VESTNIK ZA ZDOMCE

Dragi prijatelji, ki živite na tujem in vam Vestnik pomeni dragocen vir novic iz domačega kraja, vam smo namenili v tej številki domačega časnika nekoliko več prostora. To še zdaleč ni tisto, kar bi radi vi in mi, vendar naj bo spodbuda za to, da bo prihodnje leto veliko več za vas in o vas. Ker so naše možnosti zbiranja novic o vaših društvih in vašem življenju na tujem nasploh majhne, vas prosimo, da nam pišete o tem, kaj ste v Vestniku prebrali, pa pripovedujte prijateljem, kajti tudi oni željno čakajo na domačo besedo. Vestnik naj postane vaš najpogostejši stik z domovino.

DOBRODOŠLI V DOMOVINI!

Predvsem prisrčno dobrodošli v domačem kraju. Čez nekaj dni bo za nami leto 1987, ki je bilo za vso jugoslovansko skupnost težka preizkušnja. Krizne gospodarske razmere so terjale sprejem programa boja celotne družbe proti inflacijskim gibanjem. Povsem na dlani je, da bodo v nadaljnjem razvoju podprte predvsem tiste dejavnosti gospodarstva, ki so usmerjene v mednarodno delitev dela, ki bodo nenehno skrbele za svojo tehnološko, inovativno in kadrovsko preobrazbo. V Zisu potekajo intenzivne priprave za pospeševanje tujih naložb v SFRJ.

Prepričani smo, da se bomo v kratkem uspeli hitreje otresti birokratskih spon in številnih omejitev za pospeševanje tujih naložb, pa tudi vključevanja privarčevanih sredstev naših delavcev iz tujine v zanimive in akumulativne programe organizacij združenega dela, drobnega gospodarstva, turizma itd.

Tudi v Pomurju nismo brez uspehov. Ti so predvsem sad lastnih naporov, pa tudi sodelovanja širše družbene skupnosti. 21. novembra smo odprli nov kirurški blok v Rakičanu, največjo povojno naložbo v zdravstvu. Ponosni smo, saj je to svojevrsten spomenik solidarnosti. Hvaležni smo tudi za vaše prispevke.

Prav svetel zgled v sodelovanju Murske Sobote in partnerskega mesta Ingolstadt je gospodarsko sodelovanje. Uspešni stiki so navezani s firmami iz Ingolstadta in Panonije, na vidiku pa so še nadaljnje možnosti tega sodelovanja.

Prihodnji razvoj Pomurja bo slonel predvsem na izkoriščanju naravnih danosti, to pa so plodna kmetijska zemlja, zdraviliški turizem, kjer so velike možnosti razvoja, vse do izkoriščanja termalnih voda.

Pred nami je razprava o ustavnih spremembah. Zagovarjali bomo predvsem tiste rešitve, ki krepijo odgovornost sleherne republike za lasten razvoj in razvoj celotne federativne skupnosti in za zmanjšanje preštevilnih norm in inštitucij.

Nemoteno se razvijajo številni stiki na področju športa, kulture, z otroki dopolnilnih šol v slovenščini povsod, kjer žive naši delavci, posebej pa v krajih, ki so povezani z našimi OK SZDL: v Ingolstadtu, na Dunaju, v Bankweilu in Erlangenu. Prav je, da otroke vključite v dopolnilne šole in na ta način omogočite stik z domovino in materinim jezikom.

Vabimo vas, da se ob novem letu udeležite tradicionalnih razgovorov v OŠ, KS ali občinah. Spoznali boste, da naši kraji počasi, a vztrajno spreminjajo svojo podobo.

Želimo vam prijeten počitek in veselo praznovanje, predvsem pa srečno, zdravo in uspešno novo leto 1988.

Boris Prejac

Leto XXXVII
Št. 49

Murska Sobota
17. decembra
1987

Cena 350 din

VESTNIK

Hitro v mlin, dokler še melje!

O prizadevanjih (predvsem Medobčinske gospodarske zbornice za Pomurje) za nove proizvodne programe v Pomurju tudi v Vestniku zadnje čase veliko pišemo. Vzrok je enostaven: na tem področju so novosti praktično iz tedna v teden — in če že ne novosti, vsaj sestanki na republiško-pomurski ravni.

Zadnji tak je bil v Lendavi, kamor so prišli Ivan Diacci, pomočnik predsednika republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo, Janko Lipovž, svetovalec v GZS, in Lojze Ratajc, tajnik republiške komisije za skladnejši regionalni razvoj. Kot že običajno so pomursko stran predstavljali občinski funkcionarji s predsednikom izvršnega sveta Jožetom Kuronjo na čelu, pa seveda predsednik regijske gospodarske zbornice, Koloman Cigut. Po dnevnem redu sodeč je kazalo, da preveč besed ne bi smelo biti in da bodo predvsem novinarji zadovoljni zapuščali prizorišče, saj bodo zvedeli veliko konkretnega. Obrnilo se je drugače: obojestranska želja, da bi Lendavi pomagali z novim proizvodnim programom, ki bi bil hkrati zanimiv za vlagatelja in izvajalca, je žal ostala zgolj želja. Seveda z obveznim (pa na nesrečo bolj retoričnim) dodatkom, da si bodo vsi še naprej prizadevali.

Posebej to prizadene Dobrovničane. Dobrovnik je namreč še edini večji kraj v občini, ki nima lastnega obrata in s tem v mnogih pogledih ne možnosti za hitrejši razvoj. Že leta se tako v občini kot v krajevni skupnosti trudijo najti kakovosten program. Posebej sedanji izvršni svet kaže veliko zanimanja za rešitev dobrovniškega vprašanja. Bili so že tudi konkretni dogovori z nekaterimi slovenskimi ozdi, pa ni bilo nikoli skupnega jezika: na eni strani je (razumljiv) interes možnih vlagateljev, da obenem tudi sami kaj zaslužijo, na drugi pa si v občini Lendava ne želijo slabo akumulativnih, delovno intenzivnih in umazanih programov — vendar pa je ob zastrašujoče slabi izobraženosti kadrov (po številu vpisanih v višje in visoke šole so na zadnjem mestu v Sloveniji) iluzorno pričakovati program, ki bo zahteval akademike in strokovnjake. Vse to pa je za razvoj občine nasploh kaj slab predznak.

Lendava žal v tem smislu ni pomurska izjema . . . Slovenski manj razviti se te dni pospešeno trudijo z analizami o možnih naložbah »na njihovem ozemlju«, ker odgovorni na republiški ravni nočejo mačka v žaklju. Za naslednje leto bi se namreč radi pravilno odločili in tisto malo denarja za manj razvite razdelili tako, da bo to v prid Sloveniji. Zato je treba pohiteti — in to velja tudi za vse štiri pomurske občine. Slovenski vlak k razvitosti za leto 1988 še ni odpeljal. Kdor želi stopiti nanj, da bi preprečil izoliranost in zaostajanje, mora to storiti zdaj. Če ne, bo prepozno — in vlaka spet ne bo vsaj eno leto . . .

Bojan Peček

Koledarska zima bo nastopila šele čez kakšen dan, na cestah in v kosteh pa jo že krepko čutimo. Čeprav je poledica in sploh spolzka cesta v tem času nekaj običajnega, ne bo odveč opozorilo za kar najbolj previdno vožnjo. Te dni nas bo veliko na cestah, bodimo previdni in obzirni! Foto: A. Ábraham

IZ PROSENJAKOVEC

Nepričakovano, bogato sodelovanje

Ljudje ob meji imajo samo izbiro med dvojim: ali se spoštujejo ali pa sovražijo. Z Madžarsko imamo danes zares dobre in prijateljske odnose, bili pa so tudi trenutki nezaupanja, napetosti in celo sovražnosti. Toda to je že zdavnaj mimo. Po letu 1972, ko je bil podpisan sporazum o sodelovanju med Pomurskim medobčinskim svetom Socialistične zveze in Domovinsko ljudsko fronto Železne županije, pa so se začeli razvijati številni stiki med kulturnimi in športnimi društvi, šolami, raznimi drugimi ustanovami in med družbenopolitičnimi organizacijami na obeh straneh meje. Tesneje se je začelo povezovati tudi gospodarstvo. Še posebno skrb pa so namenili pripadnikom narodnosti — porabskim Slovencem na Madžarskem in Madžarom v Pomurju.

»Podpis sporazuma pred 15 leti je bil vsekakor velik dogodek, imenovali bi ga lahko tudi možato dejanje. Zanj nisem imel nobenega pooblastila, razen prepričanja, da delam prav, da tako uresničujemo Titovo politiko odprte meje in dobrososedskih odnosov,« je na priložnostni slovesnosti ob jubileju sodelovanja med frontnima organizacijama na dveh straneh meje, ki so jo pretekli petek pripravili na dvojezični OŠ Prosenjakovci, dejal **Geza Bačič**, tedaj predsednik Socialistične zveze v Pomurju. Drugi podpisnik sporazuma — predsednik Domovinske ljudske fronte Železne županije **István Lajos** — pa je dejal, da tudi on ni imel pooblastila in da ni verjel, da se bo sodelovanje tako razmahnilo, kot se je do danes.

»Mislim, da smo takrat pravilno dojeli prostor in čas življenja. Ko danes prihajamo med vas, je tako, kot bi se vračali domov, med prijatelje.« Gost z Madžarske je tudi dejal, da so se v tem času veliko naučili od nas, predvsem pa o dvojezičnem vzgojno-izobraževalnem procesu. Obenem se je tudi on zavzel za še bolj odprto mejo in tudi za ureditev mejnega prehoda Martinje—Gornji Senik. O tem so kasneje v razpravi spregovorili še drugi, zlasti Rudi Čačinovič, ki je omenil, da smo z Madžarsko v Pomurju že odprli dva mejna prehoda, in to prehoda, ki omogočata neposreden stik pripadnikom madžarske narodnosti z matičnim narodom, in prav bi bilo, da bi bilo to omogočeno tudi porabskim Slovencem.

Sicer pa je podrobneje orisal 15-letnico sodelovanja med Pomurjem in Železno županijo predsednik Pomurskega medobčinskega sveta Socialistične zveze Boris Prejac, ki je še posebej podčrtal sodelovanje v šolstvu, ki prispeva k poglabljanju materinščine in razvijanju prijateljstva med mladimi. Med najmnožičnejšimi pa so stiki med kulturnimi in športnimi organizacijami na obeh straneh meje, saj na primer letno zabeležimo čez 30 srečanj športnih organizacij z več kot 900 udeležnci. Spomnil je tudi na že izrečeno pobudo iz Lendave, da naj bi prihodnje leto organizirali tudi **dan odprte meje**, in sicer kot športno-mirovno manifestacijo ob praznovanju mednarodnega praznika dela.

Udeležencem proslave in delovnega srečanja ob 15-letnici sodelovanja so pripravili prijetno presenečenje z dvojezičnim kulturnim programom učenci prosenjakovske osemletke in domači mešani pevski zbor.

Jože Graj

Oborožene sile — opora enotnosti

Letošnji dan Jugoslovanske ljudske armade praznujemo v znamenju 50-letnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ—ZKJ in 46-letnice ustanovitve in razvoja JLA kot dela oboroženih sil SFRJ.

Visoka borbena usposobljenost in pripravljenost za najodločnejši odpor vsakemu agresorju, s čimer se agresija tudi odvrača, in borba za ohranitev in poglabljanje bratstva in enotnosti sta osnova delovanja oboroženih sil kot dejavnika enotnosti in stabilnosti družbe. Poleg tega so najpomembnejša področja družbenega življenja, kjer JLA deluje v omenjenem smislu, še: Varovanje vodilnega položaja delavskega razreda v družbi, samoupravno integriranje družbe, krepitev sistema družbene samozaščite, neposredno angažiranje ob vseh izjemnih razmerah, naravnih in tistih, ki nastanejo zaradi delovanja kontrarevolucije.

Tudi z ustavnim položajem in vlogo organizacije ZKJ v oboroženih silah je omogočena taka organiziranost, da lahko prek njih delovni ljudje in občani uresničujejo svoje pravice in dolžnosti, pri tem pa ne morejo služiti za uveljavljanje parcialnih interesov katerih koli družbenih sil. To se dosega z uresničevanjem ustavno določenega vodenja in poveljevanja oboroženim silam, s čimer se varuje njihova enotnost in neposredna odgovornost vrhovni komandni avtoriteti, hkrati pa ustvarjajo široke možnosti (z zakonom potrjenih pravic in dolžnosti) samoupravnih organov v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela, občinah, pokrajinah, republikah in federaciji, da jih izgrajujejo kot lastne sile.

V zadnjem času je bila JLA česta tarča napadov meščanske desnice, alternativnih gibanj in drugih somišljenikov, vse s ciljem, da se zmanjša ugled JLA pred jugoslovansko in svetovno javnostjo. JLA celo izenačujejo z osvajalnimi in imperialističnimi armadami, kar je nasprotno obstoju JLA in njenemu značaju. Tisti, ki ne razumejo družbenega značaja naših oboroženih sil, v prvi vrsti JLA, oziroma njihovega bistva, se stalno sprašujejo in čudijo: Kako je mogoče, da je JLA tako odporna do raznih delitev v družbi, dezintegracijskih pojavov in povampirjenega nacionalizma, etatizma in parcialnih interesov kot negacije splošnodružbenega interesa. A tu ni nobene skrivnosti. Kot je uspevala med narodnoosvobodilnim bojem, ZKJ tudi danes uspeva, da oborožene sile, in JLA kot njen del, gradi kot neomajen dejavnik obrambe družbenih interesov. Prav tako ni dopustila in ne dopušča, da kateri od delov oboroženih sil postane opora za ustvarjanje kakršnega koli parcialnega interesa. Tudi ni dopuščala in ne dopušča, da se na kakršen koli način v JLA konstituirajo sile, ki bi izoblikovale svoj parcialni interes in kot take zrasle v center odtujene družbene moči, s tem pa tudi v dezintegracijsko silo.

Na ta način se je v praksi močno potrdila vrednota ideje podružbljanja obrambe. Prav zaradi doslednega razvijanja JLA in Teritorialne obrambe kot oblike oboroženega ljudstva delujejo naše oborožene sile kot močna opora enotnosti in stabilnosti družbe tudi v razmerah, v katerih se na raznih področjih družbenega življenja rušita enotnost in stabilnost zaradi nedoslednosti pri ustvarjanju ideje samoupravljanja.

Takšno delovanje JLA in oboroženih sil je izjemno pomemben prispevek k ustvarjanju razmer za premagovanje pojavov izneverjanja ideje socialističnega samoupravljanja v celotni družbi. Pripadniki oboroženih sil so upravičeno ponosni na takšno svojo današnjo vlogo.

Zoran Stanojević, kapetan

Telesnokulturna skupnost Murska Sobota
Občinski svet Zveze sindikatov Murska Sobota
ZAVOD ZA ČASOPISNO IN RADIJSKO DEJAVNOST MURSKA SOBOTA
prirejajo
v soboto, 19. decembra 1987, ob 18. uri v dvorani kina Park v Murski Soboti tradicionalno

TELESNOKULTURNO PRIREDITEV
ŠPORT — SOLIDARNOST

Nastopa Slovenski oktet

Podelili bodo priznanja TKS, razglasili najboljše ekipe in posameznike delavskošportnih iger in športnike Pomurja za leto 1987.

IZKUPIČEK BO NAMENJEN ZA OPREMO NOVE TELOVADNICE V MURSKI SOBOTI.

Prodaja vstopnic:
Kino Park
Dobra knjiga in
Blagovnica v Murski Soboti

PRED IZIDOM NARAVOVARSTVENE PUBLIKACIJE

KRAJINSKI PARK MURA

Težišče publikacije, ki jo pripravlja pomursko društvo za varstvo okolja in bo izšla te dni, je na predvidenem projektu stoletja: gradnji murske verige vodnih elektrarn od Apač do Murskega Središča.

Doslej zbrano gradivo dopušča sklep o prevladujočem ekološkem vidiku in pristopu, kar lahko samo prispeva k bolj osmišljenemu spremljanju tovrstne problematike v javnosti; posebej še zato, ker avtorji na osnovi strokovnih argumentov obravnavajo enega občutljivejših pokrajinskih ekosistemov v slovenskem prostoru. Med drugim odpirajo dileme o načrtovani gradnji murskih elektrarn, ponujajo variantne predloge za energetsko izkoriščanje največje pomurske tekoče vode, večplastno predstavljajo murski živalski in rastlinski svet ter s pravnega vidika, ki zajema tudi mednarodne konvencije, razčlenjujejo varstvo pred onesnaževanjem voda. Nekaj več prostora bo odmerjenega vplivom in posledicam urejanja kmetijskih zemljišč, torej melioracijam, komasacijam in regulacijam, kjer je veliko nesporazumov in hude krvi.

Če prav razumemo sporočilo publikacije o krajinskem parku Mura — tako naj bi bila delovno naslovljena — je to v težnji temeljito in prepričljivo opozoriti na potrebo po ohranitvi ekološkega ravnovesja ter na posebno podcenjevano in prikrito obliko degradacije skozi postopno izginjanje značilnosti kulturne pokrajine. Tega pa si že iz zdravorazumskih razlogov ne bi smeli privoščiti, saj smo se navsezadnje proti temu izrekli tudi Pomurci na majski problemski konferenci slovenske Socialistične zveze o ekologiji, energiji in varčevanju.

Skratka, ni prihodnosti brez postopnega vgrajevanja ekoloških vzorcev, kot so krožnost, mnogovrstnost, ravnotežje, celostnost in tako na vsa področja — zapiranje tehnologij, reciklaža, varčevanje, raba obnovljivih energijskih virov, mali obrati, spremembe v načinu življenja in vrednostnih podmenah. Publikacija pomurskih (a ne le pomurskih) naravovarstvenikov bo v tej zvezi in v času (leto 1987 je bilo razglašeno za mednarodno leto varstva okolja!), ko naj bi ekologija v pokrajini ob Muri dobivala na pomenu, odprla nova vprašanja in iskanja.

B. Žunec

KAŽETA URI ENAKO? — Po zadnjem srečanju vodilnih mož dveh velesil sodeč je razlika vse manjša. Pa ne časovna, ker ta ni odvisna od dobre ali slabe volje državnih voditeljev, pač pa človeška. Pogovori o delni razorožitvi so kljub ideološkim razlikam uspeli in človeštvo je lahko vsaj malce pomirjeno.

SLOVENSKI KOMUNISTI O POLOŽAJU V KMETIJSTVU

Kmetijstvo je naš skupni nacionalni problem

Po spomladanski seji Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, na kateri so razpravljali o oceni dosedanjega razvoja kmetijstva, živilstva in gozdarstva v Sloveniji ter o dograjevanju dolgoročne strategije na tem področju, je posebna delovna skupina pripravila osnutek stališč o razvoju kmetijstva v naslednjem obdobju, o katerih je potekala široka javna razprava. To so strnili na petkovi seji centralnega komiteja slovenskih komunistov, na kateri so se zavzeli za takojšnje razreševanje nakopičenih problemov, saj so razmere, predvsem v živinoreji, postale že kritične.

Če želimo, da postane gospodarstvo enakopravna gospodarska, ne pa zgolj preskrbovalna dejavnost, bo treba narediti ustrezne premike k spoznanju, da je kmetijstvo skupni nacionalni problem in ne le domena kmetijcev in posameznih družbenopolitičnih skupnosti. Dosežena kakovostna raven živinoreje je ogrožena že do tako skrajnih meja, da le pozivanje k učinkovitejšim in naglim ukrepom ni več zadosti. Imamo že dovolj dobrih stališč in sklepov za razvoj te dejavnosti, zato je treba zaostriti in zahtevati odgovornost, če se sprejeto ne izvaja. Osnovni cilj v kmetijstvu nam mora biti zdaj povečanje dohodka, ki bo omogočil obstoj in reprodukcijo te panoge. Za to pa so potrebne dolgoročne rešitve, saj nekatere dejavnosti kmetijstva ne prenesejo nenadnih in hitrih sprememb.

Poslabšanje pogojev gospodarjenja v kmetijstvu in živilstvu že kaže negativne in nevarne posledice, je v uvodni besedi dejal Ivo Marenk. Kaže se v poslabševanju starostne strukture zaposlenih v kmetijstvu, opuščanju razvoja in ambicije za rast proizvodnje, produktivnosti in dohodka, v novem valu ali vsaj poskusih bega od profesionalnega dela v kmetijstvu, opuščanju hribovskega sveta, v zapiranju vase in v krepitvi verovanja med ljudmi, da se ne izplača več delati za trg. Prisotna je celo težnja po vračanju k naturalni proizvodnji in pokrivanju potreb lastne družine na račun v preteklosti že dosežene izrazite specializacije in tržne usmeritve.

V teh kritičnih časih za kmetijstvo ni več mogoče govoriti o notranjih rezervah, so si bili enotni domala vsi razpravljalci, pač pa je potrebno ukrepati preko ekonomske politike. Zlasti v živinoreji smo prišli zdaj že do tiste točke, ko je več kot skrajni čas za učinkovito ukrepanje in za konkretno odgovornost vseh zveznih služb za trg in kmetijstvo, da predlagajo in izborijo ustrezne mehanizme za odpravo anomalij v živinoreji.

Skrajni čas je, da s kmetijstvom prenehamo eksperimentirati, smo slišali na petkovi seji centralnega komiteja, begati od ene k drugi rešitvi, zato se mora tako v državi kot tudi v republiki storiti vse, da se opredelijo dolgoročnejši sistemskopolitični in ekonomskopolitični pogoji, na katere bo kmetijsko-živilsko gospodarstvo lahko računalo pri svojih poslovnih in razvojnih opredelitvah. Le v takšnih pogojih bosta lahko tudi stroka in znanost dajali učinkovitejše rešitve in s tem sprejemali tudi neposredno odgovornost zanje. V sedanjih nestabilnih pogojih to ni možno, saj tudi najboljše strokovne in ekonomske rešitve vzdržijo le toliko časa, dokler se bistveno ne spremenijo pogoji gospodarjenja.

Tudi pomurski kmetijci podpirajo predlagana stališča, je v razpravi dejal Janez Kučan, saj so dobra usmeritev in osnova za nadaljnje delo. Ob tem predlagajo, da mora postati trg osnovni element uravnavanja kmetijske proizvodnje, vendar bo na nekaterih področjih še potrebna prisotnost ukrepanja. Intervencije v proizvodnji hrane, regresi, premije in drugi ukrepi bodo zaradi značaja kmetijske proizvodnje še potrebni, vendar jih moramo usmeriti v proizvodnjo, ne pa da z njimi kompenziramo izpad dohodka zaradi cenovnih neskladij. V Sloveniji je zato potrebno zagotoviti, da se bodo intervencije delile po proizvodnem principu, saj so sicer proizvajalci v neenakopravnem položaju.

Razmere, v kakršnih je naše kmetijstvo, so resnično kritične, zato po petkovi seji Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije kmetijci tudi veliko pričakujejo. Pričakujejo predvsem prehod od besed k dejanjem. Zavedajo se, da je hrana draga, vendar, kot je dejal eden od razpravljalcev, bo še dražja, če jo bomo uvažali. Ob vseh naravnih danostih, ki jih imamo, pa se to ne bi smelo zgoditi. L. Kovač

PISMO IZ BEOGRADA

Zapravljanje

Davi smo v Beogradu prebirali, pa ne samo tukaj, da je pri nas še veliko ljudi, ki nimajo prav nič proti inflaciji. Kajpak zato, ker imajo preveč denarja in ga pravzaprav ne vedo zapraviti drugače, kot z najdražjimi potovanji. Za novo leto bodo namreč mnogi potovali na izlet na Kitajsko, na Havaje in v druge daljne in čudovite dežele, ki jih povprečni ljudje ne bodo nikdar videli, o njih pa prav tako sanjajo kot petičniki.

To v zvezi s podatki, ki so jih tukajšnji časniki dobili od Putnika in drugih turističnih agencij in, kajpak, objavili z grenkim priokusom protiinflacijskega programa, ki je marsikaj podražil in marsikaj pocenil, kar navadni ljudje čutimo pri izdatkih in prejemkih.

Iz Putnika namreč zvemo, da so vsa potovanja na Kitajsko za novoletne praznike do kraja zasedena, čeprav stanejo na osebo skoraj 800.000 dinarjev. Prav tako je bilo z novembrskimi praznovanji v Ameriki in na Havajih, ki so stala prav toliko, pa tudi s potovanji v Mehiko, ki ne stanejo nič manj.

Nič slabše ni s »cenejšimi« potovanji, ki stanejo le 370.000 dinarjev in 200 dolarjev za konec tedna v New Yorku in na podobnih kratkih potovanjih, med katere sodi tudi Singapur in še kakšno takšno znano in privlačno mesto.

To je najbrž po geslu: dal bi življenje, da bi kaj takega doživel, kar kajpak velja za tiste, ki nimajo dovolj denarja, želje pa seveda nikdar niso dovolj.

Vse skupaj pa spominja na tiste vznesene posameznike iz raznih tukajšnjih vasi, ki v pomanjkanju možnosti, da bi denar vložili v kakšno pametno podjetje, pač zidajo grobnice, v katerih potem popivajo, kartajo in počenjajo podobne nesmisle.

Pomeni torej, da bi morda lahko obveljala brezbrižna pripomba, naj kar zapravljajo denar in čas na tak način, če ga ne morejo zapraviti pametneje.

Toda ob taki pikri pripombi se marsikdo zamisli in se sprašuje, kot tukajšnji časniki: kdo pa so pravzaprav ljudje, ki si takšne reči kar naprej dovoljujejo? Da niso nemara tisti, ki nam kar naprej pripravljajo protiinflacijske programe in podobne kabinetske ukrepe in ukrepiče?!

Pravzaprav niti ni tako pomembno vprašanje: kdo so pravzaprav ti ljudje, kajti takih je precej vseh slojev, in ne samo iz nekih kabinetov, temveč je bolj pereče vprašanje, kaj ljudje čutijo ob novicah, da je marsikomu pot na Havaje malenkost, ko je premnogim pot do košček kruha strahovito težka.

Razpoloženje je tisto, ki nas skrbi, če nas skrbi, kajti navadni ljudje so res vse bolj in bolj ogorčeni nad takim in tega ne kaže zlahka spregledati.

Zapravljanja pa kajpak ni samo na takih potovanjih. Menda ga je še mnogo več v vsakdanjih ravnanjih, ko so do skupne lastnine prav tako površni kot do svoje lastnine najbrž eni in isti ljudje. Kaj nam mar, da vsak dan izgubljamo ogromne zneske za slabo gospodarjenje, za zapravljanje časa s sestankarjenjem, ki ne da nobenih rezultatov, in za podobne reči?

Na koncu tega stavka je vprašaj in ne klicaj zato, ker preprostim ljudem pravzaprav nikdar ni vseeno, kako živijo oni, in zakaj drugi lahko živijo drugače v času, ko je rezultat dela delavcem odmerjen, drugim pa neodmerjen.

Tudi zapravljivost je neodmerjenost in pri tem ne kaže zamolčati, da so prav mnogi, ki se imajo navzven za komuniste, navznoter potratniki. In prav je storil CK ZKJ na zadnji plenarni seji, ko je govoril tudi o svoji odgovornosti za položaj, kakršnega imamo ta čas v naši še vedno preljubi deželi.

Viktor Širec

globus

BONN — Ameriška valuta je na frankfurtski borzi v začetku tedna spet dosegla rekord v padcu vrednosti. Za nemško marko je bilo mogoče dobiti 1,6315 dolarja, prejšnja najnižja vrednost pa je bila 1,6354, in sicer zadnjega novembra.

MADRID — V nedeljo je nekaj stotisoč prebivalcev španskega mesta Saragosa sodelovalo v mirnih demonstracijah. Protestna kolona je bila dolga več kot dva kilometra, udeleženci pa so na ta način želeli pokazati nestrinjanje in ogorčenje nad terorističnim napadom, ki je bil prejšnji petek. Sicer mirni demonstranti so se na koncu spopadli tudi s policijo.

ADEN — Ali Naser Mohamed, do nedavnega predsednik Južnega Jemna, je zdaj v nemilosti tistih, ki so ga pred približno letom dni odstranili s te funkcije. Po sojenju so ga obsodili na smrt, enako tudi 34 njegovih najožjih privržencev. Po državnem udaru so izbruhnili nemiri, v katerih je bilo ubitih 4.300 ljudi.

KAIRO — Najmanj 52 otrok je izgubilo življenje, še 60 pa se jih je poškodovalo v prometni nesreči. Vlak je trčil v avtobus z najmanj 120 osnovnošolci iz Kaira, nesreča pa se je zgodila na neoznačenem železniškem prehodu.

MOSKVA — Da pogovorov med Reaganom in Gorbačovom le ne bi preveč idealizirali, je poskrbela Sovjetska zveza, ki je spet opravila jedrski poskus. Gre za podzemeljsko eksplozijo, poskus pa so opravili na poligonu na območju Semipalatinska v sovjetski sredaji Aziji. Moč eksplozije: med 20 in 150 kilotonami.

globus

JUGOSLOVANI NE MOREMO IMETI ENAKIH PLAČ

Z razvojem samoupravljanja smo se v Jugoslaviji že pred dobrimi tridesetimi leti odločili, da si po tovarnah ustvarjajo mesečne dohodke ali osebne dohodke, recimo temu po domače kar plače, v odvisnosti od ustvarjene vrednosti. Zato v Jugoslaviji nimamo takoimenovanih kolektivnih pogodb po gospodarskih panogah. Vsaka organizacija sprejema lasten pravilnik o delitvi mesečnih prejemkov. In še ena posebnost: osebni prejemki so javni, kar še zdaleč ni najboljše, saj nas primerjave med posameznimi tovarnami razburjajo. Enako je s primerjavami plač med posameznimi republikami in zato ni presenetljivo, da nam Slovencem očitajo, kako imamo najvišje plače, pa čeprav delajo delavci v drugih republikah enako.

Do tistega trenutka, ko primerjamo učinke posameznih delavcev, so pripombe upravičene. Do razlik pridemo šele pri skupnem seštevku učinka in prav s tem podatkom neradi prihajamo pred javnost. Ne samo, da je med posameznimi republikami razlika v produktivnosti tudi do 30 odstotkov, pač pa je razlika v številu administrativnih delavcev, v količini domačih in tujih posojil in uspešnosti organizacije dela. Tudi izkušnje prispevajo svoje. Na višino dohodka vplivajo med drugim tudi izostanki z dela, število nesreč pri delu, odsotnost z dela v času kmečkih opravil in podobno. Ni vseeno, ali se stroj vrti na leto le tri tisoč ali pa osem tisoč ur, kolikšna je njegova zmogljivost. Povsod, kjer je organizacija dela do skrajnosti racionalna, so dohodki višji. Čeprav v Sloveniji z racionalno organiziranostjo še nismo povsem zadovoljni, pa smo korak naprej.

Naslednja razlika med Slovenijo in drugimi republikami: v sloveniji smo se že pred dobrimi dvajsetimi leti odločili, da občan iz svojih prejemkov plačuje čimveč sam. Stanarine so tudi do desetkrat višje v Sloveniji kot, na primer, v Črni gori. Tudi kruh in elektrika sta dražja, enako je s časopisi in radijsko in televizijsko naročnino. Da ne govorimo o ogrevanju in cenah storitev.

In končno, kolikšen je delež ustvarjenega narodnega dohodka? V Sloveniji živi osem odstotkov vsega jugoslovanskega prebivalstva, ki pa ustvarja prek 16 odstotkov jugoslovanskega narodnega dohodka in prispeva v zvezni proračun 17 odstotkov. Tu je še četrtina vsega izvoznega iztržka v Jugoslaviji in najnižji zunanji dolg, ki znaša okrog 800 milijonov dolarjev od skupnih 20 milijard.

Kaj vse vpliva na nižje dohodke drugod? Pretirana koncentracija prebivalstva je terjala ogromne naložbe v infrastrukturo, ki jo je potrebno vzdrževati. Velike nerentabilne naložbe je prav tako treba plačati. Tudi zunanji dolg bremeni skupni prihodek v tej meri, da si ni mogoče privoščiti višjih mesečnih prejemkov. Vse je potrebno plačati, in če naložbe niso rentabilne, ni od kod vzeti dohodka. Zato je potrebno gledati na razlike v celoti, globalno, ne pa po drobcih, kot je na primer primerjava pridnosti posamičnega delavca.

Aids napreduje počasneje

Najbolj grozeča bolezen konca 20. stoletja je nedvomno zloglasni aids. Zadnji podatki iz Zahodne Evrope pa k sreči vsaj malo pomirjajo. Razen v Italiji in Španiji namreč število bolnikov narašča počasneje kot doslej. Tako vsaj piše v poročilu raziskovalnega oddelka evropske skupnosti, ki se ukvarja samo s to boleznijo. V desetih zahodnoevropskih državah je zdaj potrebno deset mesecev, da se število obolelih za aidsom podvoji, medtem ko se je v Španiji in Italiji v tem časovnem razmaku število obolelih potrojilo. V teh dveh državah je največ bolnikov iz okolice vojaških oporišč, kar navaja na misel, da AIDS razširjajo v prvi vrsti prostitutke. V dvanajstih državah Evropske skupnosti je bilo oktobra 7.762 primerov aidsa, lani ob istem času pa 3354, od tega kar 90 odstotkov pri homoseksualcih. Število bolnikov je najbolj poskočilo pri naših južnih sosedih, torej v Italiji: za aidsom jih je še lani bolehalo le 367, letos oktobra pa že 1104.

Raif Dizdarević — član predsedstva SFRJ

Delegati bosanskohercegovske skupščine so ob koncu tedna s tajnim glasovanjem izvolili Raifa Dizdarevića za člana predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Dizdarević, sicer zvezni sekretar za zunanje zadeve, se je rodil pred 61 leti v Fojnici. V NOB se je vključil 1. avgusta 1943, član SKOJ je postal marca 1944, komunistične partije pa marca naslednjega leta. Po vojni je opravljal vrsto pomembnih državnih funkcij. Za svoje delo je prejel vrsto priznanj in odlikovanj, tako doma kot v tujini.

V ŽARIŠČU DOGODKOV

Vztrajati do konca

Še imamo simpatije na svoji strani, še so nam naklonjeni, še imenujejo krivico krivico, diskriminacijo diskriminacijo. Izvenkoroški tisk, radio in televizija so v šolskem vprašanju na naši strani, koroška troedinost je izolirana. Še velja naš klic: »Nismo sami, demokrati so z nami!«

Toda ne varajmo se! Čim dalje bomo vztrajali na svojih zahtevah, čim učinkovitejši bo naš protest, čim odločnejše nas bo zastopala matična država, čim glasnejši bodo protesti mednarodne javnosti, tem bolj bo razpadla solidarnost večinskega naroda v njegovih etabliranih strukturah.

Ponujajo nam nove pogovore: pogovarjati se hočejo o kozmetičnih spremembah, ne o nesprejemljivem tristrankarskem diktatu sploh; ponujali nam bodo zvišanje delitvenega števila, ne pa zagotovitve skupne šole; ponujali nam bodo milijone za vstop v sosvet; in ponujali nam bodo še več drobiža.

Če se s tem ne bomo zadovoljili — le kako bi se —, se bo pozitivna slika v poročanju, v tisku torej, kaj kmalu spremenila: govor bo spet o ekstremističnih silah na obeh straneh, o skrajnih zahtevah koroških Slovencev, o trmoglavosti slovenskih politikov in seveda o kompromisni pripravljenosti vlade, ki pri Slovencih ni naletela na zaželjeni odmev. Kajti za našo življenjsko usodo jim je v bistvu vseeno. Bojijo se samo nadaljnjega upadanja mednarodnega ugleda.

In s čim se lahko mi temu upiramo? Z zavestjo, da je pravica na naši strani; z gotovostjo, da se veča razumevanje večinskega naroda za naše pravice tudi zunaj etabliranih struktur; z izkušnjo, da omahovanje in klečeplazništvo pred mogočnimi še nikoli ni rodilo sadov.

Če nam bodo očitali trmoglavost, ekstremizem in nekompromisnost, jih bomo ponosno zavrnili: »Nikarte! — Ta burka je stara že tisoč let!«

(po celovškem Slovenskem vestniku)

od tedna

MURSKA SOBOTA — Udejanjenje pobude o interesnih delavnicah je bila edina tema pogovora članov komisije za prosti čas pri občinski mladinski konferenci, ki so se mu pridružili tudi člani nekaterih skupin, ki bi za delovanje nujno rabile svoje prostore. Gre predvsem za kulturno ustvarjalnost. Natančneje se bodo o izvedbi dogovorili na okrogli mizi, ki jo bodo izvedli drugi teden januarja.

LENDAVA — Če kje, potem bi prav v Lendavi morala biti maloobmejna menjava blaga s sosednjo Madžarsko veliko bolj razvita, kot je, so v en glas ugotavljali razpravljalci na seji izvršnega sveta. Izhajali so pač iz spoznanja, da samo vljudnostni obiski s te ali druge strani meje niso dovolj! Sestavljena organizacija združenega dela Mercator Ljubljana,v sestavu katere posluje lendavski Univerzal, letos namreč ne bo dosegla menjave blaga v vrednosti milijon dolarjev, ampak le 860 tisoč dolarjev, zato je negotova nadaljnja registracija za to dejavnost. Očitno je, da je nekaj narobe s kadri, ki žal bolj volontersko opravljajo to delo, nikakor pa ni vzrok v administrativnih zavorah (čeprav se nanje izgovarjajo), kajti sozd ABC Pomurka je v sodelovanju z Madžarsko dosegel odlične rezultate. Lendavski izvršniki zahtevajo od Mercatorja, da se naposled bolje izkaže.

GORNJA RADGONA — 10. decembra so se sestali člani Izvršnega sveta Skupščine občine Gornja Radgona. Na dnevnem redu so imeli obravnavanje številnih predlogov odlokov, o katerih bodo razpravljali in jih sprejemali delegati na zadnjem letošnjem skupščinskem zasedanju 24. decembra. Dodatno so se dogovarjali še o prispevnih stopnjah novoustanovljenega sisa za pospeševanje kmetijstva ter o predlogu odloka o delovanju zimske službe.

LENDAVA — Na občnem zboru kulturnega društva osnovne šole Drago Lugarič so ocenili delo društva v minulem letu in sprejeli program za prihodnje leto. V minulem letu je v okviru šolskega kulturnega društva delovalo 24 skupin oziroma krožkov, v katerih je aktivno delalo 450 učencev. Večina skupin je bila zelo aktivnih in so sodelovale tudi v vseh proslavah v krajevni skupnosti, pa tudi zunaj občine. V prihodnjem letu bo potrebno za nekatere skupine kupiti, opremo, letos so kupili obleke za pevski zbor. Učenci, člani kulturnega društva so v letošnjem letu sodelovali na 15 večjih prireditvah izven šole. Nekatere skupine bodo v prihodnjem letu dobile strokovne sodelavce iz Madžarske.

PETIŠOVCI — Na slovesnosti v vaškem domu so proslavili konec urejanja ulične razsvetljave in drugih letošnjih del v krajevni skupnosti. Menili so, da bodo morali v prihodnjem letu več storiti za kulturno aktivnost v vasi, še zlasti pa bodo razširjali telefonsko omrežje. Na slovesnost so povabili tudi druge občane, jih seznanili z razvojem vasi in ob koncu tudi pogostili. Sprejem za ostarele občane so pripravili tudi v Trimlinih in Pince vasi.

MURSKA SOBOTA — Na razširjeni seji komisije za informiranje in propagando pri medobčinskem svetu ZKS za Pomurje, je njen vodja Leon Alt povzel predloge, pripombe in stališča, kot dopolnitev tez o vlogi komunistov v javnem informiranju, o katerih so potekale razprave v občinskih komisijah za informiranje in propagando ter na zavodu za časopisno in radijsko dejavnost. Med novinarji združenimi v aktivu je v Pomurju 90 odstotkov komunistov, ki so med drugim opozorili, da so moralno etične vrednote v novinarstvu stežka boljše od okolja v katerem delujejo.

LENDAVA — Občinski sindikalni svet in občinska raziskovalna skupnost sta pripravila predzadnjo sredo v Lendavi pogovor o stanju in nadaljnjih usmeritvah v raziskovalni in inovativni dejavnosti v občini. Na srečanju so tudi podelili priznanja in nagrade posameznikom in skupinam iz nekaterih organizacij združenega dela. O letošnjih dobitnikih smo v Vestniku poročali v predzadnji številki. Tokrat naj le dodamo, da inovativna dejavnost izstopa le v nekaterih delovnih organizacijah (Varstroj, Nafta, Primat, Elektromaterial), pa se zato postavlja vprašanje, ali se v drugih res ne domislijo ničesar novega ali pa imajo inovatorje tudi tam, le da njihovih »odkritij« ne prijavljajo občinski raziskovalni skupnosti.

LENDAVA — Na seji izvršnega sveta so šele zdaj (8. decembra) obravnavali poslovanje organizacij združenega dela. Vzrok za ta pozen datum naj bi bila zakasnela poslovna poročila organizacij združenega dela. Za prejšnja poslovanja so prav zaradi tega v komiteju za družbeno planiranje iz periodičnih obračunov sami »potegnili« podatke, ki so jih zanimali. Zdaj, ko so bili zaposleni s pripravo osnutka družbenega plana za prihodnje leto, pa za to ni bilo časa. Sicer pa smo o gospodarskih dosežkih letošnjih devetih mesecev že veliko slišali. Podatki zaradi novega obračuna niso primerljivi z lanskim obdobjem, izguba pa je izguba. Še vedno je je največ v Ini Nafti, zvezni interventni zakoni pa ne prinašajo nič dobrega.

do tedna

PREDSEDNIKI ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE MURSKA SOBOTA

SKLICUJEJO

18. sejo Zbora združenega dela
18. sejo Zbora krajevnih skupnosti
18. sejo Družbenopolitičnega zbora

Seja bo **v torek, dne 29. decembra 1987, ob 8. uri** v veliki sejni dvorani Skupščine občine Murska Sobota.

Predsednika Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti predlagata naslednji

dnevni red:

1. Izvolitev in poročila verifikacijskih komisij
2. Poročilo o delu začasnega kolegijskega organa DO Platana
3. Predlog o podaljšanju sklepa o začasnih ukrepih družbenega varstva v Slovenijalesu, DO Platana
4. Predlogi in usmeritve za reševanje finančnega položaja in izvajanja prioritet razvoja zdravstva v občini M. Sobota
5. Spremembe in dopolnitve ugotovitev in stališč o obmejnem sodelovanju občine M. Sobota s sosednjimi državami
6. Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine M. Sobota za leto 1987 (rebalans)
7. Predlog odloka o proračunu občine M. Sobota za leto 1988
8. Predlog odloka o uvedbi melioracijskega postopka v delih k. o. Gerlinci, Fikšinci in Kramarovci
9. Osnutek odloka o določitvi stopnje prispevka za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe občine M. Sobota za obdobje 1988—1990
10. Osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o komunalnih taksah v občini M. Sobota
11. Delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja
12. Predlogi, sklepi, mnenja in obvestila

DELEGATI DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA BODO OBRAVNAVALI 2., 4., 5., 11. IN 12. TOČKO ZGORAJ PREDLAGANEGA DNEVNEGA REDA.

Gradivo za obravnavo 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. in 10. točke dnevnega reda bo posredovano vodjem delegacij, vodjem konferenc delegacij ter delegatom Družbenopolitičnega zbora.

KO ZDOMCI POSTANEJO IZSELJENCI ALI

Zgodba o moralnem mačku in iluzijah

Kako o problematiki zdomcev in zdomstva ter izseljencev in izseljenstva preudarja mag. Anton Gosar s Filozofske fakultete v Ljubljani?

Zdi se mu, da je pojem zdomstvo (zdomci) izrazito nejasno opredeljen. Žal pa geografi niso edini, ki bi jim morali v tem pogledu očitati ohlapnost, nejasnost in podobno. Tu se najdejo še demografi, statistiki, sociologi, politiki in drugi. Popisa prebivalstva iz let 1971 in 1981 nista s svojimi navodili nič več prispevala k razjasnitvi problema!

Zdomci oz. pred leti močno uveljavljen pojem delavci na začasnem delu v tujini so širok, nejasno prostorsko in časovno opredeljen pojem. Po časovnem merilu sodijo sem vsi delavci, razen političnih emigrantov, ki so po vojni šli za delom v tujino, delavci, ki so zdaj v tujini omejeno dobo pet let (po carinskih merilih do deset let!), in delavci, ki vsakodnevno ali tedensko prestopijo državno mejo, da bi prejeli nadomestilo za nezaposlenost ali da bi resnično delali. Po regionalnem merilu gre za delavce, ki so zaposleni v od matične dežele poljubno oddaljeni državi (tudi Kanadi, Avstraliji, Južni Afriki), delavce, ki so zaposleni v obmejnem, s posebnimi ugodnostmi opredeljenem pasu, ter delavce, zaposlene največ v Zahodni Evropi. Po pravnem merilu so to delavci, ki so odšli v tujino na črno ali so ilegalno prečkali zeleno mejo, taki, ki so šli v tujino legalno s posredovanjem naših uradov za zaposlovanje, tisti, ki so si na tujem sami našli delo ali odšli tja brez naše vednosti, ter delavci z našim ali tujim potnim listom, maloobmejno prepustnico ter z omejenim in neomejenim dovoljenjem za bivanje v tujini.

Merilo ločevanja od izseljencev je dokaj ohlapno zagotovilo, ki ga ob popisu prebivalstva niti ne daje vedno sam, da se bo vrnil domov — brez ustrezne opredelitve kdaj, kam in pod katerimi pogoji. Pod tako razumljivimi pogoji nismo imeli v Jugoslaviji po drugi svetovni vojni — z izjemo politične emigracije — omembe vrednega števila izseljencev!

MED : ALI JE RES IN GOVORI SE

Natanko dve desetletji sta minili od največjega eksodusa Slovencev na delo v tujino. Vsi, statistični in lokalni podatki zavodov za zaposlovanje govorijo, da se je emigracija s ciljem »delati« po letu 1970 povsem unesla in da beležimo večidel samo povratniške tokove. Toda kakšne in v kolikšnem obsegu? Podatki za severovzhodno Slovenijo pravijo, da se jih je do leta 1983 vrnilo letno nekaj sto, med 60 in sto se jih je zaposlilo v domačih podjetjih, za druge se ne ve, kje so, kaj delajo. Govori se: opravljajo prevozne storitve, odprli so servisne delavnice, imajo gostilne. Koliko pa je vseh naštetih obrtnikov? Sto, dvesto?! Malo v primerjavi z desettisoči, ki so odšli na tuje. Govori se: vrnili so se na kmetije. Koliko pa je zares uspešnih kmetov z velikopoteznim kmetovanjem na Goričkem ali v Slovenskih Goricah, od koder jih je največ odšlo? Deset, dvajset?! Govori se: družba jim je omogočila ustanovitev lastnih podjetij. Koliko je teh podjetij v Sloveniji? Tri, štiri?! Pišejo le o Agisu pri Ptuju, o tistem na Muti in še kakšnem v Prekmurju.

Popis prebivalstva za leto 1981 ugotavlja, da je na tujem še nekaj čez 70 tisoč zdomcev iz Slovenije. Teh 70 tisoč pa jih je bilo takrat v 90 odstotkih primerov v tujini že najmanj 15 let. Mnogi so dobili tuja državljanstva, kar za Slovence v okviru meja nekdanjega Reicha med drugo svetovno vojno v Nemčiji ni posebno težko, številni imajo stalne dovolilnice za bivanje v tujini. Vsi imajo tam stanovanja in hiše ali celo druge nepremičnine. Čez dve tretjini jih po navedbah Ljubljanske banke varčuje izključno v tujih bankah. Vsi se vozijo z enim, dvema ali tremi avtomobili s tujo registracijo, čeprav bi lahko v tujini vozili tudi z našimi tablicami in avtomobili: katrco, stoenko, in ne opli, beemveji, fordi in podobnimi. Otroci, ki so se jim vsaj takrat rodili, če ne prej, končujejo ponavadi (oz. najmanj) srednjo šolo, so v puberteti čustveno navezani na prijatelje; če so bili v tujini, kar bi bilo z našega družbenega vidika na družino najbolj primerno! Da o otrocih, rojenih v tujini, ki poznajo tuje okolje, niti ne govorimo. In tu je še ponavadi urejeno gospodinjstvo.

NEKAJ TISOČ ZAPUŠČENIH HIŠ IN »VIKENDOV«

»Seveda je možna navezanost na kraje na sončni strani Alp. Še danes obiščeta svoj rodni kraj letno najmanj dve tretjini emigrantov. Seveda nalagajo kapital v nepremičnine — kam bi ga drugam? Edino to še ohranja približno vrednost. Toda koliko je to le še čustvena navezanost na rodbino, moralni maček do starih staršev ali iluzija o miru na podeželju po upokojitvi?! Nekaj tisoč hiš v Prekmurju in drugod po Sloveniji ostaja nedograjenih, nekaj tisoč jih je večji del leta zaprtih!

Jugoslavija je v krizi. Slovenci so izredno prilagodljivi delavci v tujini. Družijo se z enakimi socialnimi skupinami in ne enakimi po narodnosti. Kdo se bo v nemirne, burne, negotove vode jugoslovanskega vsakdana še vračal? Koliko se jih je že preko lastnih in tujih podjetij zaposlilo po »deviznem zakonu« v predstavništvih za mejo? Koliko pa se jih še trudi za to? Ali je nekdo, ki živi v tujini dvajset let, recimo na zahodu Kanade, s kanadskim potnim listom ter mešano ali čisto slovensko družino, ki živi z njim, še zdomec? Ali je to ne glede na to, da ima možnost vsakoletnega ali vsakomesečnega obiska domačega kraja, da nalaga majhen del svojega kapitala v hišo ali »vikend« v Sloveniji, ne glede na to, da pošlje otroka na tečaj slovenskega jezika . . .

In kaj so prazne hiše številnih zdomcev po Halozah in Slovenskih Goricah: stalno bivališče ali »vikend«? Če so vikendi, potem jih imamo še nekaj desettisoč več. Če so hiše, so mrtev kapital ob desettisočih, ki stanovanja iščejo.

Mag. Anton Gosar je za okroglo mizo o zamejstvu, zdomstvu in izseljenstvu na 14. zborovanju slovenskih geografov v Postojni 17. oktobra letos dodal — in to se nam zdi vredno ponoviti: »Ali je nekdo zdomec, če je naročen na Celovški zvon, vodi lokalno radijsko oddajo enkrat tedensko v slovenščini in organizira proslavo ob 29. novembru? Morali bi se nehati slepiti in zamegljevati problem. Poglejmo resnici v oči, povejmo in zapišimo v naše učbenike: Po drugi svetovni vojni se je izseljevanje iz slovenskih pokrajin nadaljevalo. Odselitve iz ekonomskih razlogov so, podobno kot za čase Avstro-Ogrske in manj stare Jugoslavije, razteple Slovence po svetu tudi v času slovenske državnosti, samoupravljanja in socialistične družbene ureditve. V tujini imamo iz te emigracijske generacije ob predvojnih še 70 tisoč izseljencev.«

Branko Žunec

Od besed k dejanjem

Na srednjih šolah v občini Murska Sobota, poučuje trenutno 174 učiteljev. Ena izmed osnovnih ugotovitev, ki jo je pred časom sprejel komite občinske konference Zveze komunistov, je bila, da je idejnopolitično stanje med njimi nezadovoljivo, kar se še posebej nanaša na mlajše pedagoške delavce; učenci pa ali ne poznajo programa in dela Zveze komunistov ali kažejo dokaj mlačen odnos do nje.

Kaj storiti, da ne bi ostalo samo pri izrečenih besedah, temveč da bi stanje tudi poskušali spremeniti na bolje? Predsedstvo občinskega komiteja je v ta namen na ponedeljkovi seji sprejelo poseben akcijski program, v katerem je na prvem mestu poudarjena večja skrb za gmotne razmere v šolstvu in primerno nagrajevanje prosvetnih delavcev, vendar hkrati takšno nagrajevanje, da bo v delitvenih razmerjih prisotno razlikovanje med dobrim in slabim delom, da torej ne bo več uravnilovke. Nujno bo okrepiti strokovno avtoriteto in družbeni ugled šole ter pedagoških delavcev ter nameniti veliko večjo skrb kadrovanju mladih v pedagoške šole. Da bi bili učitelji obenem tudi vzgojitelji, kar bi bilo zelo potrebno, je eno izmed stališč, da bi kazalo v srednjih šolah uvesti pogovorne ure učitelj:učenec. Naslednja naloga poudarja drugačen odnos in razumevanje marksističnega izobraževanja mladih in zelo pomembno je spremeniti tudi odnos do kadrovanja in sprejemanja novih članov v Zvezo komunistov. To mora postati stalna skrb osnovnih organizacij na šolah in širše družbene skupnosti. Rezultat pa bo odvisen tudi od tega, če bodo mladi informirani o delu, programu in ciljih ZK in če bodo v tej organizaciji našli tudi svojo vlogo in mesto.

Ker so v akcijskem programu opredeljeni tudi nosilci nalog, lahko zares upamo, da ne bo ostalo le pri ugotovitvah in stališčih. Ena izmed nalog je celo že uresničena. V Moravskih Toplicah so namreč izvedli seminar za vse srednješolske učitelje, ki poučujejo prvo ali drugo šolsko leto. In če bodo analizam povsod sledile konkretne akcije, potem lahko pričakujemo večjo učinkovitost družbenopolitičnih organizacij.

Jože Graj

Dol z zaplembami časopisov!

»Za pravico delavcev do stavke! Za javnost političnega dela! Za svobodne, neposredne volitve! Za svobodo tiska! Proti prepovedi knjig, filmov! Dol z zaplembami časopisov! Dol z obsodbami zaradi besed!«

To so bili vzkliki, ki so vabili Ljutomerčane na mladinski shod, na katerem je druga (ali prva?) skupina mladincev predstavila svoj program dela, s katerim kandidirajo na ponedeljskih volitvah novega mladinskega vodstva. Pogumne besede, ki jih v tem, sicer tradicionalno revolucionarnem mestu (I. slovenski tabor, Fran Miklošič, Karol Grosman . . .) že dolgo ni bilo slišati. A četudi se na prvi pogled zdi, da so mladi, recimo jim (zaradi lažjega razlikovanja) kar alternativci, javno razgrnili svoj program, je ta javnost nekako navidezna. Mogoče so prav s to potezo sami sebi naredili medvedjo uslugo: prav zaradi njihovega programa — če ne bo realiziran — jih bo ista javnost toliko bolj poklicala na odgovornost. Zakaj ta bojazen? Zato, ker se njihov program v bistvu čisto nič ne razlikuje od t. i. političnih programov sedanjih političnih struktur — te formulacije je bilo velikokrat slišati v njihovih predvolilnih nastopih. Tudi sami veliko obljubljajo: »Zagotovili bomo pogoje za avtonomno delo osnovnih organizacij! Ustanovili bomo klub mladih! V kmetijstvu

KOMENTAR

se bomo zavzemali za odpravo zemljiškega maksimuma! Sprožili bomo iniciativo za ustanovitev neodvisnega sindikata kmetov! Razrešili bomo finančno problematiko občinske konference! Ustanovili bomo mladinski servis! Zagotovili bomo pogoje za avtonomno delovanje raznih skupin! Zavzemali se bomo za pravičnejšo ureditev stanovanjske problematike! Dosledno bomo povsod zahtevali svobodo tiska! Zavzemali se bomo za nove pristope pri reševanju energetske problematike!

Zahtevali bomo ukinitev jedrske elektrarne Krško . . .! Zahtevali bomo vsestransko priznanje ugovora vesti! Po potrebi bomo sami podpirali stavkajoče delavce, če tega ne bo storil sindikat! Zahtevali bomo odpravo smrtne kazni! . . .«

Skratka — malo konkretnih dejanj in veliko obljub. Vprašanje je, kaj bo ta mladina — kandidati za bodoče vodstvo — storila, če njihovih zahtev ne bodo uslišali. Če že govorijo o obljubah, ki jih zapisujejo drugi, bi v svojem programu morali biti konkretni: »Ukinili bomo zemljiški maksimum! Spremenili bomo sistem šolanja! Ukinili bomo jedrsko elektrarno! Ukinili bomo smrtno kazen! Uvedli bomo svobodni tisk . . .« In ker se sami zavedajo, da tega, vsaj v današnjih razmerah ni moč storiti, se pač zavzemajo, da bi ljudem, ki so jih poslušali, bili bolj všečni. Sicer pa — če primerjamo oba programa — je veliko nalog enakih: kmetijstvo, zaposlovanje, stanovanjska problematika, štipendiranje . . .

Res je, da smo prisotni na zboru večkrat pritrjevalno prikimali zahtevam mladih intelektualcev, a to pritrjevanje je tudi plahnelo ob izrazoslovju govorcev: »Programi so sranje! Politiki v štirideset letih niso spremenili ničesar razen njihovega žargona! Politični programi ostajajo isti že štirideset let!«

Pravzaprav zanimiv sistem dajanja nasprotnika v nič, sebe in svoj program pa poveličevati v nebo kot edinega pravilnega in možnega. Pa še eno vprašanje se pojavlja pri prebiranju njihovega programa: ali so se sestavljalci resnično poglobili v okolje, kateremu ponujajo ta program? Mar so tako prepričani, da so prav ti problemi, za katere se bodo zavzemali, tisti problemi mladih, ki jih najbolj tarejo?

Torej — ob strpnejšem besednjaku, ob primernejšem programu, ob konkretnejših, uresničljivih nalogah in z večjo mero razuma ter boljšim poznavanjem svojega okolja in časa, v katerem delujejo, bi bil mladinski politični shod tisto, kar naj bi postala vsakdanja praksa, zaenkrat pa ga lahko ocenimo le kot poskus nečesa z veliko praznih besed in poceni političnimi frazami!

Dušan Loparnik

LJUTOMER

KAR SPODBUJA . . .

Mar ni velika vrednota, če nekdo oceni tvoje delo za posebej (nadpovprečno) uspešno? Vsekakor pa je takšna ocena zelo spodbudna. In v šolstvu, kjer so pri nagrajevanju skoraj povsod vsi enaki, kjer se zavzeto in dobro delo posameznih učiteljev žal ne nagrajuje temu primerno, lahko vsaj priznanja delno odtehtajo vloženi trud.

Tudi ob letošnjem dnevu prosvetnih delavcev občine Ljutomer, ki so ga praznovali minuli petek, so podelili priznanja občinske izobraževalne skupnosti za nadpovprečno prizadevanje in uspehe pri vzgojno-izobraževalnem delu z mladimi. Letošnji nagrajenci so Osnovna šola **Ivan Cankar Ljutomer**, plaketo so ji podelili za dobre rezultate pri vzgojno-izobraževalnem delu in za uspešno vključevanje v življenje krajevne skupnosti. Priznanja z denarnimi nagradami pa so podelili **Veri Bencek**, učiteljici na OŠ Jože Hedžet na Šafarskem (. . . zelo uspešno deluje kot mentor poklicnega usmerjanja, kot vodja dramskega in lutkovnega krožka na šoli, je aktivna družbenopolitična delavka v krajevni skupnosti in občini, pri delu z mladimi dosega dobre uspehe . . .), **Štefanu Casarju**, učitelju na Vzgojno-izobraževalnem zavodu Veržej (. . . za uspešno posredovanje učne snovi in uspehe učencev matematikov, aktivnost v šoli in zunaj nje . . .), in **Liziki Rauter**, učiteljici in ravnateljici OŠ Cezanjevci (. . . za skrbno pedagoško delo, dobre učno-vzgojne rezultate učencev, prizadevanja za izboljšanje materialnih razmer na šoli, za družbenopolitično angažiranost . . .).

Jože Graj

MEDICOP — OD LAJKE DO NASE IN NAPREJ

Zakonca Podlunšek iz Černelavec pri Murski Soboti, ki se ukvarjata z razvojem in izdelavo medicinske opreme, sta si z vrsto (novih) naprav za bolnišnice in zdravstvene domove v zadnjih nekaj letih v slovenskem in jugoslovanskem prostoru ustvarila ime, ki ga ne more omajati niti nelojalna konkurenca.

inovacije

ZAČELO SE JE PO NAKLJUČJU

Že Aleksandrova družina je bila inovatorsko nastrojena. Tako je njegov oče, zaposlen v steklarni v Hrastniku, po lastni zamisli izdelal stroj za avtomatsko izdelavo »steklenih plafonier« (posebna vrsta manjših luči), ki so ga pognali ravno tisti dan, ko so v vesolje izstrelili raketo s psičko Lajko. Stroj še danes obratuje in nosi ime Lajka. Sin je šel po očetovih stopinjah. Pred dnevi smo obiskali Aleksandra in Zdenko v Černelavcih ter imeli priložnost podrobneje spoznati, kaj vse je mogoče in nemogoče v t. i. drobnem gospodarstvu, ki mu sicer kar naprej pojemo slavospeve. Sodeloval je tudi dr. Nikolaj Szepesy, zdravnik-anesteziolog, eden redkih strokovnjakov v Pomurskem zdravstvenem centru, ki dodobra obvlada medicinsko tehniko in tehnologijo.

Aleksander: »Začelo se je po naključju. Mariborska Elektrokovina je imela težave pri uvozu sklopk oz. plinskih doz, hkrati pa dala na tržišče večje število svetlobnih kanalov za potrebe bolnišnic, kamor sodijo tudi omenjene sklopke. Izdelal sem jih in obneslo se je, hkrati pa se je pokazala potreba po nadaljnjem razvoju sklopk (vtikač, kisikov aplikator, aspirator). Razvili smo paleto naprav, vezanih na omenjeno sklopko oz. dozo.«

Dr. Szepesy: »Ko sta se Podlunškova oglasila pri meni, sem bil takoj pripravljen pomagati, saj je ravno takrat zaradi pomanjkanja deviz prihajalo do težav pri uvozu ustrezne opreme. Dali smo jima nekaj naših (bolnišničnih) rezervnih delov, uvoženih iz nemške firme Dräger. Seveda je bilo veliko problemov pri konstrukciji, zato sem svetoval, risal skice in pojasnjeval delovanje posameznih elementov. Nastali so prvi prototipi, vselej ne najbolj posrečeni, ki smo jih z ustreznim raziskovanjem in testiranjem izboljševali. Rezultate nekajletnega dela — kisikov aplikator, reducirni ventil in odvzemna doza za medicinske pline — smo razstavili leta 1985 na mednarodnem medicinskem sejmu v Zagrebu, kjer so ti izdelki, ravno zavoljo problemov pri uvozu, zbudili dokajšnje zanimanje. Razvoj je šel dalje in danes moreta Podlunškova ponuditi vrsto naprav ali t.i. kompleten tračni sistem za opremo enot za intenzivno zdravljenje oz. oddelkov bolnišnice, ki se rabi v svetu. Tudi naša bolnišnica je kupila precej teh priprav za opremo nove kirurgije. Trdim, da je njuna oprema zelo kakovostna in se s pridom uporablja v številnih slovenskih in jugoslovanskih bolnišnicah. Poskušali bomo še s konstrukcijo respiratorja, morda majhnega narkoznega aparata, različnih inhalatorjev (tudi ultrasoničnega/ultrazvočnega), infuzijske črpalke in še kaj.«

Aleksander: »Najtrši oreh je uvoz reprodukcijskega materiala, saj jih na jugoslovanskem trgu za proizvodnjo medicinske opreme sploh ni mogoče dobiti. Skušamo se znajti, kakor moremo in smemo. Tudi na nekatere firme v Zahodni Evropi smo se obrnili in naleteli na delno pripravljenost za sodelovanje.«

Dr. Szepesy: »Gre za problem ljubosumnosti in strah pred konkurenco, ki jo čutijo tuje firme z razvojem jugoslovanske industrije. To smo doživljali in še doživljamo s strani firme Dräger, ki je sprožila dokaj neprijeten postopek zavoljo določenih naprav. Ti namreč niso patentirani in tako so različni izdelovalci medicinske opreme elemente, ki jih izdelujeta Podlunškova, vgrajevali v svoje naprave in jih prodajali pod svojo firmo. Nesporazume vendarle uspevamo nekako zglajevati. Želeli smo razviti aparat za pridobivanje kisika iz zraka, ki bi ustrezal hišni rabi pri astmatikih. Konstrukcija ni težka, treba je dobiti le molekularni filter za kisik. Tega je razvila NASA v ZDA, izdeluje pa ga veliko firm, med njimi Union Carbide, zloglasna po nesreči v Bhopalu v Indiji. Obrnili smo se nanjo s pojasnilom, da gre za znanstveno-raziskovalno dejavnost, povezano z delovanjem naše bolnišnice. Prosili smo jih za vzorce in ceno teh filtrov, a jih še do danes nismo dobili. Morda je posredi nelojalna konkurenca oz. se tujci bojijo prodajati take zadeve Jugoslovanom ali pa gre preprosto za nezaupanje, saj vemo, kako je z našimi poslovnimi odnosi do tujine.«

Zdenka: »Prej, ko smo uspeli prodreti z domačo opremo na jugoslovansko tržišče, bi bili skoraj obupali, kajti bolnišnice so bile doslej vajene uvožene opreme z Zahoda. Poseben problem je prodor na jug države, kjer je velik odpor do zasebnega sektorja in ne tako redko smo se bili primorani izdajati za družbeno firmo. Sčasoma so uvideli, da gre za kakovostne naprave in led nezaupanja se tali. Velike težave imamo tačas zavoljo obrtnika iz Mislinje, ki je dal naše programe v svoj katalog, preleplja naše etikete s svojim emblemom, dodeluje in predeluje naše izdelke — vse to na nelojalen, nekakovosten način, kar nam je povzročilo veliko škode. Upam, da mu bomo z novo serijo naprav, ki so zasnovane na zelo zapleteni elektroniki in sistemu tiskanih vezij, končno prišli do živega.«

Delavnica zakoncev Podlunšek v Černelavcih pri Murski Soboti je kot neke vrste razvojno-raziskovalni laboratorij, kjer peščica zaposlenih naskakuje vrhunsko kakovost medicinske opreme. Brez armade strokovnjakov in ustreznih razmer, kakršne premore denimo firma Dräger v Lübecku, se pogumno spuščajo v mednarodno konkurenco in so lahko zgled družbenemu sektorju gospodarstva. Še marsikaj drugega smo zvedeli, vendar bo gotovo še čas in prostor, da se podrobneje zadržimo pri posameznih dosežkih in problemih. Nakazali smo samo okvirne, ki najbrž dovolj prepričljivo potrjujejo vitalnost in trdoživost, prilagodljivost in inventivnost področja, imenovanega drobno gospodarstvo.

Branko Žunec

Kaj je pokazala analiza primerljivosti OD v soboški občini?

Osebni dohodki negospodarstva še vedno zaostajajo

Analiza primerljivosti osebnih dohodkov delavcev negospodarstva z gospodarstvom v soboški občini je končno pred nami. Pripravila jo je posebna komisija, ki jo je imenoval izvršni svet, v njej pa so bili predstavniki SDK, strokovnih služb sisov družbenih dejavnosti, PZC ter komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj. V ta namen so med uporabniki družbenih sredstev opravili tudi anketo, s katero so dobili podatke o izplačanih bruto osebnih dohodkih in številu zaposlenih v letu 1986, posebej za lanski december in prvo polletje letošnjega leta. Poleg tega so vsebovani podatki o kvalifikacijski sestavi zaposlenih, iz omenjene analize pa so bili izvzeti voljeni in imenovani funkcionarji.

Brez dvoma ima analiza velik pomen, saj bodo na osnovi dobljenih rezultatov v občinskem izvršnem svetu lažje sprejemali v negospodarstvu z gospodarstvom. Zato si poglejmo nekaj najbolj značilnih ugotovitev iz analize! Ker le-ta zajema izplačila vsega leta in izključuje različen pristop pri opravljanju valorizacij med letom, je primerjava povprečnih osebnih dohodkov v letu 1986 najbolj realna. Tako se dokopljemo do podatka, po katerem so osebni dohodki delavcev v negospodarstvu zaostajali za 7,5 odstotka za ravnijo gospodarstva. Za usklajenim osebnim dohodkom najbolj zaostajajo v zdravstvu in srednjem usmerjenem izobraževanju, z gospodarstvom so skorajda usklajeni osebni dohodki v organih in organizacijah družbenopolitičnih skupnosti, medtem ko v družbenopolitičnih organizacijah nekoliko presegajo povprečje gospodarstva.

Podrobnejši pregled nam pove, da najbolj zaostajajo osebni dohodki v splošni bolnici, in sicer za 21,7 odstotka, večja zaostajanja pa so tudi v Invalidskih delavnicah Solidarnost, Zdravstvenem domu, Osnovni šoli Kuzma, Delavski univerzi, osnovnih šolah Bogojina in Šalovci ter v Domu učencev Murska Sobota. Usklajene osebne dohodke z gospodarstvom pa presegajo le v osnovnih šolah Beltinci, Puconci in Prosenjakovci. Med družbenopolitičnimi skupnostmi so zaostajali osebni dohodki delavcev pravosodnih organov, občinske organizacije RK, Medobčinskega društva slušno prizadetih in upravnih organov občine, medtem ko so povprečje presegali Zveza telesnokulturnih organizacij, Stanovanjska zadruga Černelavci, Avto-moto društvo in Služba družbenega knjigovodstva. Podobno velja za delovno skupnost Samoupravne stanovanjske skupnosti, kjer je bil osebni dohodek za 16,8 odstotka višji od rasti v gospodarstvu, medtem ko so v strokovnih službah sisov družbenih dejavnosti in Skupnosti za zaposlovanje zaostajali. Za OD v družbenopolitičnih organizacijah, ki se usklajujejo na republiški ravni, pa je rečeno, da primerjava z gospodarstvom občine ni najbolj realna.

Soboški izvršni svet se je zavzel za postopno usklajevanje osebnih dohodkov delavcev negospodarstva z ugotovljenim povprečjem gospodarstva, to usklajevanje pa naj se opravi v okviru razpoložljivih materialnih možnosti ter obsega sredstev dovoljene skupne in splošne porabe. Pri tem je treba upoštevati vso intervencijsko zakonodajo, pri čemer je potrebno sem izvajalcem zagotoviti enake možnosti za uresničitev napotkov analize. Tako naj bi uporabili v družbenih dejavnostih kot osnovo za usklajevanje in izračun primerljivega obsega sredstev za leto 1987 lanskoletni decembrski OD na delavca. Za natančen izračun pa sta velikega pomena tudi predlog prispevnih stopenj za leto 1988 in ocena rasti osebnih dohodkov v gospodarstvu občine v letu 1987.

Milan Jerše

Zasedanje zborov SO Murska Sobota

Vlado Kerec novi podpredsednik izvršnega sveta

Skupno zasedanje zborov skupščine občine v Murski Soboti se je začelo slovesno. Delegati so namreč s tajnim glasovanjem izvolili za novega podpredsednika izvršnega sveta za družbene dejavnosti 52-letnega diplomiranega ekonomista Vlada Kereca, ki je bil že drugo mandatno obdobje član izvršnega sveta in predsednik komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj. Za novo članico izvršnega sveta in predsednico komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj pa so izvolili 35-letno diplomirano ekonomistko Zdenko Vidovič, ki je bila doslej vodja planske službe pri omenjenem komiteju.

Delegati so nato spregovorili o stanju in problematiki obrambnih priprav v soboški občini. Polemična in aktualna razprava je pokazala, da obramba še vedno ni na zavidljivi ravni. Del odgovornosti morajo prevzeti tudi poslovodni in samoupravni organi v delovnih organizacijah ter krajevnih skupnostih in na občinski ravni. Ob veliki mobilizacijski sposobnosti prebivalstva soboške občine bo zato treba čimprej odpraviti ugotovljene pomanjkljivosti, predvsem glede usklajenosti priprav obrambnih načrtov. Spričo pomembnega geografskega položaja soboške občine pa bo treba več pozornosti nameniti opremljenosti enot in financiranju, kot tudi nadaljnjemu podružbljanju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Precej pozornosti sta vzbudila tudi osnutka odlokov o proračunu občine za letošnje in prihodnje leto. Upoštevajoč omejeno splošno porabo in najnovejšo rast primerljivega dohodka v SRS bo tudi predlagani rebalans moral do konca leta doživeti korenite spremembe. Sicer pa so delegati zborov združenega dela in krajevnih skupnosti sprejeli še predlog odloka o ureditvenem načrtu za melioracijsko območje Gerlinci—Fikšinci in osnutek odloka o uvedbi melioracijskega postopka v delih katastrskih občin Gerlinci, Fikšinci in Kramarovci. S temi deli naj bi omogočili trajnejšo kmetijsko proizvodnjo in zaščito naravne krajine. Prav tu pa bodo morali biti doslednejši, na kar so jasno opozorila nekatera delegatske vprašanja. Primera iz Šalovec, kjer načenjajo probleme čiščenja melioracijskih jarkov in nesmiselnost zahtevka plačila tudi od tistih, ki so poravnali svoje obveznosti, in Domanjševec, kjer ima KG Rakičan že dlje časa okrog 50 hektarjev neobdelanih površin, sta dovolj zgovorna. Zanemariti pa ne kaže tudi vzdrževanja cestnih odsekov Beznovci—Vadarci—Bodonci in Šalovci—Čepinci, kjer povzročajo težave plazovi.

MILAN JERŠE

VLADO KEREC — Novoizvoljeni podpredsednik soboškega izvršnega sveta: »Prizadevali si bomo, da bi obseg programa družbenih dejavnosti obdržali vsaj na letošnji ravni, kljub zaostrenim gospodarskim razmeram in omejevanju vseh oblik porabe. Prednost bomo dali reševanju problemov v zdravstvu, predvsem financiranju nove bolnišnice v Rakičanu. Vzporedno pa je treba zagotoviti prednost osnovnemu zdravstvu, povečati število medicinskega osebja ter poskrbeti za reševanje prostorskih težav in nabavo opreme za nujno medicinsko pomoč. Pri izobraževanju bo v ospredju osnovno šolstvo in izvajanje zagotovljenega programa, v srednjem usmerjenem izobraževanju pa se bodo programi morali hitreje prilagajati potrebam združenega dela. Še naprej bodo tekle aktivnosti za povezavo srednje zdravstvene šole. Računamo tudi na obnovo zdravstvenih in šolskih objektov, kot npr. OŠ Bakovci in dozidavo telovadnice, ter otroških vrtcev v Prosenjakovcih in Dokležovju. Podobno kot za sise družbenih dejavnosti velja tudi povsod drugod prizadevnaje za izboljšanje učinkovitosti in racionalnosti dela.«

O zadružni gradnji

Stanovanjska zadruga Černelavci, v kateri je 114 zadružnikov, ki gradijo v predmestju Murske Sobote, je odprtega tipa in tako se vanjo po novem vključuje še 33 graditeljev izven novega naselja. S svojimi izkušnjami tako sodeluje z vsemi individualnimi graditelji hiš, svetuje pa tudi, ko gre za obnvo in družbeno usmerjeno gradnjo. Graditeljski zanos je sicer usahnil z neugodnimi posojilnimi pogoji v času, ko je težko zbrati dovolj denarja za novo gradnjo, pa tudi hiše v Černelavcih ne rasejo več kot gobe po dežju. V naselju, ki bo dobili dokončno podobo z leti, je zdaj vseljenih deset družin, v naslednjem letu pa naj bi se jih predvidoma vselilo še petdeset. Zastoj je bil letos opazen in od 198 je prostih še 68 komunalno urejenih parcel. Med njimi trinajst za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš, štiriinštirideset vrstnih ter enajst obrtniških za drobno gospodarstvo oziroma storitveno obrt. Prve merijo v povprečju šest, druge tri in tretje deset arov in se vključujejo v prostor, ki naj bi mu bila v dopolnitev manjša trgovina za nakup nujnejših živil ter še štirje lokali poleg načrtovanega vrtca za varstvo najmlajših stanovalcev. Ti bodo imeli tudi svoje otroško igrišče, rekreacije željni med odraslimi pa rokometno športno igrišče.

Tisti, ki v stanovanjskem naselju novih hiš v Černelavcih že stanujejo, že gledajo tudi kabelsko televizijo. Programa sta za enkrat dva, želje pa so večje in bodo uresničene, kot bo tudi sčasoma izpolnjena potreba po telefonski zvezi. Telefonija je namreč problem, ker je delež, ki ga od zadruge zahteva pošta, prevelik zalogaj. Tako je znotraj naselja vse urejeno za priklop telefonov, manjka pa osrednji kabel, ki ga bodo poštni delavci položili takrat, ko bodo zbrana sredstva vseh. Tudi lastnikov parcel, ki še niso prodane in je problem, kako v celoti zbrati za naložbo potrebna sredstva.

Nasploh je pomanjkanje sredstev tisto, ki je zavrlo marsikatero željo po gradnji lastne strehe nad glavo, saj je vrednost povprečne komunalne urejene parcele devet milijonov dinarjev, okoli 15 300 dinarjev za kvadratni meter komunalno urejenega zemljišča v Černelavcih.

Zadružniki vztrajajo in razen dveh, ki so jima povsem pošla sredstva, nobeden ni izstopil iz stanovanjske zadruge. Njena težnja je v težkih časih nadaljevati z začetim delom in ljudem pomagati, da nekako z združenimi močmi le gradijo. Da skratka ne bi prišlo do popolnega zastoja zaradi slabih pogojev. Smotrno bi bilo tudi, da bi se sile združile na območju regije in bi v Pomurju prišlo do združevanja zadružnikov, saj je na primer stanovanjska zadruga v Radencih po uspelih začetkih zdaj v drugi etapi propadla. Ljudje pa bi radi stanovali v svojih hišah in za tiste, ki razmišljajo o gradnji, je umestno, da razmišljajo o zadružni, če je najracionalnejša.

Brigita Bavčar

ZDRAVILIŠČE RADENSKA s tremi srci, n. sol. o.
RADENCI
TOZD TOVARNA POLNILNE OPREME, n. sol. o.
RADENCI

objavlja
JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. Skobeljnega stroja, tip KR 700 — majevica, z izklicno ceno 5,000.000,— din
2. Stružnico, tip TES 3/1500 — Prvomajska, z izklicno ceno 2,746.000.— din
3. Kotnika z izrezi — nosilnik obdelovanca, tip MS III 729/1, proizvajalec Ivo Lola Ribar, Železnik, z izklicno ceno 4,240.000.— din
4. Ogrevalne naprave termogen, tip TBF, proizvajalec Ventilator Zagreb, z izklicno ceno 1,356.000.— din

Dražba bo 28. 12. 1987 ob 12.00 v prostorih tozda Tovarna polnilne opreme Radenci.

Ponudniki morajo pred začetkom dražbe vplačati 10-odstotno varščino od izklicne cene.

Ob enakih pogojih imajo prednost družbeno pravne osebe. Ponudniku, ki bo uspel na licitaciji, se varščina šteje v kupnino, drugim udeležencem pa se varščina vrne brez obresti v 10 dneh po dražbi. Davek plača kupec.

Celotno kupnino mora kupec plačati najpozneje v 15 dneh po dražbi.
Če uspeli ponudnik ne poravna kupnine v 15 dneh po opravljeni dražbi, se varščina ne vrne.

Ogled je možen uro pred dražbo.

ABC POMURKA

Kmetijska zadruga
Ljutomer - Križevci, o. sol. o.
Križevci pri Ljutomeru

TZO
Klas o. sol o
Križevci pri Ljutomeru

ABC POMURKA
KZ LJUTOMER—KRIŽEVCI
TZO KLAS
KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

OBJAVLJA

javno dražbo
za prodajo osnovnih sredstev

— osebni avto Z 750 LE
letnik 1981, prev. 55000 km izklicna cena 700.000
— osebni avto Z 750 LE
letnik 1981, prev. 60000 km izklicna cena 700.000

osebni avtomobili so vozni.

Javna dražba bo 28. 12. 1987 ob 10. uri v skladišču v Ključarovcih.

Davek ni vračunan v ceno in ga plača kupec.

OBMEJNO SODELOVANJE V PRIHODNJEM LETU

Sodelovanje na vseh področjih

Pred nedavnim je delegacija občinske konference SZDL Lendava obiskala mestni svet Domovinske fronte v Lentiju. Dogovorili so se o sodelovanju v prihodnjem letu. Vse kaže, da je program sodelovanja v prihodnjem letu pestrejši kot v prejšnjih letih, saj se vanj vključujejo tudi delovne organizacije in gasilci. Predstavniki družbeno političnih organiazcij se bodo srečali enkrat v Lendavi drugič v Lentiju, na delovnih razgovorih pa bodo sproti ocenjevali sodelovanje med društvi in organizacijami. Sindikati bodo v februarju podpisali dogovor o letovanju delavcev, po katerem bo nekaj naših delavcev letovalo na madžarskem, nekaj madžarskih delavcev pa ob morju. V programu obmejnega sodelovanja je več športnih srečanj med društvi in klubi, najbolj pa bodo razširjene slejkoprej kulturna srečanja. V prihodnjem letu bodo pripravili več likovnih razstav v Lendavi in Lentiju. Kot novost v obmejnem sodelovanju pa so gasilci. Gasilsko društvo iz Čentibe bo sodelovalo s društvom iz Csömödera na Madžarskem, tesnejše pa bo tudi sodelovanje gasilskih zvez Lendava in Lenti. Nadaljevalo se bo sodelovanje med delovnimi organizacijami zlasti med INA Nafto in sorodnim podjetjem na Madžarskem.

Jani D.

BREZ ODLAŠANJA!

Čeprav o kmetijstvu v zadnjem času veliko razpravljamo, vse kaže, da ostajamo zgolj le pri besedah in nikakor ne moremo k dejanjem. Podatki potrjujejo, da se položaj na nekaterih področjih še naprej poslabšuje, posebej kritično pa je predvsem v živinoreji. Rejci na težke razmere v živinoreji že dalj časa opozarjajo, ker opozorila ne zaležejo, pa se posledice že odražajo v proizvodnji.

Slovenija je sicer v okviru svojih pristojnosti in možnosti skušala težave omiliti, zlasti v živinoreji nam je uspelo v prvem polletju pokriti vsaj del izpadlega dohodka, medtem ko za drugo polletje ustreznih rešitev še nimamo. Tako je samo v obdobju dobrega pol leta prireja močno nazadovala, težnja po zmanjševanju pa je prisotna še naprej. Naj to ponazorimo z nekaterimi podatki. V aprilu je bil odkup mleka v Sloveniji v primerjavi z enakim lanskim obdobjem večji za 6 odstotkov, mesa smo dali na trg 19 odstotkov več, v drugem polletju pa je začela prireja močno padati. Tako smo do novembra odkupili 2 odstotka manj mleka kot lani do tega časa, samo v novembru pa je bil odkup mleka manjši kar za 12 odstotkov. Pri mesu zaenkrat sicer še ni čutiti zmanjšanja, vzrok pa je v tem, ker rejci pospešeno oddajajo v zakol krave in tudi ostalo živino. Na račun tega imamo zdaj v Sloveniji že 2 tisoč manj krav in 3.900 manj osemenjenih plemenskih telic, ti podatki pa dovolj zgovorno povedo, kaj to pomeni za prihodnjo proizvodnjo.

Vzroki za takšno stanje so predvsem v neurejenih cenovnih razmerjih, saj se neskladja še naprej povečujejo v škodo živinorejcev. Če je še v aprilu bil liter mleka za 40 dinarjev cenejši od stroškov pridobivanja, se je zdaj ta razlika povečala že na 109 dinarjev, neskladje pri mesu pa se je od 304 dinarjev v aprilu povečalo na okrog 1.000 dinarjev pri kilogramu v tem trenutku.

Prišli smo torej tako daleč, da ni več zadosti le pozivanje k učinkovitejšim ter hitrim ukrepom, pač pa je skrajni čas za takšno ukrepanje. Zato je upravičena zahteva kmetijcev, da brez celovite in konkretizirane ekonomske politike, ki bo ustvarila pogoje za odpravo katastrofalnega položaja v živinoreji, ni mogoče sprejeti niti republiške niti zvezne resolucije za leto 1988.

L. Kovač

ABC POMURKA

TMP TOVARNA MLEČNEGA PRAHU p. o.

MURSKA SOBOTA

ABC Pomurka — Tovarna mlečnega prahu, p. o.
Murska Sobota

Odbor za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge

SKLADIŠČENJE GOTOVIH PROIZVODOV.

Pogoji:
— skladiščni tehnik — V. stopnja strokovne izobrazbe
— najmanj 2 do 3 leta delovnih izkušenj
— pokusno delo 3 mesece.

Delo združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:
ABC Pomurka — Tovarna mlečnega prahu, Murska Sobota.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

OD KOVAČA IN ZDOMCA DO KMETA

Preko tujine in kmetije do pokojnine

Zanimiva je življenjska pot Hermana Gomboca iz Nuskove, saj je v dobrih treh desetletjih menjal več poklicev, da bi se končno ustalil na domači kmetiji in tu dočakal zasluženo pokojnino. Kot mlad fant se je odločil za kovaški poklic, obrt, ki je bila v tistih časih iskana in potrebna takorekoč v sleherni vasi. Tudi Herman je leta 1950 odprl v Nuskovi kovaško delavnico in začel s samostojnim opravljanjem te obrti. Pet let je vztrajal in verjetno bi še dlje, če se tudi v obrtništvu takrat razmere ne bi začele zapletati. Zaradi socialne varnosti naj bi se namreč obrtniki zavarovali, vendar na tamkajšnjem območju za to ni bilo ravno posebnega zanimanja. Le trije, in med njimi je bil tudi Herman, so se bili pripravljeni zavarovati, to pa je pomenilo za obrtnike dodatno obremenitev in morali bi dvigniti cene svojih storitev. Tako pa ne bi bili več konkurenčni in tudi naš sogovornik se je odločil, da zapre svojo delavnico.

Na majhni kmetiji se v tistih časih ni dalo veliko zaslužiti in družina Gombočevih se je leta 1956 preselila v bližino Ljubljane in Herman se je zaposlil v Kmetijskem posestvu Barje. Takrat še ni bilo veliko kmetijskih strojev, večino poljskih del so opravljali s konji, zato jim je bil kovač še kako dobrodošel. Vendar so konje kmalu zamenjali traktorji in tako tudi za kovača ni bilo več dela. Po treh letih dela v kovačnici je Herman postal traktorist in na tem posestvu je nato ostal še štiri leta. V tistih časih pa je vse več naših ljudi začelo odhajati na delo v tujino in priložnost za to se je ponudila tudi Hermanu Gombocu. Leta 1964 se je žena vrnila v domači kraj, sam pa je odšel iskat srečo in boljši kos kruha v Zvezno republiko Nemčijo.

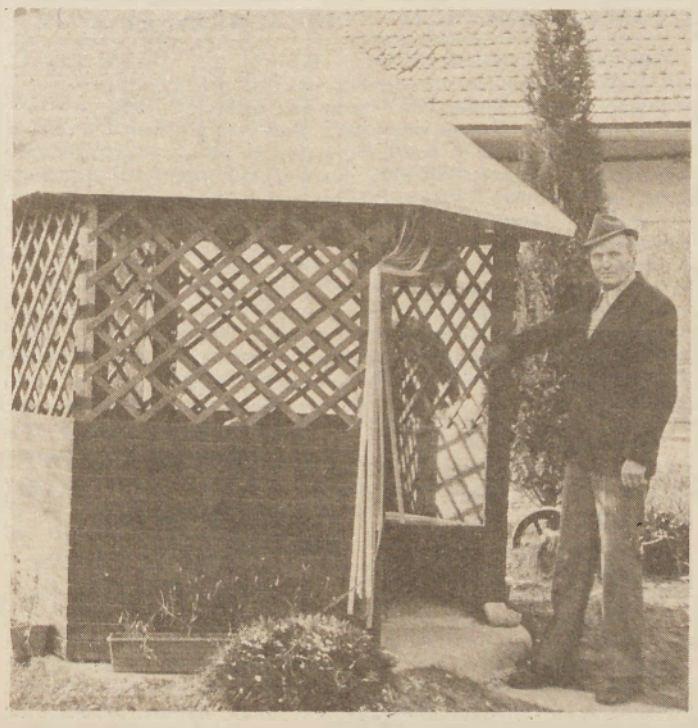

Herman Gomboc je še posebej ponosen na lično utico, ki jo je uredil na vrtu pred domačo hišo. V vročih poletnih dneh najde v njej prijetno senco vsa družina.

Ni bilo lahko, se spominja Herman, saj je bil daleč od doma in tudi delo ni bilo lahko. Kot železokrivec v gradbeništvu je v Nemčiji zamenjal dve firmi, po trinajstih letih pa je bila želja po vrnitvi večja od zaslužka. Ves čas dela v tujini je skrbno hranil denar in ga vlagal v gradnjo nove hiše, ko se je vrnil domov, pa se je odločil, da ostane na kmetiji, saj mu je bilo dovolj potepanja po svetu. Majhna trihektarska kmetija ni nudila ravno veliko možnosti za kakšno večjo proizvodnjo, zato so se Gombočevi usmerili v povrtninarstvo. Povrtnine zahtevajo sicer veliko intenzivnega dela, vendar na manjših površinah dajejo tudi primeren dohodek. Bili so med prvimi, ki so se odločili za pridelovanje hrena in temu so ostali zvesti devet let. Če delaš z ljubeznijo in tako, kot ti svetuje strokovna služba, rezultati ne morejo izostati, pravi Herman. Med pridelovalci hrena je tako postal celo rekorder, saj je na 40 arih v enem letu pridelal 5 ton hrena in temu primeren je bil tudi zaslužek. Tudi korenček in kumare za vlaganje so pridelovali, vendar povrtninarstvo zdaj počasi opuščajo. Oba z ženo sta se že upokojila, kmetijo pa je prevzela hčerka. Nekaj svinj in tri glave goveje živine imajo v novem hlevu, za njihovo kmetijo pa je to dovolj, pravijo pri Gombočevih. Namesto vrtnin zdaj sejejo koruzo in pšenico, slednjo pa tudi oddajajo. Tudi nekaj mleka oddajajo in še kakšnega prašiča prodajo in ob pokojnini jim je to dovolj za dostojno življenje.

Vse življenje sem delal, zato želim vsaj zdaj, ko sem upokojen, imeti nekoliko več prostega časa, pravi Herman. Na vrtu pred hišo je uredil lično utico, kjer v vročih poletnih dneh najde senco vsa družina. Zdaj, ko so končno vsi skupaj, je Herman še posebej srečen in ni mu žal tistega, kar je za to srečo moral prestati.

L. Kovač

Na terenu 12.000 ton pese

V Pomurju čaka na odvoz še 12.000 ton pese. V KG Rakičan izruvana pesa je čakala od enega do dveh mesecev, zato so imeli samo v tem kmetijskem gospodarstvu več kot 2 milijardi dinarjev izgub zaradi obresti za posojila, ki so jih morali najeti, ker za peso, ki je obležala na njivah oziroma deponijah, niso prejeli predujema. Pri 600 vagonih nepravočasno odpeljane pese je nastala škoda tudi na račun večjega kala in padanja stopnje sladkorja. V Bakovcih še čaka pesa, ki so jo pospravili že pred 50 dnevi.

Na sestanku pomurskih kmetijcev družbenega in zadružnega sektorja s predstavniki Tovarne sladkorja pa je bilo veliko pripomb tudi na račun ugotavljanja primesi, ki so letos v povprečju enake kot v letu slabe letine 1980, ko so peso ročno ruvali iz blata še decembra. Kmetje so nezadovoljni tudi s ceno, ki je v razmerju 1:4 v primerjavi s pšenico. Republiški prikrojevalci cen so vzeli za osnovo ceno pšenice (130 dinarjev), čeprav je bilo treba za najcenejšo pšenico odšteti 140 dinarjev. Ob tem pa so pozabili izračunano vrednost tudi valorizirati. V povprečju pa je letos za 3 stopnje oziroma 20 odstotkov slabša tudi sladkorna stopnja, od katere je odvisna cena pese. Kmetijci se zavzemajo, da se primerna stopnja sladkorja, od katere je odvisna tudi cena pese, določi vsako leto sproti, tako kot pri grozdju, sicer so kmetijci v letih z neugodnim vremenom ob težke milijone.

Direktor Tovarne sladkorja Ormož mag. Vinko Štefančič je povedal, da so doslej od 302.000 ton pese, kolikor je je v deponijah, predelali 236.000 ton.

Odvoze bo potrebno v prihodnje bolje usklajevati. Mag. Štefančič je med drugim povedal, da bi bilo potrebno razmisliti o zgraditvi več večjih sprejemnih centrov na terenu. Do zastojev pri prevozu pa je prišlo letos med drugim tudi zaradi kasnejšega začetka spravila in zato prevelikega navala pese na Tovarno sladkorja. V Ormožu so dnevno prevzeli tudi do 870 vagonov pese, na deponiji pa je je bilo dnevno tudi do 1000 vagonov.

Tačas je zunaj še 12.000 tisoč ton pese, v tovarni pa bo po besedah direktorja tovarne do sredine tega tedna. Stroški predelave so zaradi manjše vsebnosti sladkorja dražji za 18 odstotkov. Cena sladkorja pa je bila izračunana, ko je mazut, potreben pri predelavi pese, stal 120, zdaj pa stane 240 dinarjev. Pri izplačilih kmetom — kar je bila ena od pripomb kmetijcev — kasnijo, ker morajo v laboratoriju letos pregledati 29.000, dnevno pa uspejo le 600 do 700 vzorcev.

Odbor za poljedelstvo v ABC POMURKA bo dal v najkrajšem času odgovor, kako v prihodnje odpraviti zaplete pri spravilu pese za katere so krive tudi pomanjkljiva mehanizacija in nepravilnosti na odkupnih mestih, pa tudi na druga odprta vprašanja. Seveda pa bo nekatere probleme treba rešiti tudi v republiki, saj je Tovarna sladkorja stalno med dvema ognjema — proizvajalci, ki pese ob izgubah ne bodo sejali, in določeno ceno sladkorja, ki je nižja od stroškov proizvodnje.

Boris Hegeduš

Vsaka dva meseca 8 tisoč »čivkačev«

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

Katarino in Jožefa Bogdanova iz Petišovec smo povprašali, kakšen je zaslužek z rejo piščancev. Povedala sta, da ga je komaj za eno povprečno delavsko plačo. Torej okrog 200 tisoč dinarjev mesečno. Res ni veliko, kajti od tega zneska je treba odšteti še nekaj stroškov reje. Čeprav reja ni kdovekako donosna, se Agromerkurju, ki je organizator, ki je organizator pitanja in kupec ‚brojlerjev, Bogdanova nista izneverila; piščance imata že dobrih 14 let.

»1973. leta sva se odločila za gradnjo hleva, velikega 35 krat 8 metrov. Prišla sva pač do spoznanja, da se s samo enim osebnim dohodkom ne bo dalo živeti, kaj šele napredovati. V službi v Varstroju sem bil samo jaz. Ženo sem torej zaposlil s piščanci. Moram povedati, da nama je v začetku še posebej pomagala Agromerkurjeva strokovna služba, pa tudi izkušnje soseda so bile dobrodošle,« nam je ob obisku povedal Jožef, ki je že leto dni v pokoju, zato zdaj češče pomaga na piščančji farmi.

»Hlev je nadstropen. V njem redimo v enem turnusu do 8500 piščancev. Prve tri tedne so vsi skupaj (v pritličju), potem pa jih polovico preselimo v nadstropje, saj je za piščance, ki rastejo, potrebno več prostora; na površini enega kvadratnega metra naj ne bi bilo več kot 12 do 15 piščancev. Dobivamo enodnevne piščance, ki v 40 do 43 dneh dosežejo povprečno težo od 1800 do 1900 gramov. Letno napolnimo oziroma spraznimo hlev petkrat, kar je čez 40 tisoč piščancev oziroma več kot 65 ton piščančjega mesa,« se je v pogovor s povsem konkretnimi podatki vključila Katarina. Imeli smo občutek, da se s temi številkami ni hotela prav nič pohvaliti, ampak le povedati, da je treba veliko delati, če hočeš kaj zaslužiti. Sicer pa je na kmetih povsod tako: poleti je delovni dan dolg od zgodnjega jutra pa dolgo v noč, pa tudi pozimi ni počitka, vsekakor pa ne tam, kjer so hlevi polni.

»Vas ni zamikalo, da bi pozimi hlev spraznili, saj bi se s tem izognili stroškom ogrevanja, kajti ti so vendarle pomembna postavka odhodkov?« smo povprašali, hkrati pa že slutili, da bo odgovor negativen.

»Agromerkur nam je pomagal pri gradnji hleva, pa tudi zdaj nam pomaga, na primer pred kratkim z brezobrestnim posojilom 1 milijon dinarjev, zato nam morala ne dopušča, da bi pri reji piščancev gledali le na svoj osebni interes. Imam občutek, da na rejce, ki vztrajamo tudi tedaj, ko zaslužek ni ravno najboljši, gledajo povsem drugače, kot na begavčke.«

V nadaljevanju je Jožef povedal, s čim pravzaprav sodeluje v organizirani proizvodnji. Na voljo je dal hlev, delo, nastilj, vodo, elektriko, plača tudi razkužila . . . Agromerkur pa daje piščance, krmila, plin za ogrevanje hleva, veterinarske usluge, cepivo . . .

»Koliko pa dobite za prirastek in koliko krmil vam priznajo?« je bilo naše naslednje vprašanje.

»Za kilogram prirastka so v Agromerkurju izračunali porabo 2120 gramov krmila (štarter, finišer), vendar je ta količina večkrat premalo; višja poraba pa gre žal na naš račun, torej jo odštejejo od dohodka. Za kilogram prirastka pa smo nazadnje dobili 61,23 dinarja in dodatno še 14,87 dinarja za čas, ko so bili piščanci v pitanju v obdobju, ki sodi že v zimski čas.«

Tako, zdaj smo zvedeli tudi to. Zanimalo pa nas je še kaj. Na primer delo. Videz vara! Menili smo, da pri piščancih najbrž ni veliko opravkov, kajti Bogdanov hlev je moderniziran, saj ima speljane cevi, po katerih doteka krmilo, v hlevu je plinska inštalacija, tudi vode ni treba nositi z vedri . . .

»Piščancem dajemo hrano dvakrat dnevno, v hlev pa je treba iti vsako drugo uro, saj je treba pogledati, ali ni mogoče kaj narobe. Posebej je treba paziti na prezračevalne naprave. Tudi nekaj neprijetnega dela je: pobiranje poginulih piščancev. Normalni oziroma pogin, ki ga priznava Agromerkur, je 5 odstotkov od števila sprejetih enodnevnih piščancev, kar je pri naših (nekaj več kot 8 tisočih) 400 piščancev. Hudo pa je, kadar jih pogine več. Najhuje je bilo v predzadnjem turnusu, ko jih je v 43 dneh, času, ko so bili v pitanju, poginilo kar 1186! Pri tej »pošiljki« res nismo imeli sreče ne mi ne Agromerkur. Najbrž je bil vzrok v neodporni pasmi hubbart, ki so jo kupili v Agrokomerčevi valilnici v Idjošu. Povsem drugačni so naši domači piščančki, ki prihajajo iz valilnice Agromerkurja.«

Tako je menil Jožef Bogdan, žena Katarina pa ga je — tako kot mi — pozorno poslušala. Morda se je ob tem zavedala, da je v teh 14 letih, odkar redi piščance, opravila veliko delo in se na temelju izkušenj tudi veliko naučila. Reja 8 tisoč 500 piščancev je pač zahtevnejše delo kot pa pitanje prašička, ki ga za praznike zakolješ in imaš nekaj časa mir.

Š. Sobočan

MIKSOMATOZA

Miksomatoza je posebno nevarna kužna bolezen divjih in domačih kuncev in je razširjena na vseh naseljenih celinah sveta. V letu 1985 se je ponovno pojavila v Sloveniji in se v kratkem času močno razširila, predvsem v krajih severovzhodne Slovenije. V Pomurju se je v letu 1986 pojavila na območju občin Lendava in Ljutomer, v letošnjem letu pa je ugotovljena tudi v občini Murska Sobota in sicer v desetih rejah. Verjetno je bolezen prisotna tudi pri drugih rejcih, ki zaradi neznanja ali pa prikrivanja, bolezni ne prijavljajo.

Miksomatoza je posebno nevarna, ker se zelo hitro razvija, saj živali navadno poginjajo 10. dan in to 95—100 % v reji. Osnovna bolezenska znamenja za sum miksomatoze so: obolevnost večjega števila kuncev z znaki neješčnosti in otopelosti, pojav vnetja očesnih veznic, otekline očesnih vek, sluzavo gnojni izcedek iz oči in kasneje zlepljanje vek. Po glavi, zlasti v podkožju smrčka, lic in uhljev se pojavijo otekline ter nastane videz takozvane »levje glave«. Pod kožo v predelu trupa, nog in okrog spolovil se razširijo otekline v velikosti oreha. Bolezen se ne zdravi, ker ni zdravila proti miksomatozi. Je opredeljena v Zakonu o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo, in se zatira z veterinarsko-sanitarnimi ukrepi t. j. pobijanjem vseh živali v okuženi reji in neškodljivo odstranjevanje poginulih ali ubitih kuncev, čiščenje in razkuževanje hlevov, uničenje insektov in glodalcev in drugo. Živali je proti bolezni možno zaščititi s cepljenjem za dobo enega leta. Cepljenje opravljajo veterinarske organizacije združenega dela v občini.

Rejcem, katerim so zaradi pojava miksomatoze bile živali ubite, ter uničena ali poškodovana oprema pri izvrševanju veterinarsko-sanitarnih ukrepov, se izplača odškodnina. Odškodnina se izplača pod pogojem, če je rejec takoj prijavil pojav ali sum bolezni, če je bilo opravljeno cepljenje živali in ko so bili opravljeni predpisani odrejeni ukrepi za preprečevanje in zatiranje bolezni.

Rejce kuncev opozarjamo, da je po Odredbi o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah cepljenje obvezno za vse kunce, ki so stari več kot 6 tednov.

Adolf MLAKAR, dipl. vet.

Izkušnje za eno življenje

Dopolnilni pouk materinščine v deželah, kjer lahko najdemo delavce na začasnem delu, je ena redkih vezi, ki ohranja stike z domovino. Kakšno je pravzaprav delo učiteljev, ki ponavadi prihajajo iz domovine? Kaj sami občutijo med otroki in njihovimi starši? To sta le dve vprašanji, ki se vedno znova porajata ob pogovorih o tej zvrsti zdomske problematike. Za odgovore pa smo prosili Nado Zrelec, učiteljico, ki se je letos, po štirih letih učiteljevanja, vrnila v Ljutomer.

»Vsak učitelj, ki se podaja na pot, ki sem jo v minulih štirih letih prehodila sama, in ki obenem pričakuje, da je to delo nekaj lepšega, lažjega in boljšega, bo kaj kmalu razočaran. Po štirih letih trdega dela lahko ugotovim, da mi je to delo prineslo toliko izkušenj in toliko samostojnosti, da mi je dovolj za vse življenje.

Kakšno je delo učitelja? Trdo. Bila sem v Ravensburgu. V enem tednu sem učila v petih različnih mestih: Ravensburg, Ulm, Friedrichshafen, Weingarten in Baindt, v soboto pa sem v Ravensburgu imela še tako imenovano malo šolo, za predšolske otroke. Pouk je obsegal tri tematske sklope: spoznavanje domovine, spoznavanje preteklosti in materinščina. K dopolnilnemu pouku — ki je mimogrede povedano prostovoljen — so hodili otroci vseh razredov osnovne šole, če je bilo dovolj učencev, smo pouk organizirali v dveh skupinah, če ne, pa le v eni.

Po štirih letih dela sem spoznala, da je obisk otrok pri dopolnilnem pouku v veliki meri odvisen od staršev. Če jim je v interesu, da se otroci nauče maternega jezika, potem pridno obiskujejo pouk, če ne, potem je tudi otrokom vseeno. Pravzaprav imajo starši velik pomen pri vzgoji svojih otrok, saj sem opazila, da tudi doma premalo vzgojno vplivajo na otroke, saj bi morali otroka vzgajati v materinščini, pa tega večinoma niso delali. Je že res, da so obremenjeni z delom in drugimi obveznostmi, a to ne bi smel biti izgovor. Vso breme odgovornosti pa potem leži na učitelju, ki je obenem še njihov svetovalec v najrazličnejših primerih, dostikrat tudi osebnih. Pravzaprav ima učitelj dopolnilnega slovenskega pouka več funkcij, zato mora biti vsestranski. Poleg učiteljevanja je svetovalec in največkrat tudi organizator kulturnega življenja v slovenskih klubih, pa še kakšno delo bi se našlo. V Ravensburgu obstaja slovenski klub Planinka, ki je pobraten z mestom Ljubljana. Za konec bi rada povedala še to, da sem v okrožju, kjer sem delala, tudi pri nemških oblasteh našla veliko podpore in razumevanja. Od drugih učiteljev, iz drugih pokrajin sem slišala o cenzurah, omejevanjih in drugem, pri meni o čem podobnem ni bilo niti sledi. Tudi iz domovine sem dobila veliko podpore, kot vsi učitelji, recimo od republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ali republiškega zavoda za šolstvo. To so bili v glavnem seminarji, strokovna literatura in drugo. In še enkrat poudarjam: učitelj dopolnilnega pouka materinščine ima pomembno in odgovorno delo, za katerega je potrebno veliko samoodpovedovanja, samostojnosti in volje.«

Dušan Loparnik

Nada Zrelec s svojimi otroki na proslavi ob pričakovanju dedka Mraza v Ravensburgu, v slovenskem klubu Planinka.

CARINSKI PREDPISI

UGODNOSTI ZA ZDOMCE

Carinski predpisi se pogosto spreminjajo, zato smo obiskali pomočnika upravnika Carinarnice v Gornji Radgoni Milenka Antonijeviča in mu zastavili več vprašanj. Prepričani smo, da bodo odgovori dobrodošli zlasti našim delavcem, ki prihajajo domov na dopust ali pa se za stalno vračajo.

KAKŠNE PRAVICE OZIROMA UGODNOSTI IMAJO ZDOMCI?

Naši delavci, zaposleni na tujem, lahko **enkrat v letu** uvozijo predmete v vrednosti do 200 tisoč dinarjev, kar je v tuji valuti 886 nemških mark, 6236 avstrijskih šilingov, 443 ameriških dolarjev, 740 švicarskih frankov ali 310 angleških funtov. Od dovoljenega zneska vrednosti uvoza so oproščeni carinskih dajatev za 30 tisoč dinarjev, od ostalega pa obračunamo carino, torej od 170 tisoč dinarjev. Zdomci, ko prihajajo na obiske, ne morejo uvoziti blaga, vrednega več kot 200 tisoč dinarjev.

KAKO PA JE Z UVOZOM GOSPODINJSKIH PREDMETOV, KADAR SE ZDOMEC ZA STALNO VRAČA DOMOV?

Pravico do uvoza gospodinjskih predmetov imajo naši delavci, ki so v tujini delali nepretrgoma najmanj dve leti oziroma s prekinitvami 24 mesecev v štirih zaporednih letih. Vrednost predmetov za brezcarinski uvoz pa je odvisna od časa, prebitega na delu. Zdomci lahko ob vrnitvi uvozijo tudi osebno motorno vozilo, prav tako pa tudi občani, ki so v tujini živeli (ni pogoj, da so delali), vendar ti slednji imajo to pravico šele po 4 letih bivanja.

KOLIKŠNE SO UGODNOSTI ZA NAŠE DELAVCE, KI SE ZA STALNO VRAČAJO DOMOV?

Zdomci, ki so v tujini delali nepretrgoma najmanj dve leti ali pa so delali najmanj 24 mesecev s prekinitvami v razdobju štirih let, lahko uvozijo gospodinjske predmete brez plačila carinskih dajatev v vrednosti do 900 tisoč dinarjev.

Tisti, ki so delali najmanj 3 leta, lahko uvozijo predmete v vrednosti 1 milijon 200 tisoč dinarjev.

Delavci, ki se vračajo po 4-letnem delu, so oproščeni carinskih dajatev za blago v vrednosti do 1 milijon 500 tisoč dinarjev.

Po 5-letnem delu lahko uvažajo že za 1 milijon 850 tisoč dinarjev.

Naši delavci, ki so v tujini delali najmanj 6 let, pa lahko carinsko oprostitev uveljavijo za gospodinjske predmete v vrednosti do 2 milijona 200 tisoč dinarjev. Enake pravice imajo tudi oni, ki so bili zunaj na delu več kot 6 let.

KATERI DOKUMENTI SO POTREBNI ZA BREZCARINSKI UVOZ?

Pravico do brezcarinskega uvoza oziroma za oprostitev carine ima delavec v 1 letu po vrnitvi. Prav tako po enem letu zastara pravica do uvoza (s plačilom carine!) motornih vozil. Zdomec pravico do brezcarinskega uvoza gospodinjskih predmetov uveljavlja s potrdilom konzularnega predstavništva o delu oziroma bivanju v tujini, lahko pa tudi z drugimi dokumenti, na primer potrdilom delodajalca. Na carinarnici mora tudi vložiti prošnjo za oprostitev carine.

KATERE PREDMETE PA CARINSKI PREDPISI UVRŠČAJO MED »GOSPODINJSKE PREDMETE«?

Seznam je dolg, pa kljub temu jih nanizajmo! Uvoziti sme: 2 televizijska sprejemnika s pripadajočimi napravami, 1 prenosljiv televizijski sprejemnik z zaslonom do 51 centimetrov, 1 radijski sprejemnik s pripadajočimi napravami, 2 prenosljiva radijska sprejemnika s kasetofonom ali brez njega, 1 magnetofon (ali kasetofon) s pripadajočimi napravami in 20 trakov (ali kaset), 1 videozapisovalnik (videorekorder) s pripadajočimi napravami in 20 kaset, 1 gramofon s pripadajočimi napravami in 100 plošč, 1 glasbeni komplet (sistem, ki sestoji iz enega radijskega sprejemnika, enega ali dveh ojačevalnikov, enega gramofona, enega magnetofona, enega ali dveh kasetofonov, para slušalk, največ štirih zvočnikov; 1 fotografski aparat, 1 kinematografsko kamero, 1 videokamero, 1 pisalni stroj, 2 hladilnika za gospodinjstvo z oddelkom za zamrzovalnik ali brez njega, 1 hladilnik za gospodinjstvo za globoko zamrzovanje, 1 klimatizirano napravo, 2 električna, plinska, kombinirana ali druga štedilnika, 1 mikrovalovno pečico, 1 električni raženj, 2 električna ali plinska grelnika, dve električni peči, dva električna radiatorja ali dve peči na trdo gorivo, 1 sesalnik s pripadajočimi napravami, 1 stroj za pranje preprog, 1 pralni stroj s pripadajočimi napravami, 1 stroj za sušenje perila, 1 stroj za likanje perila, 1 pomivalni stroj, 2 aparata za mletje in mešanje živil — kuhinjski mešalni komplet, 1 aparat za mletje kave, 1 šivalni stroj, 1 stroj za vezenje, 4 elektronske žepne računalnike, 1 hišni (osebni) računalnik s pripadajočimi napravami, stroje in orodje za gospodinjstvo, kamp opremo (vštevši tudi stanovanjsko prikolico)...

SEZNAM PREDMETOV, KI JIH ZDOMEC OB VRNITVI LAHKO UVOZI BREZ PLAČILA CARINE, JE DOLG!

Da. Poudariti pa je treba, da predmete, ki smo jih nanizali, in one, ki jih še bomo našteli, lahko zdomec uvozi, vendar je plačila carine oproščen le do zneskov, ki so določeni glede na leta dela v tujini. Če pa uvaža gospodinjske predmete, ki so (en ali več njih) vredni več, kot pa znaša znesek, za katerega so oproščeni carine, pa mora seveda plačati carinske dajatve. Pa nadaljujmo s seznamom predmetov, ki jih ima zdomec pravico uvoziti (brez carine ali pa s plačilom)!

Po en športni rekvizit in športno opremo za različne vrste športa za osebno rabo in za rabo članov gospodinjstva, po eno jahto ali drugo plovilo, dve kolesi brez motorja in eno kolo z motorjem, pohištvo, posteljnino, zavese, lastence ali druga svetila, jedilni pribor in servise največ za 12 oseb ter ustrezne kuhinjske predmete in posode, 5 preprog, 1 klavir in druga dva glasbena instrumenta, slike in druge umetniške predmete, okrasne predmete, vštevši tudi folklorne predmete, sešite tekstilne, usnjene in krznene predmete za osebno rabo, za rabo članov gospodinjstva ter za hišno uporabo, 1 agregat za pridobivanje električne energije, instalacijski in gradbeni material do vrednosti 250 tisoč dinarjev, druge gospodinjske predmete, katerih vrednost ne presega 1 milijon 900 tisoč dinarjev.

MNOGI NAŠI DELAVCI, KI SE VRAČAJO IZ TUJINE, SE NE UPOKOJE, AMPAK SE ŽELIJO UKVARJATI S KMETIJSTVOM ALI OBRTJO. V TA NAMEN BI RADI UVOZILI USTREZEN GOSPODARSKI INVENTAR.

Carinski predpisi gredo tudi takim na roko, saj lahko, poleg prej naštetih gospodinjskih predmetov, uvažajo tudi gospodarski inventar. Po dveh letih nepretrganega dela oziroma s prekinitvami v 4-letnem obdobju (skupaj mora biti najmanj 24 mesecev priznane delovne dobe) smejo uvoziti brez plačila carine gospodarski inventar v vrednosti 2 milijona 500 tisoč dinarjev. Vrednost uvoženih predmetov je lahko sicer za 2 milijona višja, vendar je treba za to razliko plačati carino.

Po 3-letnem delu lahko uvozijo gospodarski inventar v vrednosti 3 milijone 500 tisoč dinarjev, po 4-letnem delu za 4 milijone 500 tisoč, po 5-letnem delu za 5 milijonov 500 tisoč, po 6-letnem (ali več) pa lahko uvozijo gospodarski inventar brez plačila carine do vrednosti 8 milijonov. Zdomci lahko po 3, 4 in 5-letnem delu lahko uvozijo gospodarski inventar še za dodatni milijon več, zdomci po 6-letnem delu pa za 1 milijon in 500 tisoč dinarjev več (torej — slednji — do 9 milijonov 500 tisoč), vendar je treba za razliko plačati 10-odstotno carino in ostale dajatve.

S PLAČILOM CARINE PA MENDA LAHKO UVAŽAJO GOSPODARSKO OPREMO VEČJE VREDNOSTI?

Naši delavci, ki so v tujini delali najmanj dve leti, lahko s plačilom carine uvažajo opremo za opravljanje določene obrtne dejavnosti, vendar posamičen predmet ne sme biti vreden več kot 15 milijonov dinarjev. Pravica do uvoza (enega ali več predmetov) velja 3 leta. Če zdomec namerava opravljati prevozniško dejavnost, lahko uvozi motorno vozilo, ki je vredno več kot 15 milijonov, ne sme pa biti starejše od 3 let. Za uvoz motornega vozila je potrebno ustrezno potrdilo republiške gospodarske zbornice. Za uvoz gospodarskega inventarja (do vrednosti 9 milijonov 500 tisoč) oziroma gospodarske opreme (kjer posamični predmet ne sme biti vreden več kot 15 milijonov dinarjev) pa je treba carinskim organom (poleg dokumentacije o delu v tujini) predložiti potrdilo, da se občan ukvarja s kmetijstvom, ali obrtno dovoljenje, zadošča pa tudi potrdilo občinskega organa, da občan izpolnjuje pogoje za pridobitev obrtnega dovoljenja. V roku enega leta mora predložiti redno obrtno dovoljenje, sicer mora gospodarski inventar oziroma opremo vrniti v tujino.

Štefan Sobočan

NOVO IZ ITALIJE

Gasogen

Peči in kotli za centralno ogrevanje in sanitarno vodo na drva ali kurilno olje.
Izkoristek 85%
Prihranek goriva 45%
Nalaganje vsakih 8 ur
Preprosto čiščenje
Moči od 13 000 dp 80 000 kcal/h

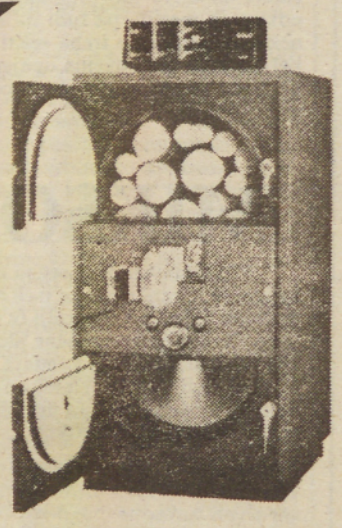

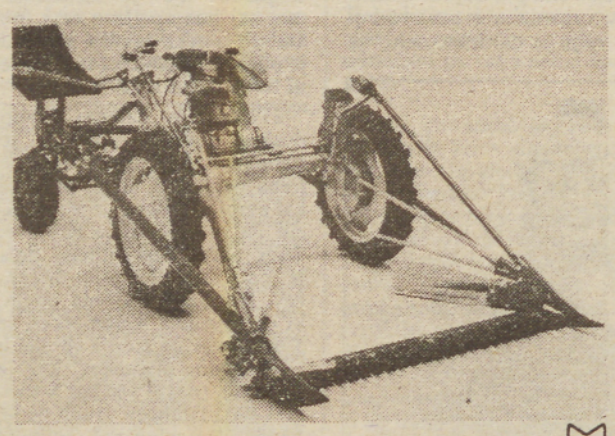

Unical

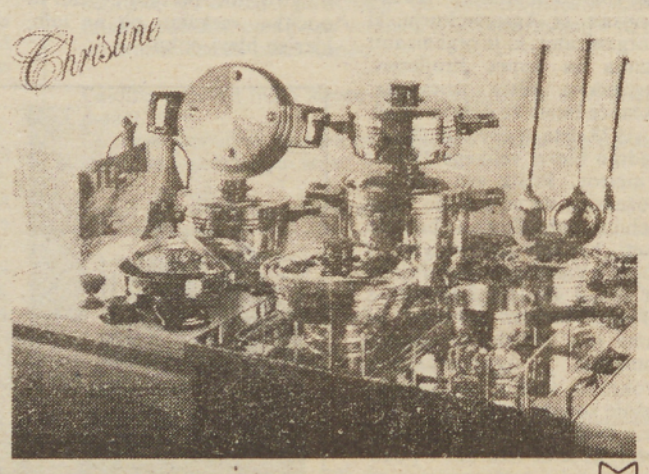

BCS IN MAB

Kosilnice, motokultivatorji in okopalniki

METALGO

posoda iz nerjavečega jekla

ZAJAMČENA DEVIZNA CENA DO KONCA LETA 1987 ZA BCS IN MAB

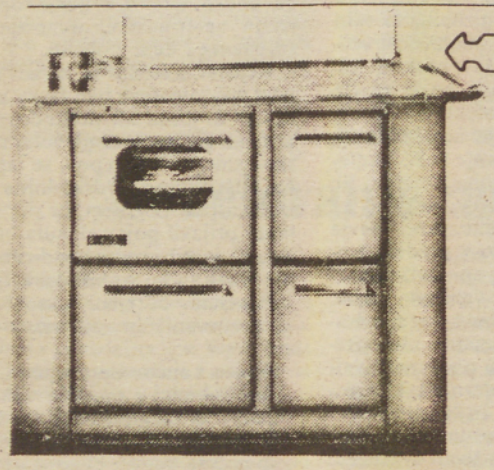

La Fagagnese

Kombinirane peči in štedilniki na drva, plin in etažno centralno gretje za gospodinjstvo, počitniške hišice in gostinstvo različnih velikosti

VIPA PRIMEX — PRIMORJE EXPORT

NOVA GORICA p.p. JUGOSLAVIJA
65000 NOVA GORICA, Vipavska cesta 13

INFORMACIJE IN PRODAJA:
Trgovina mejni prehod VRTOJBA (Nova Gorica) tel.: 065 32 901, 32 837
PRIMEX — PREDSTAVNIŠTVO MARIBOR, Ulica 10. oktobra 9, tel.: 062 24 146

BIVŠI ZDOMEC CIRIL GRAH

KORENINE SO VENDARLE DOMA!

Ko se je CIRIL GRAH, rojen v Vidoncih, pred petnajstimi leti odločil, da poskuša srečo v tujini in najde možnosti za višji zaslužek, ni niti slutil, da ga bo pot znova zanesla v domačo pokrajino; konkretno v Nemčavce pri Murski Soboti. Kot izučen mizar — ta poklic opravlja tudi njegov oče — je po odslužitvi vojaškega roka na prigovarjanje tete, ki je že prej živela v Zvezni republiki Nemčiji, spakiral kovčke in se odpravil v neznani svet. »Sprva je bilo težko, dokler se nisem naučil govoriti nemški jezik v daljnem Stuttgartu, ki je glavno mesto zvezne dežele Baden-Württemberg. Kot obratni mizar sem delal v veliki blagovnici, kjer sem spoznal še tri Jugoslovane in se tako lažje vživel v novo okolico. Vedno sem opravljal svoj osnovni poklic mizarja, čeprav sem zaradi različnega dela kar štirikrat menjal službo. Nazadnje sem bil obratni mizar v ogromni trgovski hiši, kjer sem skrbel za vzdrževanje objektov, zadnje čase pa za novo opremo trgovine. Tu sem spoznal tudi svojo ženo, ki je doma iz Novega mesta,« pripoveduje donedavni zdomec Ciril Grah.

Opravljal je različna dela, kot npr. montiranje pohištva, okraševanje trgovin, skrb za njihovo opremo itd., s čimer si je pridobil bogate izkušnje. »Delal sem tudi po 12 do 15 ur dnevno, kajti le na ta način lahko dosežeš primeren zaslužek. Seveda pa moraš prevzeti njihove delovne navade in tudi kulturne vrednote, če nočeš biti osamljen. Zelo sem bil aktiven v slovenskem kulturnoumetniškem društvu Triglav v Stuttgartu, saj sem veliko časa delal v tamkajšnjem upravnem odboru. Tako sem pomagal tudi pri obnovi kluba in sodeloval ob vsakokratnih prireditvah. Moja tašča pa je že pet let predsednica omenjenega društva.«

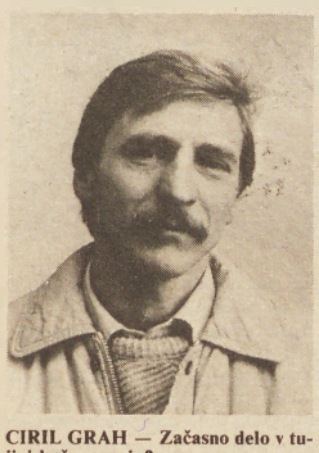

CIRIL GRAH — Začasno delo v tujini le še spomin?

V Zvezni republiki Nemčiji se mu je rodila tudi hčerka, ki je že pred petimi leti odpotovala domov, kjer je začela obiskovati osnovno šolo; najprej pri Gradu, nato pa v Murski Soboti. »Ker je bil najin edini otrok v Jugoslaviji, kar sva si z ženo vedno močno želela, sva tudi midva vse resneje razmišljala o končni vrnitvi. Najprej se je vrnila žena, in sicer v Nemčavce, kjer sva skupno začela graditi novo hišo in delavnico za moj mizarski poklic. Vedno bolj sem tudi sam čakal primeren trenutek za vrnitev, kar se je končno zgodilo letos. Potem sem se zopet začasno vrnil v Zvezno republiko Nemčijo, od koder sem pripeljal vse potrebne stroje, da bi čim prej odprl obrtniško delavnico.«

Zdaj je zopet v svoji ljubi domovini, na katero ni nikoli pozabil! Tačas je angažiran z iskanjem vseh potrebnih dokumentov na upravnih organih skupščine občine, že prej pa se je oglasil na sedežu obrtnega združenja v Murski Soboti, kjer je dobil potrebne nasvete za opravljanje svojega poklica. »Ker imam najsodobnejše stroje, za katere so po naših predpisih nujni atesti, bom moral pred strokovnjaki iz Maribora znova dokazati svoje znanje, pridobljeno v tujini. Kot da ne zaupajo papirjem iz ZRN!? Pri uvozu strojev na carini nisem imel posebnih težav, čeprav se je nekoliko zavleklo. Čudno pa se mi zdi, da imajo enak limit pri uvozu opreme tudi pleskarji in elektrikarji, saj je mizarska oprema znatno dražja. Tako sem lahko brez carinskih dajatev uvozil opremo v vrednosti 8 milijonov dinarjev, za prekoračitev do 1,5 milijona dinarjev pa je bilo treba doplačati 10 odstotkov carinskih dajatev.«

In še nekaj besed o največjih željah bivšega delavca na začasnem delu v tujini Cirila Graha iz Nemčavec. »Upam, da se bo vse dobro izteklo in da bom najkasneje do 15. marca prihodnje leto odprl mizarstvo. Prepričan sem, da bo dela dovolj in da bom kasneje lahko zaposlil še dva delavca. Razmišljam o serijski proizvodnji, o čemer se bom morda dogovoril s partnerji v ZRN, kamor bi lahko izvažal svoje izdelke. In če bom zdrav, ni bojazni, da z mizarskim poklicem ne bi uspel tudi v domačem kraju!«

Milan Jerše

Mož, ki je podrl berlinski zid

Mati ga je rodila v času, ko je bilo v naši od sveta odmaknjeni pokrajini še veliko tistega, kar danes radi označimo kot podeželsko idilo, kmečko romantiko, in še druge podobne izraze najdejo sukanja besed sposobni ljudje. Toda livade in obmurska močvirja, ljudi in običaje so takrat že poznali širom po Sloveniji, kajti pisci in slikarji ne mirujejo. Nalašč sem uporabil le dve obliki človekovega izražanja, kajti pisati sem se nameril o Jánošu Gönczu iz Mostja pri Lendavi. Kdo je ta človek, zakaj naj bi o njem pisal doma, tu v Jugoslaviji, ve le malo ljudi; njegovi sovaščani in nekdanji sodelavci poznajo Jánoša in njegovo strast — risanje, slikanje. A povsem drugače je tam na Nemškem v daljnem Denkendorfu, tam je Gönczov Janči znan kot dober delavec »pri firmi« in kot umetnik javno. Po poklicu je orodjar, v prostem času pa slika. Njegova platna so že zdavnaj pritegnila pozornost ljubiteljev naivno izražene umetnosti. Začele so se vrstiti razstave, ne da bi Jánoš to posebej želel. Zadnji veliki dogodek je bila otvoritev razstave njegovih slik in predstavitev dvanajstlistnega koledarja, za katerega je Jánoš naslikal podobe iz zgodovine mesteca Denkendorf, ki je bilo še včeraj vas. Doživljaj je bil za našega rojaka res velik, saj je obenem prejel odličje tamkajšnje občine, za svoj prispevek h kulturi kraja, v katerem živi že več kot petnajst let.

Mestni očetje so Janošu Gönczu hvaležni za prispevek h kulturnemu življenju njihove občine.

Nemški kritiki pišejo o njem, da je naivni realist, da je slikar kmetstva. Njegove najpogostejše teme so resnično iz kmečkega, ali bolje, življenja naše prekmurske vasi iz časov pred drugo vojno. To minulo vaško okolje, v katerega se je rodil leta 1934, se je tako globoko vtisnilo v njegovo bistvo, in v takšnem obsegu, da se v dveh desetletjih intenzivnega slikanja ni izčrpal. Na njegovih platnih so ljudje in dogodki izdelani tako natančno, da je — tako pravijo poznavalci — velikokrat mogoče prepoznati posamezne osebnosti. Göncz je mojster detajla. Z natančnostjo orodjarja izdela na sliki vsako malenkost, njegove barve so »tekoče«, zato z lahkoto dosega notranje prehode.

János Göncz je med slikarji pripovednik, ustvarja z neverjetno življenjsko močjo, zato je potrebno k tistemu, da črpa navdih za svoja dela iz mladostnih doživetij in vtisov, dodati, da ne hodi z zaprtimi očmi v današnjem svetu. Göncz iz Mostja je prvi in edini človek, ki je doslej podrl zloglasni berlinski zid. Tako je želel opozoriti na krivice in zmote, na nenaravno stanje med nemškima državama. Seveda je podiranje opravil na platnu, sliko je oddal berlinskim oblastem in še danes hrani zahvalno pismo za prispevek k človečnejši rešitvi tega vprašanja. Pa ne samo politične teme, na njegova platna zaidejo tudi druge, ekološke — denimo: kaj bi bilo, če bi se živali razjezile in vso kramo, ki jo človek odvrže po gozdovih in potokih, ob rekah in jezerih, zmetale nazaj v mesta, nemarnemu človeku pred prag.

Janoševe teme niso le spomini na mladost; vznemirjajo ga tudi krize in težave današnjega sveta.

Po mojem uvodu bi kdo sodil, da je János Göncz tudi pisatelj, pa ni, hotel sem le nakazati, da kadar ne more nečesa izraziti s sliko, uporabi zapisano besedo. Tako sem nedavno bral njegovo protestiranje zaradi prepočasnega napredka v lendavskem turizmu. Za zgled daje kraje v sosednji Madžarski, Bük in Zalakaros, kjer so »naši severni sosedi izkoristili naravne danosti . . .« Te so tudi pri nas, le bolje jih bo treba izkoristiti.

Slikanje za koledar so mu naročili mestni očetje Denkendorfa. Ne vem, če so mu rekli ravno tako: János, malo si oglej stare fotografije, pogovori se z našimi starci in nam nariši, kakšen je bil Denkendorf nekoč. Toda to, ker je narisano in naslikano, zgleda tako. Mnogi ugledni meščani bodo prisegli, da je z natančnostjo fotografskega aparata zabeležil njihov kraj in njihove ljudi. Mojster Janoš je z njemu lastno natančnostjo prikazal podobo naselja, ulic, trgov, a k nemškim ljudem je vedno postavil še nekaj naših. Tudi na teh podobah prevladujejo ljudje pri delu, izstopa njegova ljubezen do podrobnosti.

Na stenah domačij v Denkendorfu in v kovčkih poslovnežev, ki imajo v tem kraju svoje partnerje, so se te dni tako znašli dragoceni koledarji, katerih vsak nosi dvanajst reprodukcij slik Janoša Gönczа, interpreta »stare in nove« domovine.

Jože Šabjan

SLOVENSKI ŠPORTNI KLUB TRIGLAV GRADEC

TRIGLAV SE PREDSTAVLJA

Na območju avstrijske zvezne dežele Štajerske so štirje klubi jugoslovanskih delavcev: 25. maj v Leobnu, 29. november v Kapfenbergu, Bratstvo in enotnost ter Slovenski športni klub Triglav, slednja delujeta v Gradcu. Vsi klubi so združeni v Skupnost klubov Štajerske. Predsednik skupnosti in predsednik kluba Triglav je Ignac Jantelj, zdomec iz Trnja pri Črenšovcih.

»Ali to, da ste v naslovu klub označili kot športni, pomeni, da se ukvarjate zgolj s športnimi dejavnostmi?«

»Nikakor ne,« nam je zatrdil predsednik Jantelj, »čeprav je res, da so športnorekreativne sekcije najmočnejše. V klubu Triglav imamo 100 članov, med temi je 30 pripadnikov drugih jugoslovanskih narodov, imamo pa tudi nekaj Avstrijcev in celo dva Poljaka. Najmočnejša je kegljaška sekcija, saj šteje 30 vnetih podiralcev kegljev. Imamo tudi žensko ekipo. Tekmujemo z avstrijskimi ekipami, često se udeležujejo turnirjev v domovini, sodelovali pa smo tudi na vsejugoslovanskem srečanju zdomcev v Zagrebu, kjer se je pomerilo 79 ekip, naša pa je pristala na 16. mestu.

Druga močnejša skupina so šahisti, ki se redno udeležujejo tekmovanj, ki jih organizirajo deželne skupnosti klubov jugoslovanskih delavcev. Letos je bila gostitelj skupnost v Gradcu. Zelo pogosto pa imamo tudi interna šahovska srečanja.«

»Dejali ste, da slovenski klub Triglav skrbi tudi za drugo, ne le za šport. Kaj je to?«

»Menim, da je pomembno tudi spodbujanje staršev, da dajo otroke k dopolnilnemu pouku slovenskega jezika. Lahko se pohvalimo tako z množičnostjo kakor z uspehi. Naši člani oziroma njihovi otroci se udeležujejo tudi folklornih seminarjev, ki jih organizira Zveza kulturnih organizacij Slovenije, in tako se nauče plesov, kajti s takimi točkami se potem predstavljamo na vsakoletnih srečanjih, ki jih izmenično organizirajo skupnosti klubov jugoslovanskih delavcev; predlani je srečanje pripravil klub Triglav, letos pa je bilo v Salzburgu. Na njem je sodelovalo okrog 600 jugoslovanskih delavcev, program pa je vseboval prikaz raznih ročnih del, petje, recitacije, folklorne nastope, aerobiko, predstavili pa so se tudi glasbeni talenti.«

»Na nogometaše pa sva pozabila?«

»Da, tudi nogometno ekipo imamo v Gradcu, vendar jo sestavljajo člani iz vseh klubov, naš klub je prispeval zlasti dobrega golmana. Nogometaši često nastopajo v domovini. Zelo si želimo tekmovanj s pomurskimi klubi, kajti tu je nogomet zelo razširjen. Doslej smo namreč predvsem tekmovali z nogometaši iz nekaterih mariborskih delovnih organizacij, kot so — na primer — Zlatorog, Talis . . .«

»Kdo pa je pokrovitelj Slovenskega športnega kluba Triglav Gradec?«

»Občina Maribor Pesnica.«

»?«

»Da, Mariborčani, čeprav so v našem klubu predvsem Pomurci. Tedaj ko smo iskali pokrovitelja, so bile pomurske občine že »oddane«. No, moram pa povedati, da s pokroviteljem dobro sodelujemo, kar pa ne pomeni, da si ne želimo tesnejših vezi s Pomurjem. Prepričan sem, da tudi v tej pokrajini pripravljenosti ne manjka, o čemer sem se prepričal ob obisku v tovarni Mura, ki nam je podarila nekaj slik za naše klubske prostore. Te imamo v kulturnem domu na Mariahilferplatzu 3 v Gradcu. Člani kluba se srečujemo zelo pogosto. Vsak ponedeljek pridejo na svoj račun kegljači. Obvezno vsak mesec enkrat pa imamo tudi društvene zabave, na katerih se zbere okrog 150 članov in gostov, zabava pa nas inštrumentalni ansambel iz domovine. Ob takih srečanjih ponavadi tudi uradno izročimo priznanja, ki so si jih naši člani pridobili na raznih srečanjih oziroma tekmovanjih.«

Ignac Jantelj, predsednik skupnosti jugoslovanskih klubov v Gradcu in predsednik slovenskega kluba Triglav. Foto: Š. S.

»Petek, 18. decembra, pa je za vas klub še posebno pomemben dan?«

»Da, med 21. in 22. uro bo radio Ljubljana oddajal program iz našega kluba. Uredništvo oddaje Slovencem po svetu nas je naprosilo za sodelovanje, česar smo veseli, saj bo prvič tekel program neposredno. Pogovarjali se bodo z nami o dejavnostih, poseben program pa bodo pripravili naši najmlajši, ki obiskujejo dopolnilni pouk slovenskega jezika. Teh je trenutno 39. Za razvedrilni del prenosa pa bo poskrbel ansambel Finesse iz Beltinec.«

Na avstrijskem Štajerskem je po najnovejših podatkih 5450 Jugoslovanov, od teh jih je 3240 zaposlenih, ostali pa so njihovi družinski člani. Sodelovanje med jugoslovanskimi klubi je odlično, precej zaslug za to pa ima tudi naš sogovornik Ignac Jantelj.

Š. Sobočan

Graditelji stanovanjskih hiš in zdomci!

Stanovanjska zadruga Černelavci gradi v stanovanjskem kompleksu ČERNELAVCI naselje individualnih pritličnih in vrstnih hiš.

Izbirate lahko med 44 vrstnimi in 24 individualnimi hišami. V slednjih je dovoljena uslužnostna obrtna dejavnost, predvideni pa so tudi paviljoni za obrtno dejavnost od 15 do 30 m.

Gradimo po sodobnih in racionalnih projektih ob upoštevanju vseh tehnoloških dosežkov za varčevanje z energijo!

V zadrugo se lahko vključijo vsi, ki gradijo, dograjujejo ali obnavljajo stanovanjske hiše izven kompleksa Černelavci!

Informacije: Stanovanjska zadruga Černelavci, Zvezna 12, Murska Sobota, telefon (069) 25 006, od 7. do 14. ure. Po dogovoru tudi po želji stranke.

JEKLO TEHNA

JEKLOTEHNA
eksport-import trgovsko in proizvodno podjetje
MARIBOR, n. sol. o.
PARTIZANSKA C. 34

TOZD ELEKTRO
Maribor, n. sol. o.
Cankarjeva ul. 10

OBVESTILO

- Zaradi letnega popisa vseh zalog trgovskega blaga ne bodo poslovale naše poslovne enote v Mariboru, Cankarjeva ul. 10, v Murski Soboti, Cvetkova 2 a in skladišče elektromateriala, Maribor, Tržaška c. 43, v času od 24. 12. do 31. 12. 1987.

Vsem poslovnim partnerjem se zahvaljujemo za dosedanje uspešno poslovno sodelovanje ter želimo srečno novo leto.

Pomurski teritorialci prežeti z bojevitostjo

Prihodnje leto bomo ob tem času praznovali 20. obletnico delovanja teritorialnih enot, enot, ki so ob enotah JLA najbolj odgovorne za krepitev varnosti in zaščito pridobitev narodnoosvobodilnega boja. Ob letošnjem dnevu JLA, ki je praznik tudi za teritorialne enote, opišimo le drobec iz vsakdanjika teh enot, ki so dobile letos za svoje delo in usposobljenost pomembna priznanja. Zanimalo nas je, kako se gradi vojaški kolektiv v enotah teritorialne obrambe, ki se zberejo k pouku in usposabljanju v nekaj letih le za nekaj dni. Na pokrajinskem štabu smo ob tem zvedeli veliko zanimivosti, ki kažejo, kako so naše enote usposobljene, kako se kuje bojna morala, kako poteka izobraževanje, usposabljanje in še kaj.

Načeloma velja za vso teritorialno obrambo: pripadniki enot niso zbrani iz vseh vetrov kot v JLA, namreč so v enote razporejeni iz domače družbenopolitične skupnosti. Kadar se torej zberejo, to niso tujci, ampak tako rekoč sosedje, znanci, sodelavci iz delovnih organizacij, ljudje, ki se vsakodnevno srečujejo na cesti, v tovarnah. To je torej že prva izredno močna vez, ki vpliva na krepitev vojaškega duha.

PETLETNI CIKLUS USPOSABLJANJA

Vse enote teritorialne obrambe gredo skozi petletni ciklus usposabljanja. Osnovno usposabljanje traja šest dni, nekoliko manj pa nekaj krajših vaj, na katerih se ocenjuje pridobljeno znanje. Gre za vojaškostrokovno izobraževanje, za idejnopolitično aktivnost in nekaj spoznanj o varnosti in družbeni samozaščiti. Letošnje leto je bilo v znamenju ocenjevanja bojne pripravljenosti.

Republiški štab teritorialne obrambe je ocenil usposobljenost pokrajinskega štaba ter občinskega štaba v Lendavi in M. Soboti. Z oceno smo lahko zadovoljni, saj je ta prav dobra, kar v vojaškem žargonu pove, da je »hudičevo« dobra. Kar je še posebno zanimivo, je to, da je odziv na vaje 90-odstoten, da so naši delovni ljudje in občani pripravljeni ob vsakem času braniti košček svoje zemlje tudi v najtežjih razmerah. Takšna udeležba je v Sloveniji le redka.

OB DNEVU JLA

BREZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI NE BI MOGLI

Enote teritorialne obrambe so pravzaprav enote krajevnih skupnosti, saj delujejo na njihovem območju, z njimi načrtujejo svojo aktivnost. Dejali smo že, da so enote šest dni na terenu. Krajevne skupnosti jim zagotovijo preskrbo in bivanje, mladina poskrbi za kulturo in zabavo. Brez krajevnih skupnosti torej takšnega načina usposavljanja ne bi mogło biti. Teritorialna enota brez takšne tesne povezanosti ne bi mogla dobro delovati, vprašanje je, če bi sploh mogla obstajati.

V ENOTAH NAJ BI BILO 10 ODSTOTKOV ŽENSK

Z ženskami v teritorialni obrambi so težave, ne zaradi tega, ker v enotah ne bi želele sodelovati, temveč zaradi kontinuiranega delovanja. Dekleta se poročijo, dobijo otroke in s tem se pretrga povezava z enoto. Pa vendar je v enotah teritorialne obrambe v Pomurju okoli 5 odstotkov žensk, nekatere delujejo tudi v štabih, saj so članice Zveze rezervnih vojaških starešin.

STAREŠINSKI KADER JE PREOBREMENJEN

Brez rezervnih vojaških starešin bi si težko zamislili delovanje teritorialne obrambe. Dostikrat poudarjamo, da je organizacija ZRVS po svojem značaju in predvsem delovanju ena najbolj dejavnih v komitejih za SLO in družbeno samozaščito, od krajevnih do občinskih. Rezervni starešine so torej nepogrešljivi del teritorialne obrambe in so zaradi tega bolj obremenjeni z delom, včasih celo preveč. Dodatno se morajo izobraževati, saj se zavedajo, da avtoriteto v enoti lahko dobijo le z znanjem. Dandanes dobiva tudi vojskovanje novo podobo, vsem novim spoznanjem pa je potrebno slediti in jih prenašati na vse člane teritorialne obrambe.

ALI JE TERITORIALNA OBRAMBA PREDRAGA?

Velikokrat slišimo pripombe, češ da je teritorialna obramba predraga. Ali je res tako? Draga je svoboda, ki je ni, ker pa to svobodo imamo, jo je treba varovati in za to ni škoda sredstev. Seveda pa varčevanje v teritorialni obrambi ni nič novega, vendar pa postaja v tem trenutku še posebno pomembno. V zadnjem času smo verjetno prišli do določenih spoznanj in izkušenj, ki kažejo, da bo potrebno nekatere stvari racionalizirati. V pokrajinskem štabu razmišljajo, da bi osnovno usposabljanje skrajšali s šest na pet ali štiri dni, v krajšem času pa bi intenzivneje usposabljali. Že sedaj se nekatere oblike usposabljanja organizirajo v dela prostem ali pa v dogovoru z delovnimi organizacijami, da bi čim manj ovirali gospodarstvo. Tudi drugačna vloga krajevnih skupnosti pri krepitvi varnosti je zmanjšala stroške teritorialne obrambe. V enotah vlada duh varčevanja, teritorialci sami skrbijo za svojo opremo. Spremenili so se tudi nekateri načini usposabljanja mladih. Stalno usposabljanje mladih je opuščeno, za to skrbijo oddelki za narodno obrambo.

Pomurski teritorialci se v praznovanje dneva naše armade vključujejo s pomembnimi uspehi, ponosni na bojevitost enot in štabov.

Jani D.

Anketa med graničarji

Bratstvo in enotnost v JLA

Bratstvo in enotnost, skovana v NOB, sta vrlini, ki je sestavina dela in življenja pripadnikov naše armade. V Jugoslovanski ljudski armadi namreč dajejo poseben poudarek medsebojnim odnosom tako med vojaki in starešinami, ki so iz raznih krajev Jugoslavije, različnih narodov in narodnosti, kot tudi sodelovanju s prebivalstvom. Naša armada dosledno spoštuje besede tovariša Tita, da lahko samo z dobrimi medsebojnimi odnosi in spoštovanjem ustvarimo močno Jugoslavijo, ki se bo sposobna upreti slehernemu sovražniku. To pa je izredno velikega pomena prav v sedanjih težavah našega gospodarstva in krize, ki jo doživljamo v našem vsakdanjiku. Ali je Jugoslovanska ljudska armada res kovačnica bratstva in enotnosti? O tem smo se hoteli prepričati ob letošnjem dnevu oboroženih sil — 22. decembru, zato smo obiskali graničarje ob naši najsevernejši meji.

ZORAN ILIOVSKI — desetar na karavli Trdkova: »S prihodom v Jugoslovansko ljudsko armado sem z velikim zanimanjem spremljal medsebojne odnose med vojaki različnih narodov in narodnosti in starešinami. Moram povedati, da so ti odnosi zelo pristni in tovariški, ki jih v najlepši luči doživljam na karavli. Čeprav smo iz raznih krajev Jugoslavije, živimo kot družina, si drug drugemu pomagamo na vsakem koraku, kadar je to potrebno. To pa se pozitivno odraža tudi pri našem delu in opravljanju pomembne naloge — varovanju naše meje in svobode. Pa ne samo to! Izredno dobro sodelujemo s prebivalstvom Trdkove, ki nas ceni in spoštuje; mi pa njih. Samo tako smo zares lahko resnični čuvarji naših meja.«

NANDOR SALAJ — desetar na karavli Pince: »Na moji karavli je življenje in delo zelo zanimivo in privlačno. To je kolektiv, kjer vladata bratstvo in enotnost, prijateljstvo in spoštovanje, ne glede na to, da smo se zbrali iz raznih krajev Jugoslavije. Dobro se poznamo in si pomagamo, ne glede na to, da sem po narodnosti Madžar. Moram povedati, da mi bo žal, ko se bom moral po odsluženju vojaškega roka posloviti od tako dobrih prijateljev. Upam pa, da s tem ne bom povsem izgubil stika z njimi. Zato sem tudi ponosen, da živim v samoupravni socialistični Jugoslaviji in da sem služil vojaški rok v tem lepem, najsevernejšem delu naše domovine.«

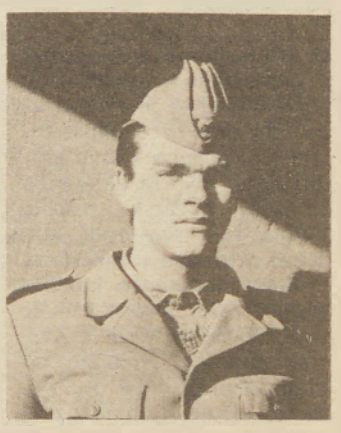

DRAGO BJELOBRK — vojak na karavli Cvetko Štefan Korovci: »Že več mesecev živim na tej karavli, kjer smo zbrani mladi različnih narodov in narodnosti.

Kljub temu pa tega ne občutimo pri opravljanju odgovorne naloge na meji, niti v prostem času, ki ga imamo malo. Že ob prihodu na to karavlo sem bil izredno prijazno sprejet tako med vojaki in starešinami, kot tudi pri prebivalstvu, ki je izredno gostoljubno. Zato se tukaj počutim kot doma in sem prepričan, da se bom s težkim srcem ločil od prijateljev, s katerimi sem preživel lepe trenutke. Lepo je biti graničar v takem okolju in braniti svojo domovino.

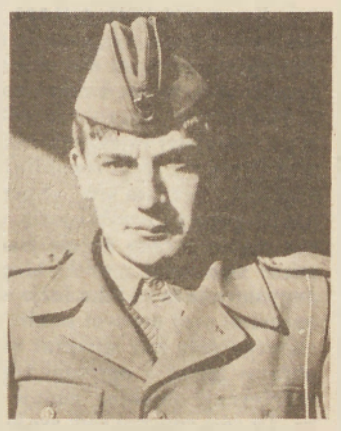

FIKRET DILAVER — vojak na karavli Sotina: »Po narodnosti sem Musliman. Na naši karavli pa so tudi vojaki drugih narodov in narodnosti, vendar pa nas to ne moti pri opravljanju našega dela na meji, ker živimo kot ena družina. Dobro sodelujemo in si pomagamo. Že ob prihodu na karavlo sem bil deležen prisrčnega sprejema. Najbolj pa me je presenetilo prebivalstvo, ki je z nami na vsakem koraku in nam pomaga, mi pa tudi njim, če je to potrebno. Tako se bom vrnil v svoj rojstni kraj z najlepšimi vtisi in zadovoljstvom, da sem služil vojaški rok v tem delu naše lepe domovine.

GORAN STRUKAR — vojak na karavli Hodoš: »Ob letošnjem prazniku oboroženih sil Jugoslavije bomo, tako kot vsako leto, na karavli samo potrdili, da živimo vojska in prebivalstvo ob meji kot ena družina. Tokrat se bomo srečali z mladino in prebivalstvom na kulturnem, športnem in drugih področjih, se pogovorili o našem delu in nadaljnjem sodelovanju ter samo poglobili medsebojno spoštovanje. To je izredno velikega pomena za nas, ki živimo ob meji in smo čuvarji naše svobode in samoupravne socialistične domovine. Zadovoljen sem, da služim vojaški rok kot graničar in da sem v tem času spoznal toliko prijateljev.«

Feri Maučec

Robland
machines belgium
industriaimport
Belgija

obvešča cenjene kupce, da je razširila svoj zastopniški program in vam iz konsignacijskega skladišča nudi hobi program lesnoobdelovalnih strojev

kombinirani mizarski stroj
ROBLAND X 260
širina skobljanja 26 cm,
5 operacij

kombinirani mizarski stroj
ROBLAND K 31
širina skobljanja 31 cm,
5 operacij

DOBAVA TAKOJ

Nadomestni deli in servis zagotovljeni v konsignacijskem skladišču VRHNIKA, Kolodvorska 8
Informacije: INDUSTRIAIMPORT, Gosposvetska 13
Ljubljana, telefon (061) 314 752

BELTINCI

Izkazana visoka zavest in solidarnost

Tako kot na dosedanjih referendumih za sprejem samoprispevka so Beltinčani tudi tokrat pokazali visoko zavest in solidarnost ter s tem željo po nadaljnjem razvoju kraja. To namreč potrjujeta udeležba na referendumu in rezultat glasovanja za sprejem samoprispevka. Od 1637 krajanov, ki so imeli pravico glasovanja, se je referenduma udeležilo 1451 ali 95,3 odstotka. Za sprejem samoprispevka je glasovalo 1289 krajanov ali 78,8 odstotka, proti pa je bilo 235 ali 15,2 odstotka.

Beltinčani bodo tako do leta 1992 plačevali naslednji samoprispevek: zaposleni doma od neto osebnih dohodkov, obrtniki od čistega dohodka in zaposleni v tujini od povprečnega osebnega dohodka po 2 odstotka; 4 odstotke od katastrskega dohodka; upokojenci pa 1 odstotek. V naslednjih petih letih bodo tako predvidoma zbrali 505 milijonov dinarjev. Iz obsežnega referendumskega programa bodo izdelali prednostni vrstni red vlaganja samoprispevka.

F. Maučec

SREČNO 1988
želi
vsem svojim kupcem
Levi's
shop - shop - shop - sho

G. RADGONA
(pri mejnem prehodu)

za zaupanje pa do 31. 12. 87
10 % popusta
na naš široki prodajni program
— oblačil jeans za vso družino
— oblačil za šport in prosti čas
— pletenin
— modnih dodatkov

Obiščite nas

ANICA GREGOREC:

POMEMBEN JE ODZIV

Kulturniki na terenu imajo, tako kot ljudje na vasi, največ časa pozimi. Obratno kot medvedje in drugi, ki spijo v tem času, zaživijo in sodelujejo, kolikor jim moči in okoliščine dopuščajo. Seveda so pri tem odločilne tudi sposobnosti in volja posameznika, ki skuša, tako kot Anica Gregorec v Bogojini in drugod, kjer je službovala, dati kar največ. Otrokom, ki jih poučuje, odnos do lutk, preko njih pa tudi do življenja in kulture v njem. Odraslim sovaščanom živahnost v obliki pestrega dogajanja v prireditveni dvorani, da bi se navadili hoditi vanjo ne le takrat, ko je veselica, ampak tudi kulturne prireditve. Zadnja je bila to nedeljo, ko je mednje prišel priljubljeni Jože Hočevar-Rifle kot občinski svetnik J. Švejk, ki ga ljudje povsod dobro sprejemajo.

Ko ste poučevali v Puconcih, je živahni kulturni utrip vel v njih, z vašim bivanjem v Bogojini pa zdaj vplivate na kulturno življenje v njej. V zadnjem letu ste bili posebno uspešni z lutkarji. Kje vse ste gostovali in kaj ste dosegli?

Če se spomnim še malo dlje nazaj, moram reči, da je lutkovna skupina na osnovni šoli Bogojina zelo uspešna. Lani smo gostovali skoraj na vseh šolah v občini Murska Sobota, se udeležili občinske, območne in republiške revije v Mariboru, bili pa tudi v Kranju na lutkovni reviji. Kot edina in prva lutkovna skupina smo bili izbrani za Borštnikovo srečanje gledališčnikov in se dobro odrezali, kar lahko sodimo po velikem aplavzu in prisrčnem sprejemu mariborskih

Družabna in zgovorna sogovornica — Anica Gregorec iz Bogojine.
Foto: J. Graj

otrok. Gostovali smo tudi že v Porabju, se s porabskimi Slovenci združili na bratnem taboru v Radencih, nastopali smo tudi na Madžarskem in se letos odzvali povabilu lendavskega sindikata ter šli v Voralberg, kjer deluje slovensko kulturno društvo Mura. Naše območje je torej zelo široko in smo komaj zmogli zaradi časa, ki smo ga izgubili v šoli, ter prostega časa, ki smo ga v to vložili.

Odziv je bil torej dober. Kaj pa po vaši izkušnji ta oblika srečanja s kulturo oziroma ustvarjalnost pomeni otrokom, ki jih poučujete in združujete v uspešni lutkovni skupini?

Mislim, da je ta ustvarjalnost pri njih velika, vedno večja z vsakim novim nastopom. Velika je tudi iznajdljivost, saj dostikrat nastopijo nepredvidene stvari in otrok se pač mora znajti, ker tovarišica vedno vsega ne zmore. Tako so postali moji lutkarji na koncu predstav že pravi mali mojstri. Z lutkovno predstavo Gospod petelin smo na primer gostovali več kot tridesetkrat in postali pravo malo lutkovno gledališče.

Kakšna je osnova vašega pedagoškega dela, saj poučujete prav najmanjše?

Ja, sem učiteljica prvega razreda in mislim, da mi ravno to daje osnovno usmeritev v sprejemanju tistega, kako otrok podoživlja lutke. V našem razredu so povsod, polne so jih omare, pa tudi drugod so, tako da se otrok sreča z njimi na vsakem koraku in se preko njih vključuje in ustvarja tudi pri pouku. Lutka mu lahko pove mnogo več kot pa jaz, da se sprosti in pripoveduje, se z njo pogovarja in podobno.

To je v šoli, poprimete za delo doma, če je treba na poljih in pri kmečkih opravilih, obenem pa tudi pojete. Kdaj vam je petje sprostitev in kdaj obveza?

Kar se tiče kmečkega dela in dela doma je tako: Živim skupaj s starši in to jesen me je zadela bolezen obeh roditeljev. Hudo sta bolna in tako mi je primanjkovalo časa za udeležbo na vajah pevskega zbora. Pojem pri sindikalnem mešanem pevskem zboru Štefan Kovač in razneslo bi me, če ne bi imela te vrste sprostitve v zboru. To je skupina, ki mi daje moči, poguma, da vzdržim. Ker se tudi pogovarjamo in srečujemo ljudje s podobnimi težavami in delom, je to druženje na neki način moralna podpora in poleg petja daje nekaj več.

Petje mi je obveza v času intenzivnih vaj, do katerih prihaja, in zdaj z bolnimi starši nisem kos stanju. Če mi bo uspelo, bom še naprej, ker mi petje veliko, veliko pomeni.

Poleg petja ste vajeni nastopov tudi z ljubiteljskih odrov. Pred leti ste na njih igrali. Kako se spominjate tega obdobja?

»To so bili lepi časi, kot pravi čudovita melodija Odrske luči. Na te čase imam res čudovite spomine. Bila je to druga skupina ljudi, s katerimi sem prav tako navezala prijateljske stike, rasla, podoživljala in dajala sebe. Tako kot pri petju v zboru je tudi gledališko delo v skupini druženje in ustvarjanje. Če bi imela čas, bi prav rada še stopala na odrske deske in se srečevala s publiko.

Kakšno pa je vaše delo po organizacijski plati, ki je tudi del vašega kulturnega aktivizma?

Kulturna plat mi je bila blizu že od vsega začetka. Pravijo, da so nagnjenja različna in moje je gotovo v tej smeri delovanje na različnih področjih kulture. Že od Cankove naprej, preko Puconec in zdaj v Bogojini želim ljudem približati kulturno življenje. Rada bi jih prepričala, da se je dobro srečevati, izmenjavati izkušnje in mnenja, sprejemati, kar je dobro, in se navsezadnje tudi poveseliti.

Po vašem je torej pomembna družabnost: in to, da se ljudje odzovejo. Tudi na Švejka, ki ste ga (Janeza Kočevarja-Rifleta) Bogojančani povabili medse minulo nedeljo?

Ponudilo nam ga je ljubljansko gledališče, in ker je za te čase predstava zanimiva, smo ga sprejeli. Smeh je sprostitev in zakaj je ljudem ne bi dali.

V zvezi s to ponudbo in predstavo se postavlja razmejitev med za podeželje značilno dobro sprejemljivo estrado (pevci in Jaka Šraufciger ter drugi, ki prihajajo v Pomurje) in zahtevnejšimi kulturnimi prireditvami. Kakšna je pri tem vaša izkušnja in mnenje kulturne aktivistke na terenu?

Tudi mi smo imeli v naši dvorani nekaj pevcev in moje osebno mnenje je, da bi dvorana, ki se v Bogojini imenuje kulturna, morala postati vaška dvorana — prostor, kjer bi se srečevali ob večerih, veselih dogodkih, kot so gostije, na raznih zabavnoglasbenih in drugih prireditvah. Tudi kulturnih. Da bi skratka prišli skupaj vedno takrat, ko bi imeli to željo in bi vsak potem od tega tudi kaj odnesel. Mislim, da je to edina prava pot, da navadimo ljudi na odzivnost. Ne pa, da določimo, da je ta in ta predstava za ta in ta razred, za te in te ljudi.

Pomembno je, da si jih čim več ogleda kar največ: tako dobrega kot slabega, tudi cenenega, da pa zna potem ločiti in se obogatiti s kulturnimi prireditvami.

Brigita Bavčar

Zdomska društva in kultura

V zahodni Evropi, kjer so na začasnem delu naši delavci v tujini, je okoli petdeset društev in klubov, v katere so včlanjeni. Med njimi je za Pomurce na tujem zanimivo Slovensko kulturno društvo Ivan Cankar na Dunaju, s katerim je povezana občinska konferenca Socialistične zveze Ljutomer. Soboška izmenjuje obiske in utrjuje stike s slovenskim kulturno-prosvetnim društvom Lastovka v Ingolstadtu, slovensko kulturno društvo Mura Vorarlberg v avstrijskem Rankweilu pa sodeluje z Lendavčani. Poleg frontnikov so bili tam pred kratkim tudi občinski sindikalni predstavniki. Delovna organizacija Mura iz Murske Sobote pa ima stike s kulturno-prosvetnim društvom v Besingheimu, ki je tudi poimenovano po tovarni oblačil in perila.

Nasploh imena društev in klubov (Oton Župančič v Salzburgu, Karel Destovnik-Kajuh v Kopenhagnu, Triglav v Stuttgartu, Reutlingenu, Sindelfingenu in Münchnu, Slovenija v Ersingenu, Gütersiochu, Berlinu, Eskilstuni in Olofströmu, France Prešeren v Manuheimu, Burscheidu in Götteborgu, Planinka v Ravensburgu, Planika v Winterthuru) ter številna druga pričajo o tem, da so otočki slovenstva v številnih tujih krajih, kjer delajo naši ljudje. Da ne bi pozabili maternega jezika, si je slovensko kulturno društvo v Hükelhovenu na primer nadelo kar ime Slovenska beseda, poleg druženja v društvih in klubih pa je pomembno tudi, kaj jim iz matične dežele pri izmenjavi stikov kulturnega ponujamo. Pri oblikovanju programov naj bi svojo vlogo odigrali odbori za stike s tujino in zamejskimi Slovenci pri kulturnih skupnostih, pa ti največkrat niti ne vedo (naprimer soboški) za vsebino in čas izmenjav oziroma gostovanj.

Priložnostne proslave s klasičnim repertoarjem in zabave so tako, čeprav odzivne, največkrat bolj kot kulturna družabna srečanja. Teh ni nikoli odveč, bila pa bi lahko tudi nekaj več, za kar se kaže potruditi.

B. Bavčar

Literarno srečanje

Minuli petek so v čitalnici lendavske knjižnice organizirali literarni večer, na katerem sta se predstavila občinstvu Tone Peršak in Milan Vincetič. Tone Peršak je povedal bralcem, kako se je angažiral v okviru Socialistične zveze pri oblikovanju ustavnih sprememb in poudaril po-

Milan Vincetič

Tone Peršak

men literature v življenju današnjega človeka.

Milan Vincetič pa je predstavil bralcem svojo najnovejšo pesniško zbirko ARKA. Zanj so te pesmi kot srednjeveške freske, ki se dalje luščijo in oblikujejo svoj videz. Oba literata sta v prijetnem razgovoru z bralci skušala ponazoriti ustvarjalno dejavnost in njene skrivnosti. Posebno danes, v dobi televizije in videotehnike. Kljub vsemu se ljudje namreč vračajo h knjigi in leposlovju, k dobremu branju.

(Szunyogh)

Izseljenska matica za Slovence po svetu

Pred kratkim je Izseljenska matica v Ljubljani predstavila svoje dosedanje in nove publikacije, ki so namenjene Slovencem v tujini. Poleg rednih (Slovenski koledar in Rodna gruda) je bila najavljena tudi 3. številka trimesečne revije Slovenija v angleškem jeziku. Opozarjamo na vse tri:

V trdne platnice uokvirjeni in zato za številne posege po njem trajnejši Slovenski koledar '88 prinaša vrsto zanimivega branja za Slovence po svetu. Tudi tokrat je sestavljen iz koledarskega in dela, ki govori o Slovencih po svetu. Njegovo nadaljevanje je humor za razvedrilo in literarni almanah, za večjo odmevnost tudi med tistimi, ki so kot druga in tretja generacija jezik svojih očetov in mater pozabili, pa je zadnji del publikacije v angleškem in španskem jeziku.

Ker je običajno v vsakem slovenskem domu na tujem, tokrat namesto tradicionalnega koledarja več o reviji Rodna gruda in Slovenija:

RODNA GRUDA

Slovenija

Ob zatonu leta je avtor fotografije Janez Zrnec poimenoval sliko na naslovnici revije za Slovence po svetu. Rodno grudo izdaja Slovenska izseljenska matica, kupiti pa-jo je mogoče povsod po svetu, kjer živijo naši ljudje. Letošnja zadnja — decembrska številka revije prinaša na svojih 44 straneh po urednikovem in pismih bralcev dogodke, Krik Novega sveta in domačnost starega, gospodarske novice, zapis o slovenskem društvu Planika v Malmöju na Švedskem, predstavitev dežele pod Snežnikom, izviren reportažni zapis o prletu z balonom pod naslovom Z balonom h koreninam, neznano podobo slovenskega središča z razstave Načrti Ljubljane in njena podoba od 17. stoletja do danes, na 15. stran ujeto lepoto slovenske vasi Vrtača pri Semiču v besedi in sliki, obnovo zgodovinskih objektov v Kočevju, skrivnosti magistra Skaze, uradnega enologa vinske kleti s Ptuja, zbir dogodkov po Sloveniji.

Turistični vodnik ima poudarek na pripravljenosti slovenskih smučišč, med naravnimi zakladi Slovenije pa je omenjena Škamperletova jama in v objektiv ujetih nekaj zanimivih posnetkov z Bele Krajine: iz kulturne dediščine Slovencev pa je tokrat poudarek na železnodobnih Vazah, (Vse v zadnjem stavku našteto je s poudarkom na fotografijah in posebnem papirju, posebej prijetnim za dotik.)

V rubriki za mlade le-ti obujajo nepozabne spomine na lansko poletno šolo v Kranju, Cvetko Budkovič pa v nadaljevanju predstavitja šmarskega šolmoštra, organista, ljudskega pesnika in skladatelja Matevža Kračmana. Objavljen je tudi povzetek predavanja dr. Karla Bonuttija na Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani o etničnih vprašanjih v ZDA.

Drobcena je sreča Anice Zidar v zgodbah bralcev, spominski pa zapis s fotografijo Kot nekoč smo zopet pod lipo.

V umetniški besedi France Kozar piše o enem svetem večeru 1941 (iz antologije jugoslovanske proze 1941—45, ki jo je izdala Prešernova družba, uredila pa sta jo Emil Cesar in Janez Rotar). Beti Škreblin je kratko in doživeto opisala dogodek s pomarančo, veliko utripov z raznih koncev sveta pa je zbranih v rubriki Naši po svetu, pa tudi od Porabja do Čedada.

Treznega razčlenjevanja se je v materinščini lotil Janko Moder, med novimi knjigami pa sta navedeni dve: Dušana Pluta Slovenija — zelena dežela ali pustinja?- z ekološko problematiko izpod peresa ekološkega strokovnjaka ter Andreja Kokota dvojezična pesniška zbirka Kamen molka (v originalu Silence of Stone), v kateri je objavljen izbor pesniškega dela koroškega pesnika v prevodu kanadskega pesnika Franca Sehoviča.

Zadnje strani 12. številke Rodne grude pa so namenjene domačim vižam, kotičku z oglasi in kuharskimi nasveti, križanki ter duhovičenju za razvedrilo.

SLOVENIJA

DEŽELA VINA IN PESMI je naslov tretje številke revije, ki jo izdaja Slovenska izseljenska matica v sodelovanju z Gospodarsko zbornico v angleškem jeziku. Fotografija na naslovnici je delo Joca Žnidaršiča, pri preletu notranjščine revije pa je na fotografijah prav tako velik poudarek. Izjemne so na prav takem papirju, ki priča, da pri tisku ni bilo skoparjenja, značilnega za današnji čas. Zanimiva je tudi vsebina publikacije, ki jo je natisnilo Delo, v imenu uredniškega odbora pa ji je dal popotnico Mitja Meršol. Izhaja iz naslova tretje številke, v kateri je naša dežela prika-

zana kot dežela vina in pesmi, dodaja pa, da je barvitost jeseni, ki se izteka, tudi čas meditacij in zrenja vase. Čas, ko vlečemo črto pod plusi in minusi našega letošnjega početja pred novim letom ter ne moremo zaobiti problemov, ki nas tarejo v vseobvladujoči krizi. Toda optimizma je še nekaj in vino, ki ga pijemo, ni vino obupa, ampak upanja.

Na šestdesetih straneh sta prvi posvečeni Andreju Kokotu ob izidu njegove pesniške zbirke Kamen molka, druge pridelavi vina in anketi tistih, ki pijejo naša vina v tujini.

Posebno težo ima pogovor z Jožetom Smoletom z naslovom (v prostem prevodu) Kako vstopiti v evropski prostor; s predsednikom slovenske frontne organizacije pa so se pogovarjali o aktualnih vprašanjih sedanjika Mitja Meršol, Stane Ivanc in Danilo Slivnik. Seveda je tako omenjena tudi afera Agrokomerc kot samosvoja oblika malverzacije na jugoslovanski način. O mostu med Evropo in Pacifikom govori avstralski premier, o demokraciji na slovenski način — po načinu govorov v londonskem Hyde Park Speakers Corner (op. p.: ki ne ne škodijo, pa tudi koristijo ne) — piše Božidar Pahor, Branko Jokić pa o Cavtatskem 13. srečanju ameriških in jugoslovanskih poslovnežev, s poudarkom na vprašanjih prvih. V reviji sta predstavljeni tudi zlatarska razstava v Celju in pot zlatarskih izdelkov v svet, sejem moderne elektronike 87 v Ljubljani in Rudolf Maister, slovenski general in poet, ki smo mu v Mariboru letos odkrili spomenik za zgodovinske zasluge.

V vinski številki je začrtana tudi vinska pot z oznako vinorodnih krajev v Sloveniji, predstavljena zasebna pobuda iz Hoč, Baltazarjev spomenik v Ljubljani in seminar slovenskega jezika, literature in kulture na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Omenjen je tudi literarni večer v jami Vilenica, kjer je prejel za svojo pesniško stvaritev posebno literarno nagrado Peter Handke, avstrijski književnik z našimi koreninami. Matevž Grilc pa je odgovarjal na vprašanja Jožeta Šircelja o avstrijski Koroški in koroških Slovencih. Literarni izlet na Prežihovino opisuje Ančka Tomšič, besednega pa dopolnjuje slikovit izbor fotografij. V umetnostnem kotičku je predstavljen slovenski slikar in satirik Stane Jagodič, za širši krog bralcev pa bo gotovo odmeven zapis o Medjugorju in turizmu, ki bi se lahko razvil v jugoslovansko Meko, ter številnem romarstvu.

Bralen je tudi pogovor z dr. Vekoslavom Grmičem, sodobnim duhovnikom, Partljičevim gostom na enem od večerov v mariborski Slaviji, po vzoru Štihovih večerov in odmevnih pogovorov z znanimi Slovenci.

O tem, kako jih materni jezik še vedno dosega tudi v severno Francijo, se je razpisal Ivan Cimerman, ki tudi v sliki predstavlja kor Jadran v Merlebachu, o Johnu Blatniku kot možu z dvema zastavama pa piše Mitja Meršol. Mednarodni glasbeni projekt Dar srcu je predstavljen na 54. in 55. strani Slovenije, ki opisuje tudi zanimiv prelet z balonom in mladost v igri ter pozimi aktualno smučanje in zimske zmogljivosti dežele na sončni strani Alp.

kulturni koledar

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je po razstavi del akademskega slikarja Lászla Déczija iz Madžarske predah za pripravo nove, alternativne razstave, ki jo bodo odprli pred novim letom.

LENDAVA — V galeriji Lendava je še vedno na ogled 15. razstava mednarodne likovne kolonije, na kateri s svojimi deli sodelujejo Sandi Červek, Magdolna in Ferenc Kalmar, Istvan Kotnyek, Ivan Simon in Alenka Sottler.

GORNJA RADGONA — V avli Doma kulture so razstavljena dela domačina-likovnega ljubitelja Antona Rovšnika.

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin so na ogled slike Rudija Vivoda.

LJUTOMER — V galeriji Ante Trstenjak je še vedno na ogled dokumentarna razstava 50 let od Titovega prihoda na čelo KPJ, ki jo posreduje muzej NOB iz Maribora.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: POZDRAVI IZ SLOVENSKIH KRAJEV — Dežela in ljudje na starih razglednicah (Mladinska knjiga), Feri Lainšček — RAZPOČNICA (Pomurska založba) in Josip Jurčič — KOZLOVSKA SODBA V VIŠNJI GORI (Mladinska knjiga).

Kino

V kinu Park v Murski Soboti bodo 21. decembra ob 19.00 predvajali film Silkwood.

SILKWOOD, režija Mike Nichols; igrajo: Meryl Streep, Kurt Rusel, Cher idr. Film je biografska drama o novinarki Karen Silkwood, ki je umrla na misteriozen način leta 1974, in to v trenutku, ko je hotela opozoriti delavce na nevarnost radiacije v tovarni, kjer je tudi sama delala. Film je bil nominiran za 5 oskarjev. V njem bomo videli še enkrat izredno vlogo M. Streep, ki jo je po mnenju mnogih najbolje odigrala.

JEZIK NI/ JE MAČEHA

üö 4

Jezikovni unitarizem v Prekmurju? Le kakšna pošast je to, da bi se lahko pojavila na tej nepokvarjeni ravnici? — Merim na tiste poteze domačega Birokracija, ki je, podobno kot njegov predhodnik (madžarski Birokracij), bolj ali manj često skušal zabrisati, kar se razlikuje od (tega ali onega) velikega brata. Tako so tukajšnji zapisovalci tudi primke pisali, ne da bi upoštevali njihovo pravo podobo, in tako zanemarjali neosrednjeslovenske značilnosti, v našem primeru ü oz. ö, samo da bi bilo vse čim bolj enotno, linijsko, neizstopajoče. In tako še dandanes (koliko let že?) v Soboti nesramežljivo visi napis ulica Mikloša/Števana Kuzmiča namesto Küzmiča; v časopisju in pri govorjenju vidimo in slišimo Cigut, čeprav dvomim, da se primkov »lastnik« s tako popačenostjo strinja. Ali pa se, saj celo pri naročnikih popularnih čestitk ni opaziti truda, da bi zahtevali pravilen zapis (in potem izgovor) svojega imena. Se vdajamo v usodo nad nadmočjo birokracije, ki je nekoč pač izpustila »tisti dve pikici« nad u-jem in o-jem, in molčimo (tudi tu, v skladu s splošno prakso), čeprav se ne strinjamo?

Ne bi bilo treba, čeprav je malo napornejše; ne ker piše v zakonih, da lahko ime zapišeš, kakor želiš; v zadnjem času tudi zaradi spoznanja, da je lahko različnost (zakaj ne tudi pri imenu?) nekaj več. Če je na Slovenskem že nemogoče upoštevati tisto (gentlemensko) angleško navado, da priimek izgovoriš, kot ga govori »lastnik«, potem bi to čednost lahko upoštevali vsaj pri zapisu. Naj torej živita ü in ö: Čeprav ju večina Osrednjeslovencev ne zna izgovoriti, ju lahko vsaj zapiše. *(mm)*

Brezposelnost ubija

Med brezposelnimi je dvakrat več samomorov kot med preostalim prebivalstvom. A to še ni vse. Nasploh je smrtnost med brezposelnimi večja, več je rakastih obolenj, in sicer umre za pljučnim rakom kar 75 odst. več brezposelnih kot zaposlenih. Na splošno so brezposelni bolj podvrženi različnim boleznim.

Strokovnjaki menijo, da so razlogi za ta pojav v občutku odrinjenosti iz družbe in izgubi samospoštovanja, precej pa pripomore tudi revščina, s katero se brezposelni prej ali slej srečajo.

Pri mladih je brezposelnost po ugotovitvah študije eden od razlogov za zatekanje k mamilom.

Brezposelnost v Veliki Britaniji je kriva smrti 20 000 ljudi, trdijo strokovnjaki in dodajajo, da bo žrtev do konca stoletja še kakih 40 000.

Nekatere znamenite modne hiše na Zahodu, kot na primer Chanelin Balmain, ponujajo takšna pokrivala, kot jih vidite na sliki.

Prepovedano za moške

Amsterdamska uprava je sklenila, da pet let ne smejo sprejeti na mesto šolskega inšpektorja nobenega moškega. Mestni očetje upajo, da bodo tako popravili neravnotežje med spoloma na področju izobraževanja. Res je, da je med učitelji 65 odstotkov žensk, vendar jih skoraj ni med vodilnim kadrom.

DRUGJE SMO PREBRALI

Na dveh kvadratnih kilometrih lahko živi več insektov, kot je prebivalcev našega planeta.

x x x

Z vrha newyorškega nebotičnika Empire State Building se ob lepem vremenu vidi v pet ameriških zveznih držav: New York, New Jersey, Connecticut, Massachusetts in Pennsylvanijo.

x x x

Po oceni bo leta 2001 Ciudad Maxico z 31,6 milijona prebivalcev največje mesto na svetu.

GOZD ALI AVTO?

Švicarji so se znašli v zares hudi dilemi. Radi imajo svoje planine, gozdove in reke, toda pri srcu so jim tudi avtomobili. Glede na število prebivalstva imajo od vseh Evropejcev največ avtomobilov. Avto in gozdovi, to dvoje je razdelilo Švicarje na dva tabora: na zagovornike motorizacije in na nasprotnike avtomobila. Videti je, da si slednji nabirajo vse več točk v svojo korist.

Avto je namreč eden od velikih škodljivcev in krivcev za onesnažen zrak ter kisel dež, ki po Evropi uničuje gozdove in zastruplja vode. Ljubitelji narave in ekološko ozaveščeni Švicarji niso proti avtomobilu kot prevoznemu sredstvu nasploh, temveč le proti avtomobilu-onesnaževalcu, kakršni so zvečine sedanji štirikolesniki. Zavzemajo se za čim strožje zakone in nadzor.

V Švicí imajo že zdaj najstrožji standard za izpušne pline na svetu, spodbujajo nakup in uporabo avtomobilov, ki trošijo neosvinčen bencin, v velikih mestih so uvedli poseben režim vožnje, da bi ljudi odvrnili od voženj z avtomobili v mestna središča, na vpadnice postavljajo ovire. V kantonu Zürich razmišljajo o prepovedi voženj z avtomobili enkrat v mesecu. Najbolj zavzeti nasprotniki motorizacije pozivajo vlado, naj ustavi gradnjo cest.

Švicarji so pravzaprav že tam, kjer se bo čez nekaj let znašla vsa razvita Evropa. Evropska skupnost ima namreč v načrtu, da bo poostrila ukrepe za varovanje zraka po letu 1990. In v teh načrtih se avtomobilu slabo piše, če bo še naprej tak onesnaževalec.

...JE PAČ PAŠTETA KEKEC!

znak ki vam daje GARANCIJO kvalitete

IZOLACIJE SERVIS & CO PTUJ

SLAVKO FURMAN — PTUJ
pri železniški postaji HAJDINA

generalno popravlja vseh znamk zamrzovalnikov in hladilnikov
ZA OBNOVO OHIŠJA DAJEMO
TRILETNO GARANCIJO
vaša cenjena naročila lahko oddate nonstop po telefonu št. 062/771-637
za storitve v vašem domu se zaračunavamo KILOMETRINE

GRADIMO SODOBNO

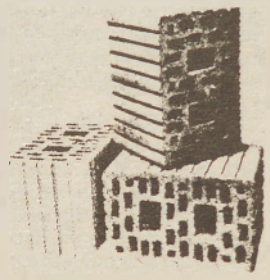

Novost na našem tržišču - izolacijska opeka
IZOSKOK
izdelana iz materiala z mikroporami.

IZOSKOK omogoča:
- dobro toplotno in zvočno izolacijo
- toplotno stabilnost
- prihranek energije do 21%
- ekonomično in enostavno gradnjo

IZOSKOK vam pomaga prijetno preživeti vroča poletja in mrzle zime.

OPEKARNA KOŠAKI/MARIBOR
Šentiljska 116. tel. 062/21-018

IZKORISTITE UGODEN NAKUP V DECEMBRU IN JANUARJU!

PIŠTA področje

Tak dugo smo pijsali deklaracije,
ka smo prišli do devalvacije.
Zmrznole so naše plače,
vlada pa okouli skače.

V Pešto je odo minister zunanji,
tan ga je sprijao gospoud Varkonvi.
Vö sta najšla nouve finte,
ka drakše plačamo forinte.

Of vekši gospoud na ič,
na Švabsko je odo po nič.
Politiki pa v toplo Afriko,
po cimet, banane, papriko . . .

Najbole glavni za pejnezi hajka,
v fabrikaj pa li narod štrajka.
Steri pa nej so za takše vice,
idejo v soboči Central na pice.

LIKO Vrhnika

NIKAR Z GLAVO SKOZI ZID, RAJE ELEGANTNO SKOZI VRATA LIKO

Pri LIKU na Vrhniki boste našli vrata, ki se bodo lepo prilegla k vsakemu zidu. Iz bogate serijske ponudbe lahko izbirate med vsemi vrstami vrat za suho ali mokro montažo. Kadar pa imate v mislih kaj posebnega, izdelamo vrata tudi po naročilu. Zlasti, kadar jih izdelujemo v velikih serijah, lahko prilagodimo dimenzije in obliko vsakršnim potrebam. Vrata lahko kupite surova, ravno obdelana ali furnirana. Podboje montiramo neposredno na zid s skritimi vijaki ali z lepilom iz poliuretanske pene. Podboji so izdelani iz plošč, tako da jih lahko vgradimo v vse debeline zidu, od 80 do 280 mm. Standardne debeline so 100, 150, 230 in 280 mm, po naročilu pa izdelamo tudi vse vmesne dimenzije do 300 mm. Furniramo jih z različnimi furnirji — od običajnega hrasta do mahagonija. **Če potrebujete dobra vrata, stopite do Vrhnike, na Tržaški cesti 90 boste našli našo trgovino. Lahko pa nas tudi pokličete po telefonu (061) 752311.**

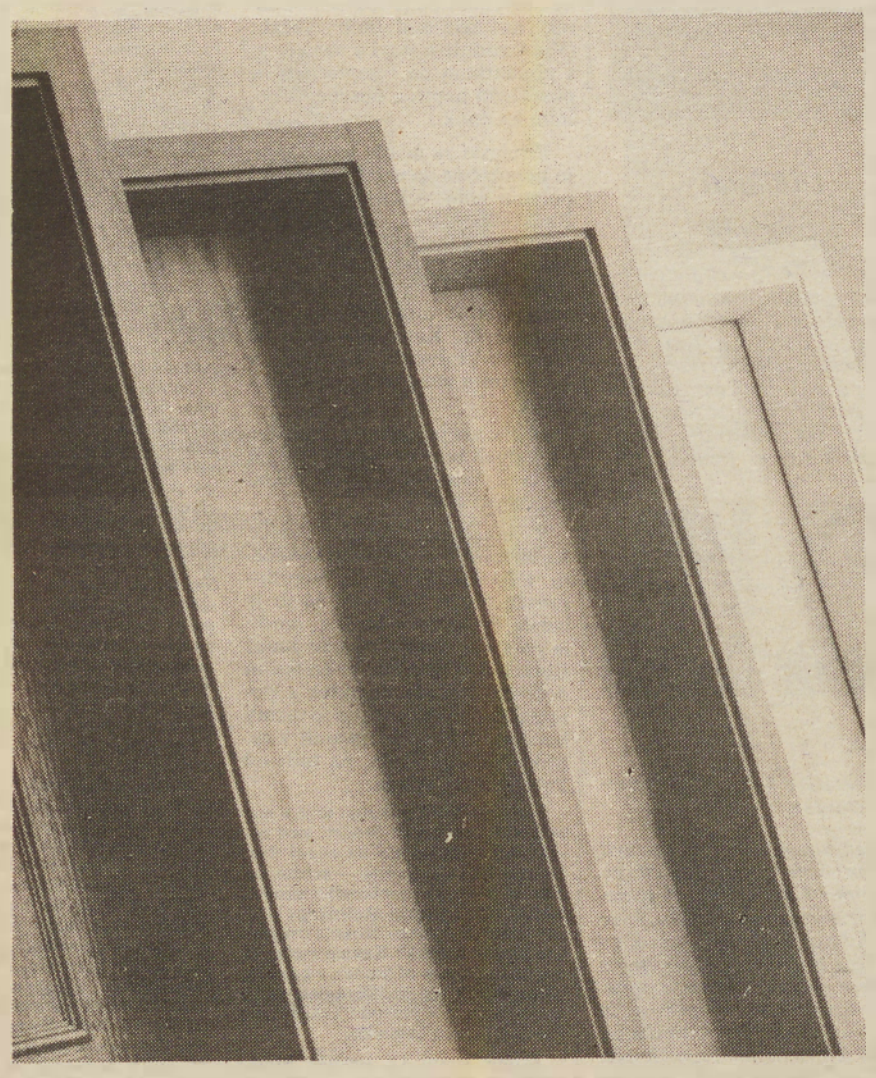

Mercator-Sloga

obiščite novoletni sejem

vse za dom
od 12. 12. 87 do 23. 1. 88

v rumeni hali Pomurskega sejma v Gor. Radgoni

- spalnice, dnevne sobe, kuhinje, jedilnice, otroške sobe, predsobe, kopalnice
- svetila, talne obloge, tapete
- posteljnina, odeje, zavese, prti
- gospodinjski aparati, bela tehnika, posoda
- tv in radijski sprejemniki
- kolesa, motorna kolesa
- stavbno pohištvo, sanitarna keramika, keramične ploščice
- vse za zimski šport
- pokušnja in prodaja vin in mesnih izdelkov
- sejemski bife

posebne ugodnosti
sejemski popusti
obročno odplačevanje

po 1. 1. 1988 razprodaja tekstila in konfekcije

pričakujemo vas!

Koliko elektrike porabijo gospodinjski stroji?

Aparat	moč v W	čas, v katerem potrošite 1 kWh
Žarnica — klasična	40	25 ur
žarnica — klasična	60	16 ur in 40 minut
žarnica — klasična	75	13 ur in 20 minut
žarnica — klasična	100	10 ur
Električni štedilnik		
grelna plošča	1000	1 uro
ekspresna plošča	2000	30 minut
avtomatska plošča	2000	30 minut
hladilnik	200	5 ur
zamrzovalnik	400	2 uri in 30 minut
pralni stroj	3000	20 minut
bojler	2000	30 minut
likalnik	1000	1 uro
termoakumulacijska peč	3000	20 minut
radijski sprejemnik	30	33 ur in 20 minut
televizor — črno-beli	70	14 ur in 15 minut
televizor — barvni	100	10 ur

Pravni kotiček

DEDNO PRAVO

Omejili se bomo samo na opis oporok (testamentov), in to predvsem zato, ker oporoko lahko sestavi vsakdo sam, če upošteva pogoje, ki jih določajo veljavni predpisi. Ti pogoji so glede formalne oblike oporoke zelo strogi, in če oporoka ni sestavljena tako, kakor zahteva zakon, je neveljavna. Marsikdo je zato napisal oporoko v prepričanju, da se sorodstvo po njegovi smrti ne bo prepiralo zaradi premoženja, ko pa je umrl, se je zgodilo prav nasprotno.

Kako je torej z oporočnim dedovanjem? Če zapustnik ni napravil oporoke, dedujejo njegovo premoženje sorodniki po zakonu. V prvi dedni red spadajo otroci in pokojnikov zakonec. Dedujejo po enakih delih. Če je torej umrli zapustil tri otroke in zakonca, bo dobil vsak četrtino njegovega premoženja. Če zapustnik ni imel otrok, nastopijo dediči iz drugega dednega razreda: to so njegovi starši in njegov zakonec. Tu se zapuščina ne deli po delih, kakor v prvem dednem razredu, pač pa se deli takole: polovico dedujeta starša, polovico pa pokojnikov zakonec, če pa zakonca ni, dedujeta vso zapuščino njegova starša. Bratje in sestre pokojnika dedujejo del zapuščine, če je eden zapustnikovih staršev umrl pred zapustnikom. Drugo sorodstvo deduje po nadaljnjih dednih redih.

Če je zapustnik sestavil veljavno oporoko, je položaj drugačen. Zapustnik lahko sicer prosto razpolaga s svojim premoženjem v oporoki, mora pa upoštevati pravice nujnih dedičev, oziroma imajo ti pravico izločiti iz zapuščine del premoženja, da pridejo do svojih nujnih deležev. Če se spomnimo na prejšnji primer, ko so zakoniti dediči dobili vsak po četrtino premoženja, bi v primeru, če bi zapustnik zapustil premoženje (del ali celotno) komu drugemu z oporoko, znašal njihov nujni delež samo polovico zakonitega, torej bi dobil vsak osmino premoženja, ki ga je imel pokojnik ob svoji smrti. Treba je vedeti tudi to, da ni vsak zakoniti dedič tudi nujni dedič. Krog nujnih dedičev je precej ožji od zakonitih. To so: pokojnikovi potomci (otroci, vnuki itd,) njegovi posvojenci in njihovi potomci, njegovi starši in njegov zakonec, drugi predniki ter bratje in sestre pokojnika pa le tedaj, če so trajno nezmožni za delo in nimajo potrebnih sredstev za življenje. Ne glede na obliko oporoke mora biti oporočitelj star najmanj 16 let in sposoben za razsojanje, kakor tudi, da ni sestavil oporoke pod vplivom grožnje, sile ali zvijače.

Oporoka mora biti torej izraz premišljene, popolnoma svobodne presoje oporočitelja samega. Naš zakon pozna več oblik oporok, vendar bomo obravnavali le tiste, ki so v življenju najbolj pogoste.

Lastnoročna oporoka je tista, ki jo je oporočitelj lastnoročno (torej z lastno roko, ne pa s pisalnim strojem) napisal in podpisal. Ni sicer nujno, da je v njej naveden tudi datum, koristno pa je.

Pisno oporoko pred pričami lahko sestavi oporočitelj, ki zna brati in pisati, tako da v sočasni navzočnosti dveh prič lastnoročno podpiše listino, ki mu jo je sestavil kdo drug, ko hkrati izjavi pred njima, da je to njegova oporoka. Priči se morata podpisati na oporoki. Torej, ko oporočitelj podpisuje oporoko, morata biti navzoči obe priči, ne pa tako, kakor se tudi dogaja, da podpiše oporoko najprej pred eno pričo, kasneje pa pred drugo. Priče ne smejo biti oporočiteljevi potomci, njegovi predniki in posvojitelji, njegovi sorodniki v stranski vrsti do vštevši četrtega kolena, zakonci vseh teh oseb in zakonec oporočitelja.

Oporočitelj lahko napravi tudi **sodno oporoko**, ki mu jo sestavi sodnik, upoštevajoč seveda potrebno obliko te oporoke, ki jo določa zakon. Zakon pozna tudi **ustno oporoko**. Oporočitelj ustno izjavi svojo poslednjo voljo pred dvema pričama, to pa le tedaj, če zaradi izrednih razmer ne more napraviti pisne oporoke. Ustna oporoka je izredna oblika izjave poslednje volje. Zato preneha veljati, ko preteče 30 dni od prenehanja izrednih razmer, v katerih je bila napravljena. Po izteku tega roka take oporoke ni več. Priče, pred katerimi je oporočitelj izjavil svojo poslednjo voljo, morajo brez odlašanja zapisati izjavo in jo čim prej izročiti sodišču ali pa jo ustno ponoviti pred sodiščem in pri tem povedati tudi kdaj, kje in v kakšnih okoliščinah je oporočitelj izjavil svojo poslednjo voljo.

Večno lepi listi

Na jesenskih sprehodih naberemo lepe, živobarvne liste, ki pa na žalost kmalu obledijo. Če želimo ohraniti lepoto jesenskega lista, prerišemo obrise lista na gosto blago primerne barve.

Z gostim cikcak vbodom šivamo po obrisu lista, notranje žile pa izvezemo s stebelnim vbodom. List nato izrežemo z ostrimi škarjicami režemo tik ob robu cikcaka. Primerno velik list iz blaga je lahko podstavek za kozarec. Lahko ga našijemo v vogal platnenega pogrinjka. Lahko pa zašijemo tudi enobarven prt in nanj našijemo različno velike liste. List in z listjem okrašeni prtički, prti, pogrinjki in podobno so darila, s katerimi razveselimo svoje bližnje ob prihajajočih praznikih.

GIMNASTIKA ZA NOGE

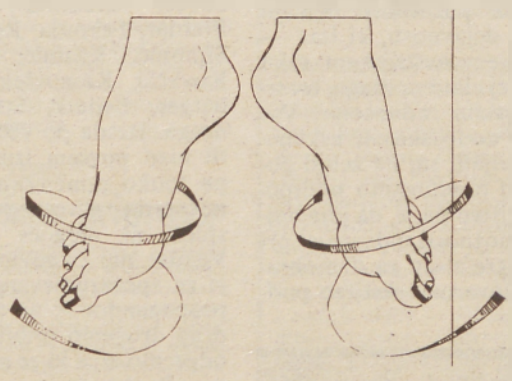

Prijemajte svinčnik! Skušajte s prsti pobrati svinčnik s tal. Ne odnehajte, če se vam ne bo posrečilo prvikrat. Ta vaja je odlična za razgibavanje prstov.

Urite gležnje! Vsako nogo posebej vrtite v gležnju in opisujte velike kroge, navzven in navznoter. To storite večkrat. Z vajo si boste utrdili gležnje in mišice meč.

Hodite bosi, kadar morete! Takšna hoja je za noge zelo zdrava, ker krepi mišice, kite in vezi.

Poleti hodite bosi na plaži ali po travniku, doma pa se vzpenjajte na konice prstov.

POTREBUJETE NASVET IN NAČRT ZA GRADNJO?

Problem vam bo rešil takoj in poceni

ALEKSANDER ŠMIDLEHNER

dipl. ing. arhitekture
MURSKA SOBOTA
Trstenjakova 18 a
tel.: (069) 22-275

Š atelje

RADIO MURSKA SOBOTA

5 NAJ

Vsako sredo v oddaji 21-232. Lestvica tega tedna:
1. Le besedi dve — Magnet
2. You win again — Be Gees
3. Ad — Michael Jackson
4. O vem, da njena mati joče — Don Juan
5. Zaljubljena — Novi fosili

Lestvico nastaja s sodelovanjem hi-fi videostudia na Kidričevi 25, telefon 25 577, 69000 Murska Sobota.

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21-232 je na sporedu vsak petek od 18.00 do 19.00 na Radiu Murska Sobota — UKV 87,6 MHz ali SV 648 kHz.

intes

živilski kombinat intes n. sol. o.
tozd kruh - pecivo b. o.
62000 maribor, jožice flander 2

Sozd Tima, ŽK Intes, tozd, Kruh — pecivo Maribor proda na javni dražbi po sklepu delavskega sveta naslednja osnovna sredstva:

1 mizo, delovno	za izklicno ceno	3.000 din
1 polico za kruh		3.000 din
1 polico za kruh		2.500 din
1 mizo, pisalno,		5.000 din
1 mizo jedilno		3.000 din
1 klop		2.000 din
1 mizo, delovno		3.000 din
1 klop		2.000 din
1 omaro, rolo		8.000 din
1 mizo, pisalno		4.000 din
1 mizo, delovno		2.000 din

Javna dražba bo v torek, 22. decembra 1987, ob 9. uri v prostorih pekarne INTES Ljutomer, Prešernova ul. 12.

Interesenti za odkup navedenih osnovnih sredstev so pred začetkom dražbe dolžni vplačati 10 % varščine od izklicne cene osnovnega sredstva. Varščina se plača v pekarni. Prometni davek ni vštet v izklicno ceno.

MNOGI, KI SO GA ŽE POSKUSILI, PRAVIJO: TO JE . . .

PREKAJENO GOVEJE MESO

IZDELEK, KI SE HVALI SAM!

ARCOMURSKA MESNA INDUSTRIJA MURSKA SOBOTA

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripise k novi risbi pošljite najkasneje do četrtka, 24. dec. 1987 na naslov VESTNIK, Titova 29/I, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene pripise honoriramo.

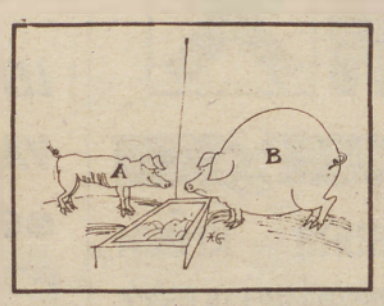

— V teh časih se jaz že ne bi postavljal s tem, da sem bil prvi pri koritu. (M. Rituper)

— Kdor preveč žre, hitro umre. (J. Humer)

— Vidiš, da ima gladovna stavka tudi dobre strani — med drugim podaljšuje življenje. (J. Madjar)

— Kaj se treseš? Delaj! Ne vidiš, da je korito prazno. (C. Žalik)

SESTAVIL MARKO NAPAST	REKA IN PROVINCA V KANADI	RAZSTAVA VSAKO TRETJE LETO	SLOVENSKA POPEVKARICA (MAJDA)	GORA NA HALKIDIKI	HRVAŠKI PESNIK UJEVIĆ	UGANKA	SLOVENSKI GLEDALIŠKI REŽISER (BRANKO)
VOJSKOVODJA							
ITALIJANSKI RENESANČNI PESNIK (PIETRO)							
BESEDA SOZNAČNICA							
PIŠKOT					GREAT BRITAIN / IGRALEC FLYNN		
ČEŠKA PRITRDILNICA				PEVKA PRODNIK / LEPLJIVA SNOV			
TANTAL			ČAROVNIK / AKADEMSKI KLUB				
FRANCOSKI FILMSKI REŽISER (RENE)						REKA V UKRAJINI, PRITOK DNEPRA	PRVI PARTSKI KRALJ
ELEKTRONKA S ŠESTIMI ELEKTRODAMI							
AVTOMOBILSKA OZNAKA ŠPANIJE		OTOČJE BLIZU NOVE GVINEJE	DUHOVŠČINA / KOSITER				
MESTO V TEKSASU OB REKI BRAZOS					STANE SEVER / OLIVER TWIST		
DRŽAVA NA ZAHODU ZDA							
IZ LEDENIKA ŠTRLEČA GORA							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: ekvator, klofuta, selenit, Prek, Ra, lojtra, OK, Ant, aralija, tara, et, Aceva, J, Titania, olje, drn, raj, Isa.

Nakupujem v Bad Radkersburg

VELIKA IZBIRA
NIZKE CENE
STROKOVNA POSTREŽBA
NE POZABITE!
13. in 20. decembra bo na glavnem mestnem trgu vse popoldne VELIKI PRAZNIČNI SEJEM.
Pridite, presenečeni boste nad pestro ponudbo.

NAKUPOVALNI IZLET V OBMEJNO AVSTRIJSKO RADGONO SE VAM BO SPLAČAL!

VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1988!

Zdajšnja in prihodnja avstrijska Radgona

POMURSKA VRATA NA SEVER

Avstrijska Radgona z okrog dva tisoč prebivalci postaja pomembno obmejno mestno središče, kjer se dnevno obrne tudi po pet tisoč ljudi; čez tisoč delavcev, najmanj dva tisoč učencev in samo iz Gradca nekaj deset učiteljev, uradnikov in drugih uslužbencev. Sicer pa je bila že od nekdaj gospodarsko središče zahodnega Prekmurja in severovzhodnih Slovenskih goric. Hkrati je pomenila prometna vrata slovenskega Pomurja na sever. Znano je, da je začela brez svojega zaledja (Prekmurja in Prlekije) po senžermenski pogodbi iz leta 1920 gospodarko propadati, ali drugače: življenje mesta je bilo od nastanka povezano s slovenstvom in tudi danes v dobršni meri živi in se razvija od slovenskih kupcev izza meje. Brez slovenskega zaledja torej mesto ob Muri ne bi bilo, kar je, zato je izjemno pomembno razvijati in negovati sodelovanje občin Murska Sobota in Gornja Radgona z avstrijsko Radgono.

PO POTI RAZVITE EVROPE

Ravno tačas so naši sosedje pred izredno pomembnim projektom: temeljita posodobitev z dogradnjo termalnega kopališča, za kar bo šlo kakih 95 milijonov šilingov. Pripravljalna dela trajajo kakšna tri leta, zgledovati pa se nameravajo po najreprezentativnejših tovrstnih objektih v Evropi. Kar zadeva goetermalno energijo na tem območju, je omembe vredno, da bodo lahko ob zdravilišču gradili hotele tudi zasebniki in jih ogrevali s toplo vodo, ki je je na pretek. Temperatura vode je 80 in več stopinj Celjzija in jo bo mogoče ob -rabi v bazenih uporabljati za ogrevanje prostorov, sanitarne vode in podobne namene. Avstrijci, skratka, s pridom izkoriščajo naravno danost, obmejno lego in odprto mejo, kar se jim iz leta v leto bogato obrestuje.

Seveda pa turizem ni njihova edina razvojna alternativa. Radgonski okrajni glavar dr. Konrad Kranich nam je pojasnil, da bodo odmerjali veliko pozornosti razvoju obrtne dejavnosti, ki ima — po starem avstrijskem reku — vselej zlato podlago, ter trgov(in)skim odnosom. Vse skupaj bodo skušali usklajeno razvijati, saj ne želijo govoriti o prednostnih področjih. Dejstvo pa je, da ima najmanj možnosti industrija, pri čemer gre zlasti za dva obrata oz. tovarni: tekstilno podjetnika Peterke in aluminijevo podjetnika Merlinija. Vsakovrstnih zasebnikov (obrt, trgovina, trafika, prevozništvo in podobno) je v mestu okrog 150, kar z drugimi besedami pomeni, da mesto živi in diha na osnovi t. i. zasebne pobude.

GOVORICA »DEVIZNEGA« JEZIKA ODPIRA VSA VRATA

Navedli smo odvisnost avstrijske Radgone od slovenskega zaledja in slovenstvo v samem mestu. Dodati je treba, da v njem in njegovi okolici uporabljajo funkcionalno slovenščino za potrebe gospodarstva, zlasti trgovine. Skoraj povsod se je mogoče sporazumeti v slovenskem jeziku; priskrbijo tudi prevajalca. V tej zvezi se zdi smiselno opozoriti na večinoma slovenska imena nad trgovinami in obrtniškimi delavnicami, naj bo v Dolgi ulici ali na Glavnem trgu. Nekoč so prevladovala: Kodolič, Verbovec, Kržišnik, Majcen, Pretnar, Fekonja, Rožmanič, Simonič, Kuzmič, Zemljič, Kovačič, Klenovšek, Kramberger, Lednik, Strašek in druga. Resda po več desetletij niso povsem izumrla, so pa toliko ponemčena, da iz nekaterih prvotnega izvora sploh ni mogoče izluščiti. Vendar naj ponovimo: jezik je za sporazumevanje, ne za propagando. Je za to, da se drug drugemo približamo, si odpremo srca in se pogovorimo. Predvsem pa je jezik kapital. V resnici ali navidez je tako, da se slovenščina rabi izključno zavoljo nakupov.

Morda ne bo odveč, če spomnimo na oblike, načine in vsebino sodelovanja avstrijske Radgone z občinama Gornja Radgona in Murska Sobota. Maloobmejna blagovna menjava in industrijska kooperacija sta področji, na katerih je odprtih več možnosti. O nekaterih pomembnejših projektih — zlasti gradnja hitroelektrarn na Muri, vodnogospodarska problematika, sistem obrambe pred točo, sklepanje poslov na vsakoletnem mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni, gostinsko-turistična dejavnost, zlasti v sodelovanju z Radensko, mednarodni kulturnozgodovinski simpozij petih dežel (Slovenije, Hrvaške, avstrijske Štajerske, Gradiščanskega in madžarske Železne županije), vključevanje v delovno skupnost Alpe-Jadran in še kaj — so sklenjeni skupni dogovori in sporazumi. Vsekakor pa so najbolj pristna in neposredna tradicionalna srečanja naših in avstrijskih športnikov in rekreativcev, gasilcev in lovcev, kjer pride najprepričljiveje do veljave elementarnost narodne volje, ko jezik ali etnična ali narodnostna pripadnost nista več tako pomembni. Podobno je z dejavnostjo obmejnega simfoničnega orkestra in mešanega pevskega zbora iz avstrijske Radgone pa sindikalnega mešanega pevskega zbora Štefan Kovač iz Murske Sobote, ki se jima bo v okviru že utečenega sodelovanja in izmenjave gostovanj verjetno tudi v prihodnje pridružilo še kakšno srečanje. Če pri tem menjava šiling-dinar ne bo ravno najbolj ugodna, naj to ne pokvari razpoloženja ali zagreni prihodnjega sodelovanja. Koristno je za obe strani, da se povezujeta — tako za mestna središča, kot je avstrijska Radgona kot za bližnjo in daljno okolico.

(bž)

Sparkasse
BAD RADKERSBURG, HAUPTPLATZ 8 — CENTER
ZADOVOLJEN BOŽIČ IN SREČNO NOVO 1988!
Za vse denarno poslovanje
hitro - diskretno - prijazno
EUROCARD.
CASH ADVANCE
DINERS CLUB

foto klöckl
8490 BAD RADKERSBURG
Hauptplatz 5, Tel. 03476/2477
Razvijanje filmov v dveh dneh!
Filmi, kamere, foto pribor.
PRIJETNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1988!

OBAL
LEPE PRAZNIKE VAM ŽELIMO!

ZAGAVEC
RADGONA BAD RADKERSBURG — Langgasse
UGODEN NAKUP PO NAJUGODNEJŠI MENJAVI DINARJA
OB NAKUPU 2 kg KAVE VEITH DOBITE MOŠKO ALI ŽENSKO URO ZASTONJ!
Vsak dan sveže sadje: mandarine, pomaranče, limone, banane, česen, čebula,
velika izbira čokolad, žvečilnih gum, bonbonov,
razne kreme za nego obraza, dezodoranti,
velika ponudba kave po ugodnih cenah!
SREČNE IN VESELE PRAZNIKE! ZADOVOLJNO V NOVO LETO 1988!

RAIFFEISEN
hitro postrežemo in svetujemo
RAIFFEISENKASSE BAD RADKERSBURG – KLÖCH
Za vse denarno poslovanje – zamenjujemo vse valute po najugodnejšem tečaju–banka prijaznih ljudi.
ŽELIMO VAM PRIJETNE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1988!

EISENHOF
Alois Fidler
BAD RADKERSBURG
UGODNO IN POCENI
— električno orodje in stroji
— pločevina, žica, ležaji (pocinkano, nerjaveče, iz bakra)
— orodje za vaš dom in hobi
SREČNO IN ZADOVOLJNO NOVO LETO 1988!

PROSLAVILI 30-LETNICO HOKEJA NA TRAVI V POMURJU

POMURJE DALO OSEM REPREZENTANTOV

— LIPOVČANI PRIPRAVILI PISAN KULTURNI PROGRAM

V Kulturnem domu v Lipovcih so proslavili 30-letnico hokeja na travi v Pomurju. Ni naključje, da so se ob tem jubileju pomurski hokejisti zbrali prav v Lipovcih, saj ta kraj že vrsto let živi s tem športom. Pa ne samo to. Lipovčani se ponašajo tudi z odličnimi tekmovalnimi dosežki, saj so bili trikrat državni mladinski prvaki in devetkrat republiški prvaki. V Lipovcih pa tudi vse glasneje govorijo o tem, da bodo zgradili hokejsko igrišče in zares postali pomurski hokejski center.

Na slovesnosti je udeležence pozdravil predstavnik Krajevne skupnosti Lipovci Janko Bezjak, slavnostni govornik pa je bil predsednik Zveze za hokej na travi Slovenije, ki ima sedež v Murski Soboti, Štefan Petkovič. Prikazal je trideset-letno delo in uspehe, ki so bili doseženi s trdim delom in prizadevanjem amaterskih delavcev, posebej pa opozoril na doseženo kakovost, saj je pomurski hokej na travi dal kar osem državnim reprezentantov (člani, mladi, mladinci), ki so odigrali 35 tekem z državnim grbom. Na slovesnosti so zaslužnim organizacijam in posameznikom podelili priznanja. Podeljenih je bilo 10 priznanj organizacijam, 16 plaket posameznikom in osmim reprezentantom. Plakete so prejeli: Evgen Titan, Martin Glavač, Janez Füle, Alojz Forjan, Štefan Forjan, Stanko Kerman, Miran Mesarič, Vlado Bavčar, Vojko Vučak, Štefan Vučak, Jože Korpič, Anton Tivadar, Jože Zver, Štefan Sraka, Ludvik Zelko in Štefan Petkovič. Plakete so prejeli tudi državni reprezentanti: Jože Časar, Viktor Cipot, Vito Fujs, Ludvik Črnko, Andrej Tratnjek, Zdenko Lenarčič, Vito Zelko in Drago Kuhar. Na slovesnosti sta spregovorila tudi predstavnik Zveze za hokej na travi Jugoslavije Zoran Naprudnik, ki je posebej omenil vlogo pomurskega hokeja v slovenskem in jugoslovanskem prostoru ter pionir pomurskega hokeja na travi, Evgen Titan, ki je spomnil na začetke delovanja te športne panoge v Pomurju. Lipovčani so za to priložnost pripravili pisan kulturni program.

Feri Maučec

Predsednik ZHNTS Štefan Petkovič podeljuje priznanje pionirju hokeja v Pomurju, prof. Evgenu Titanu. Foto: T. Gider

BAKOVCI

Sejem športne opreme

V soboto, 19. decembra 1987, bo v Bakovcih sejem zimskošportne opreme. Sejem bo v telovadnici Partizana od 9. do 12. ure.

KEGLJANJE

Tokrat poraz Nafte

V tekmovanju prve medžimurske kegljaške lige je Mura iz Murskega Središča premagala lendavsko Nafto s 4.794:4.790 podrtimi keglji. Najboljši posameznik pri Nafti je bil Radakovič z 841 keglji pred Kopinjo, 826, Vučkom, 802, Žalikom, 798, Levačičem, 389, Zupancem, 385, Kermanom, 380, in Pericem, 369 podrtih kegljev.

L. Žalik

ŠAH

Zopet zmagal Gerenčer

Na enajstem hitropoteznem turnirju, ki ga je pripravilo ŠD Lendava, je sodelovalo 14 šahistov. Zmagal je Gerenčer z 11 točkami pred Gaberjem (10,5), Hajošem (9,5), Žilavcem (9), Brezovičem (8,5 točke) itn.

V Lendavi se je začel turnir kategornikov. Sodeluje 12 tretjekategornikov, med katerimi bodo prvi trije dobili drugo kategorijo. Po dveh kolih imajo po 2 točki Farkaš, Balažek, Ivanec in Kleiderman.

J. Gerenčer

NAMIZNI TENIS

Uspešne priprave

Z enotedenskega treninga v Heidelbergu v ZR Nemčiji se je vrnil trenutno najperspektivnejši pomurski mladi igralec Janko Ori, ki je v tem zveznem nemškem namiznoteniškem centru veliko pridobil, saj so trenirali skupaj z nemško pionirsko reprezentanco po 6—7 ur dnevno. Odigrali so tudi nekaj prijateljskih tekem, in sicer so s prvo ekipo ZRN izgubili s 3:6, kjer je vsak igralec dosegel po eno zmago, drugo ekipo ZRN so premagali s 5:4 — Ori je dosegel dve zmagi — vsi trije pa so izgubili z igralcem Pawlovskim, ki je nedavno igral proti Sobočanom v Berlinu in sta ga premagala Unger ter Ori, v tretji tekmi pa so premagali tretjo ekipo ZRN s 7:2 — Ori je dosegel dve zmagi.

M. U.

KOŠARKA

Pokal Radenski Pomurju

V Lendavi je bil tradicionalni mednarodni košarkarski turnir veteranov. Rezultati — Nagykanizsa:Lindau 48:28, Radenska Pomurje:Zalaegerszeg 52:36, Zalaegerszeg:Lindau 57:38 in Radenska Pomurje:Nagykanizsa 50:47. Zmagala je Radenska Pomurje pred Nagykanizso, Zalaegerszegom in Lindauom iz Lendave ter prejela pokal. Najboljši strelci: Hladen 25, Glažar 22 in Vrbančič 41 pri Radenski Pomurje ter Klemenčič 14, Gerenčer 10 in Bratkovič 6 pri Lindauu.

IGRA Z ZVENEČO ŽOGICO

Sobota druga

Na Ptuju je bilo republiško prvenstvo slepih in slabovidnih v igri z lahko zvenečo žogico. Med osmimi ekipami je Murska Sobota, za katero so nastopili Potočnik, Maučec in Prosen, zasedla drugo mesto. Potočnik pa je bil s 26 zadetki najboljši strelec na tekmovanju.

TIŠINA

Ženske se rekreirajo

Tako kot prejšnja leta so tudi tokrat začeli na Tišini z rekreacijo žensk. Vadijo vsak torek od 19. do 20. ure v telovadnici Osnovne šole na Tišini. Vabijo, da se jim pridružijo ženske iz vseh krajev krajevne skupnosti.

fk

IGOR KOS — PREDSEDNIK ŠD RADENSKA-POMURJE IZ MURSKE SOBOTE

Vzgoja mladih šahistov — osnovni smoter

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobote je letos doseglo pomembne uspehe na organizacijskem in tekmovalnem področju. Soboški šahisti tudi predstavljajo Pomurje v prvi republiški ligi in pokalnem tekmovanju, razvili pa so tudi dobro sodelovanje s šahisti v Avstriji in na Madžarskem. O njihovem delu in uspehih smo se pogovarjali s predsednikom, Igorjem Kosom.

— Kako ste v društvu uresničili zastavljene naloge, ki ste jih zapisali v programu dela in usmeritev?

»Letošnji program dela smo v celoti uresničili. V ekipnem delu tekmovanja vsako leto sodelujemo na dveh pomembnih tekmovanjih, to je spomladi

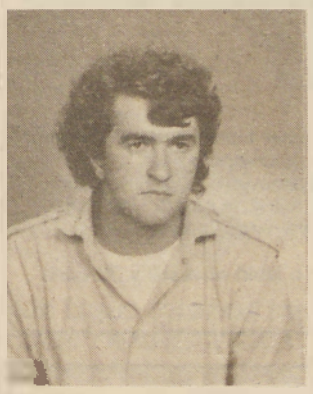

pokal maršala Tita, kjer smo letos v Portorožu zasedli mesto v sredini lestvice, s tem da smo igrali brez našega najboljšega igralca Štefana Cigana, kar je solidno, jeseni pa tekmovanje v prvi slovenski ligi, kjer so kot povratniki zasedli solidno šesto mesto. Ta uvrstitev pa bi lahko bila še boljša, če v zadnjem kolu ne bi nepričakovano izgubili z zadnjo ekipo — Framom. Na mednarodnem področju smo razvili sodelovanje s šahisti iz madžarskega Sarvarja in avstrijskega Gleisdorfa. Na nedavnem močnem hitropoteznem turnirju v Avstriji smo zasedli drugo mesto. Udeležujemo se tudi raznih hitropoteznih turnirjev, predvem v severovzhodni Sloveniji, in običajno dosegamo dobre rezultate. V posamičnem tekmovanju je Štefan Cigan igral na mednarodnem turnirju v Mariboru in glede na to, da je bil pri vojakih, je igral kar solidno. Naša najboljša ženska Brigita Čavužič pa je igrala na prvenstvu Slovenije za članice in se prav tako solidno odrezala. Trenutno imamo društveno prvenstvo.«

— Uspešen razvoj slehernega društva ali kluba je v največji ...ri odvisen od vzgoje lastnega k...fra. Kako je s tem v vašem društvu?

»Kar se tiče vzgoje mladega naraščaja smo se v preteklosti nekoliko zanemarili. Zadnji dve leti pa spet intenzivneje delamo s pionirji in pionirkami. Tako smo letos organizirali posamično prvenstvo Slovenije za pionirje in pionirke. V društvu organiziramo mesečne turnirje za pionirje in pionirke. Jeseni smo organizirali ligo srednjih šol, letos pa so tudi rezultati obetavnejši kot so bili v prejšnjih letih. To posebej velja za Osnovno šolo Beltinci, kjer dobro delata s pionirji in pionirkami Škerget in Klemenčičeva. Tako so bile starejše pionirke iz Beltinec na republiškem prvenstvu druge, prav tako pa tudi mlajši pionirji. Omeniti pa moram še Mariča z Osnovne šole Edvarda Kardelja v Murski Soboti, ki prav tako pridno dela.«

— Na tekmovanju v republiški ligi ste zasedli šesto mesto. Ali je to odraz vaše kakovosti?

»Naš cilj pred začetkom tekmovanja v republiški ligi je bil obstanek v ligi. Toda igrali smo zelo dobro in se povsem enakopravno borili tudi najboljšimi slovenskimi ekipami, saj smo s prvima dvema tesno izgubili. Spodrsljaj je bil le v zadnjem kolu z zadnjo ekipo, ki je do tedaj izgubila vse dvoboje, sicer bi bila naša uvrstitev na lestvici precej boljša. Pohvalil bi zelo dobro igro članov, med njimi še posebej Cigana in Kovača, odlično pa so igrali tudi Gaber, Nerat in Coklin. Prav tako so dobro igrale ženske Čavužičeva in Majda Kovač. Nekoliko več pa smo pričakovali od mladincev.«

— Vaši načrti in želje v prihodnje?

»Naše želje, razen o finančnih, o katerih pa raje ne bi govoril, so predvsem vzgojiti dober mladi kader, ker je to trenutno naša najbolj šibka točka. Obeti za to so, saj imamo trenutno dokaj širok izbor pionirjev in pionirk. Upam, da se bodo le-ti začeli uveljavljati tudi v mladinski konkurenci.«

Feri Maučec

KOŠARKA

TOKRAT BREZ TOČKE

V tekmovanju prve republiške ženske in druge republiške moške košarkarske lige so vse tri pomurske ekipe ostale praznih rok. Košarkarice Metalservisa Pomurja iz Murske Sobote so doma nepričakovano izgubile z Metko iz Celja s 67:70. Poznala pa se je odsotnost poškodovane Drožinove. Koše za Pomurje so dosegle: Korenova 24, Kolarjeva in Borčeva po 16, Borovšakova 4, Broderjeva 3 ter Kuharičeva in Lihtenegrova po 2. V naslednjem kolu igra Pomurje s Cerknico.

V tekmovanju druge republiške lige — vzhod za moške je Ptuj premagal Radgono s 87:50. Strelci za Radgono: Štihec 12, Rajbar 10, Škof in Kumar po 7, Horvat in Merklin po 5 ter Ilič 4. Rogoza pa je premagala Pomurje s 108:103. Strelci za Pomurje: Banič 29, Tušar in Klemar po 26, Cigüt in Kerčmar po 9 ter Marinič in Andrejek po 2. V naslednjem kolu igra Pomurje doma s Slivnico, Radgona pa gostuje pri Miklavžu.

JUDO

ZMAGA IN PORAZ SOBOČANOV

V drugem kolu prve republiške judo lige so se Sobočani v Ljubljani pomerili z ekipama mariborskega Železničarja in domačega Golovca ter iztržili po eno zmago in en poraz. Premagali so Golovec z 8:6 (33:27). (Duh:D. Alkhatid 0:10, Fajhtinger:Šerber 10:0, Vrdjuka:Radilovič 3:0, Šooš:J. Alkhatid 0:7, Krajnc:Hukanovič 0:1ß, Slak:Žnidarič 10:0 in Krančič:Ravnjak 10:0.) Sobočani pa so izgubili z mariborskim Železničarjem s 6:8 (12:30). (Duh:Senekovič 0:1ß, Fajhtinger:Šenveter 0:1ß, Vrdjuka:Zorenč 7:0, Šooš:Kramar 0:1ß, Kranjc:Hlade 5:0, Slak:Mesarič 1:1 in Krančič:Fišer 1:1). Najboljši pri Murski Soboti so bili: Krančič, Slak, Vrdjuka in Kranjc. Zaradi poškodbe nista nastopila Kisilak in Kavčič.

T. Kos

STRELSTVO

Vodijo Noršinci in Gančani

V pomurski in občinskih ligah Murska Sobota v streljanju z zračno puško je bilo na sporedu šesto kolo. V pomurski ligi vodijo brez poraza Noršinci z 12 točkami pred SD Jovo Jurkovič Videm in Panonijo po 10, SD Koloman Flisar Tišina in Muro po 8, SCT in Elradom po 4, Ljutomerom in Avtoradgono po 2 ter SD Štefan Kovač Turnišče brez točke. Med posamezniki vodi Bukovec z 2243 krogi pred Pertocijem, 2215, in Rojkom, 2193 krogov.

V občinski A ligi vodijo Gančani z 12 točkami pred Grafičarjem, 10, Sebeborci, ABC Pomurko, Graničarjem in Tromejnikom, po 8 točk. V občinski B ligi pa je na prvem mestu druga ekipa Noršinec z 90 točkami. Med posamezniki vodi A. Horvat z 2160 krogi pred Harijem, 2153, in Ivaničem, 2153 krogov. V občinski pionirski ligi vodi ABC MI z 68 točkami pred Noršinci, 61, in Krko, 51 točk. Posamezno: Markoja 1045, Kovačič 991 in Trplan 987 krogov.

ZDAJ VODI PLANIKA

V občinski strelski ligi Lendava je bilo na sporedu 3. kolo. Prvi poraz je doživela Lendava, vodstvo pa je prevzela Planika iz Turnišča. Vrstni red: Planika in Lendava po 8, Stefan Kovač Turnišče, Jezero Dobrovnik in Nafta po 4 ter Varstroj 2 točki. Med posamezniki vodi Drašković s 1748 krogi pred Maučecem, 1711, in Donkom, 1698 krogov.

A. Zver

KEGLJANJE

Sindikalno tekmovanje

Sklenjeno je bilo tekmovanje v okviru sindikalnih športnih iger ljutomerske občine v kegljanju. V moški konkurenci v disciplini 4 × 100 lučajev je zmagal Mlekopromet s 1501 podrtim kegljem pred Obrtnim združenjem, 1481, in Tehnostrojem, 1432 podrtih kegljev. V borbenih igrah je zmagalo Obrtno združenje s 615 pred Mlekopromet-om, 535, in Tehnostrojem, 506 podrtih kegljev. Med posamezniki je bil najboljši Miro Steržaj s 448 podrtimi keglji pred Kovačem, 407, in Lipovcem, 383 podrtih kegljev. V ženski konkurenci je v disciplini 4 × 50 lučajev zmagal Tehnostroj s 597 pred Vesno, 587, in Obrtnim združenjem, 562 kegljev. V borbenih igrah je prav tako zmagal Tehnostroj s 336 pred Obrtnim združenjem, 302, in Vesno, 285 podrtih kegljev. Med posameznicami je zmagala Žuničeva s 177 pred Novakovo, 165, in Lazbaherjevo, 158 podrtih kegljev.

F. Kocmut

ODBOJKA

PORAZ LJUTOMERČANOV

V devetem kolu tekmovanja prve republiške moške odbojkarske lige je ekipa Agroploda Ljutomera gostovala v Kočevju in izgubila z istoimenskim moštvom z 0:3. Ljutomerčani tokrat niso prikazali pričakovane igre. V naslednjem kolu igra Ljutomer doma z drugouvrščeno Mislinjo.

Turnir v Murski Soboti

V nedeljo, 20. decembra ob 9. uri bo v Murski Soboti tradicionalni moški odbojkarski turnir, posvečen dnevu oboroženih sil Jugoslavije, ki ga vsako leto organizira OK Pomurje iz Murske Sobote. Na turnirju bodo predvidoma sodelovale ekipe: Celja, Stavbarja iz Maribora, Varaždina in Pomurja.

Turnir na Tišini

Športno društvo KS Tišina skupaj s KO ZRVS Tišina organizira v počastitev dneva oboroženih sil Jugoslavije prvi odbojkarski turnir. Le-ta bo v soboto, 19. decembra 1987, ob 14. uri v telovadnici OŠ Tišina. Zmagovalna ekipa bo prejela pokal KO ZRVS Tišina.

POL — moški

Rezultati

Cven:Ljutomer II	3:0
Radenci:Veterani	3:2
Pomurje II:Cven	2:3
Veterani:Radgona	3:2
Ljutomer II:Radenci	3:0

Cven	3	3	0	9:2	6
Ljutomer II	3	2	1	6:4	4
Pomurje II	2	1	1	5:4	3
Veterani	3	1	2	6:8	2
Radenci	3	1	2	4:8	2
Radgona	2	0	2	2:6	0

POL — ženske

Rezultati

Radgona:Mladost	1:2
Cven:Puconci	3:0
Mladost:Cven	1:3
Pomurje II:Radgona	3:0

Cven	2	2	0	6:1	4
Pomurje II	2	2	0	6:1	4
Radgona	3	2	1	6:5	4
Mladost	3	0	3	4:9	0
Puconci	2	0	2	0:6	0

NAMIZNI TENIS

POLOVIČEN USPEH

V zadnjem kolu tekmovanja v drugi zvezni ligi so Sobočani gostili ekipi Industrogradnje iz Zagreba ter Radnika iz Velike Gorice in dosegli polovičen uspeh ob daleč najslabši igri v letošnji sezoni. V prvem srečanju z izkušeno ekipo Industrogradnje so že v začetku srečanja zapravili vse možnosti za uspeh, ko je Benko nepričakovano izgubil s tretjim igralcem gostov Biličem in ob indisponiranem Kuzmi, ki je izgubil vse tri partije, je le Benkovič dosegel tisto, kar smo od njega pričakovali. Tudi drugo srečanje proti Radniku so Sobočani že izgubljali z 1:3, potem pa je stopil na sceno danes najboljši igralec domačinov Benkovič in obrnil tok dogodkov in pri 4:4 dosegel odločilno zmago. Nekoliko boljše je zaigral tudi Kuzma, medtem ko je kapetan Benko igral brez želje, borbenosti in odgovornosti ter nepričakovano izgubil s 33-letnim Miljenkom in 38-letnim Ivanom Radočajem. Ob obeh zmagah bi Sobočani osvojili naslov jesenskega prvaka, tako pa so zasedli četrto mesto, kar je nekje v okviru načrtovanega in pričakovanega.

Rezultati: SOBOTA—INDUSTROGRADNJA 3:6 (Benkovič—Baniček 2:0, Benko—Bilič 1:2, Kuzma—Skorič 0:2, Benko—Baniček 2:0, Benkovič—Skorič 1:2, Kuzma—Bilič 1:2, Benko—Skorič 2:0, Kuzma—Baniček 1:2, Benkovič—Bilič 1:2): SOBOTA—RADNIK 5:4 (Benkovič—M. Radočaj 0:2, Benko Belužič 2:0, Kuzma—I. Radočaj 1:2, Benko—M. Radočaj 0:2, Benkovič—I. Radočaj 2:1, Kuzma—Belužič 2:0, Benko—I. Radočaj 0:2, Kuzma—M. Radočaj 2:1, Benkovič—Belužič 2:1).

Lestvica prvega dela

Partizan	9	7	2	55:26	14
Metalac Olt	9	7	2	50:31	14
Industrogradnja	9	7	2	49:32	14
SOBOTA	9	6	3	52:29	12
Kvarner	9	5	4	39:42	10
Sloga Izbor	9	3	6	34:47	6
Ilirija	9	3	6	34:47	6
Radnik	9	3	6	40:41	6
Jajce	9	2	7	21:60	4
Vitez	9	2	7	31:50	4

M. U.

V počastitev 22. decembra — dneva oboroženih sil Jugoslavije je bilo v Čepincih športno tekmovanje. Sodelovalo je 7 ekip. Tekmovali so v streljanju z zračno puško in šahu. V streljanju je zmagala KS Hodoš s 187 krogi pred Milico Petrovci, 163, in Carino Hodoš, 157 krogov. V šahu pa je bila najboljša Carina Hodoš pred Postajo mejne milice in Karavlo Hodoš.

Foto: A. Abraham

Rihtarič dvakrat prvi

Na regijskem mladinskem prvenstvu za posameznike in dvojice v M. Soboti je sodelovalo blizu 60 igralcev iz 9 klubov. Pomurci so dosegli bolj ali manj pričakovane rezultate. Med posamezniki je po pričakovanju zmagal Rihtarič iz G. Radgone, le med osmerico sta se uvrstila Smodiš in Gerendaj, med 16 pa Županek, Tkalec, Lenarčič, Tratnjek. Pri dekletih je Breznikova zasedla 4., Koroščeva pa 9. mesto. V dvojicah sta nekoliko nepričakovano zmagala Rihtarič—Tratnjek, četrto mesto je zasedla dvojica Smodiš—Gerendaj, ter pri dekletih tretje mesto dvojica Korošec—Placet.

Na republiško prvenstvo so se poleg oproščenih Ungerja, Žitka, Orija uvrstili še Rihtarič, Smodiš, Gerendaj in Županek.

M. Ц.

PZC, tozd Pomuske lekarne M. Sobota

razpisuje

dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

ORGANIZIRANJE IN VODENJE DELA V TOZDU — DIREKTOR

za mandatno dobo 4 let.
Kandidati za razpisana dela in naloge morajo, poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:
— da imajo VII/1 stopnjo strokovne izobrazbe VIP farmacevtske, ekonomske ali pravne usmeritve,
— 5 let delovnih izkušenj, strokovni izpit.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: PZC, tozd Pomurske lekarne M. Sobota, Kocljeva 2, za razpisno komisijo.
Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku objave.

PZC, tozd Splošna bolnišnica M. Sobota **objavlja** dela in naloge

kuharja

za nedoločen čas.
Pogoji: poklicna gostinska šola — smer kuhar, 6 mesecev delovnih izkušenj, 3-mesečno poskusno delo.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: PZC, tozd Splošna bolnišnica M. Sobota, Arh. Novaka 4.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku objave.

SLOVIN
Ljutomerčan

SLOVIN — LJUTOMERČAN,
kmetijstvo in predelava, r. o.
tozd Prevozništvo
tozd Živinoreja-poljedelstvo
tozd Ljutomerska klet
tok Kooperacija
objavljajo na podlagi sklepov delavskih svetov

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih rabljenih osnovnih sredstev

	Izklicna cena
1. Tovorno vozilo RABA s polprikolico, registrirano, leto izdelave 1979	10,000.000
2. Traktor deutz 5506, registriran	2,000.000
3. Traktor deutz 5506, registriran	2,500.000
4. Kombajn neptun za pobiranje sladkorne pese, I. izdelave 1973	1,555.000
5. Kombajn neptun za pobiranje sladkorne pese, I. izdelave 1973	1,555.000
6. Sejalnik za sladkorno peso G-V	350.000
7. Samonakladalna prikolica	1,000.000
8. Trosilnik hlevskega gnoja	600.000
9. Molzna naprava (še montirana v govejem hlevu)	1,500.000
10. Cirkularka z motorjem	60.000
11. Kultivator z dognojevalnikom za koruzo	50.000

Dražba BO V ČETRTEK, 24. DECEMBRA 1987, OB 9. URI pri MEHANIČNI DELAVNICI NA PODGRADJU, p. Ljutomer.
Pred začetkom na dan javne dražbe med 8. in 9. uro morajo interesenti plačati 10-odstotno varščino od izklicne cene. Ogled rabljenih osnovnih sredstev je možen uro pred začetkom javne dražbe. S kupci kombajnov za pobiranje sladkorne pese in sejalnika bo sklenjena še posebna pogodba, ki bo zavezovala kupce, da bodo še nekaj let obvezno sejali in pobirali sladkorno peso kooperantom toka Kooperacija.

Za izdražena osnovna sredstva je potrebno plačati razliko v ceni najpozneje v 8 dneh in jih tudi odpeljati, sicer varščina zapade.

Za nekatera izdražena osnovna sredstva se obračuna prometni davek, ki ga plača kupec.

Srednješolski center tehniško-pedagoške usmeritve Murska Sobota, Veljka Vlahovića 12,

objavlja

po sklepu komisije za delovna razmerja prosta dela in naloge:

1. **1 učitelja matematike z visoko izobrazbo, za nedoločen čas s polnim delovnim časom;**
2. **1 učitelja računalništva z visoko izobrazbo, za nedoločen čas s polnim delovnim časom;**
3. **1 učitelja fizike z visoko izobrazbo, za določen čas s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom);**
4. **1 učitelja biologije z visoko izobrazbo, za določen čas s polovičnim delovnim časom (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu);**
5. **2 učitelja praktičnega pouka v tekstilno tehnološki usmeritvi z višjo izobrazbo, za določen čas s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavk na porodniškem dopustu).**

Nastop dela za vsa objavljena dela in naloge: pod tč. 1 in 2 od 8. februarja 1988 za nedoločen čas, pod tč. 3 od 8. februarja 1988 do vrnitve delavke s porodniškega dopusta, pod tč. 4 in 5 po dogovoru do vrnitve delavke s porodniškega dopusta.
Ustrezne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, ki so določeni z ZUI, naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: SREDNJEŠOLSKI CENTER TEHNIŠKO-PEDAGOŠKE USMERITVE MURSKA SOBOTA, Veljka Vlahovića 12, telefon 22 640, int. 14.

---

izolirka

industrija izolacijskih materialov, n. sol. o.

61110 ljubljana, ob železnici 18
tel.: (061) 443-096, 442-402, tlx: 31585 yu izo

kombi plošče
kombi plošče
kombi plošče

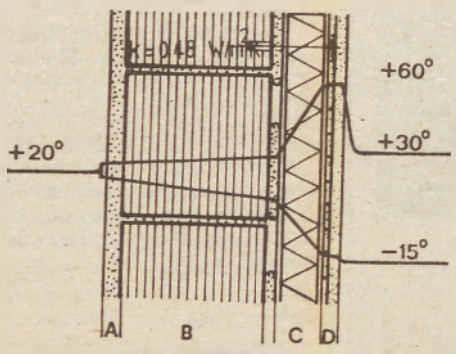

A notranji omet
B opečni votlak d = 19 cm
C troslojna KOMBI plošča 7,5 cm
D fasadni omet – teranova

Če obložite fasadne stene vašega doma z Izolirkinimi ploščami KOMBI, boste stroške za kurjavo kar nekajkrat zmanjšali. Montaža obloge je enostavna in hitra, čvrsta pritrditev na zidno podlago pa vam daje možnost izbire površinske obdelave fasade med vsemi vrstami težkih klasičnih zaključnih ometov. Plošče KOMBI so primerne tudi za izdelavo samonosilnih predelnih sten, njihove izolacijske lastnosti pa lahko s pridom izkoristite tudi v različnih izolacijskih sistemih medetažnih konstrukcij, za izolacijske sloje v podih, tlakih in toplotno izoliranih ravnih strehah.

Naše plošče KOMBI lahko kupite v industrijski prodajalni v Ljubljani, Ob železnici 18, in v vseh trgovinah z gradbenim materialom v Sloveniji.

---

opekarna ptuj

62250 PTUJ, Žabjak 1
Telefon: 062 775 111
Zastopniška služba: 062 773 104
Transport: 062 772 551

V novih prodajnih prostorih vam opekarna ptuj nudi vse informacije ter vam svetuje najboljše ali najcenejše variante pri gradnji.
Obenem vam nudimo opečne, betonske in druge izdelke za gradnjo

OD TEMELJEV DO STREHE

v skladišču opekarna ptuj in v NOVEM prodajnem skladišču v Gornji Radgoni — na sejmišču.

ODPRTO je vsak delavnik od 7. do 15. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure. Po želji vam organiziramo tudi prevoz.

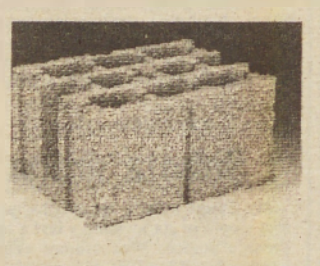
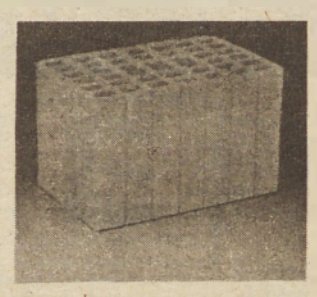

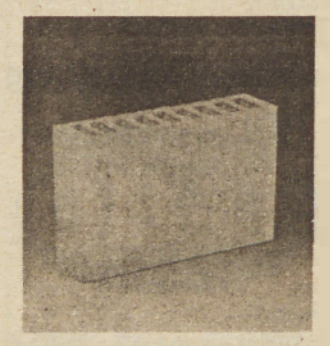

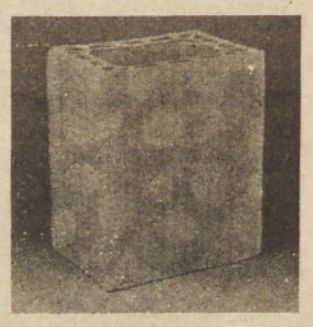

betonski izdelki **opečni izdelki**

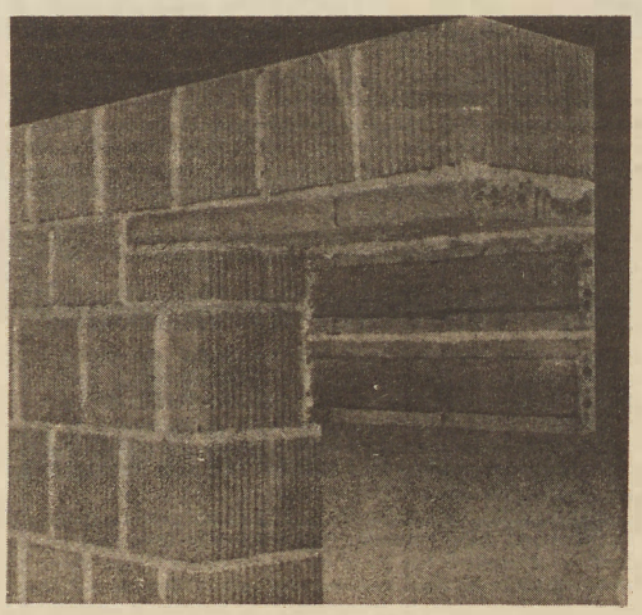

montažne preklade

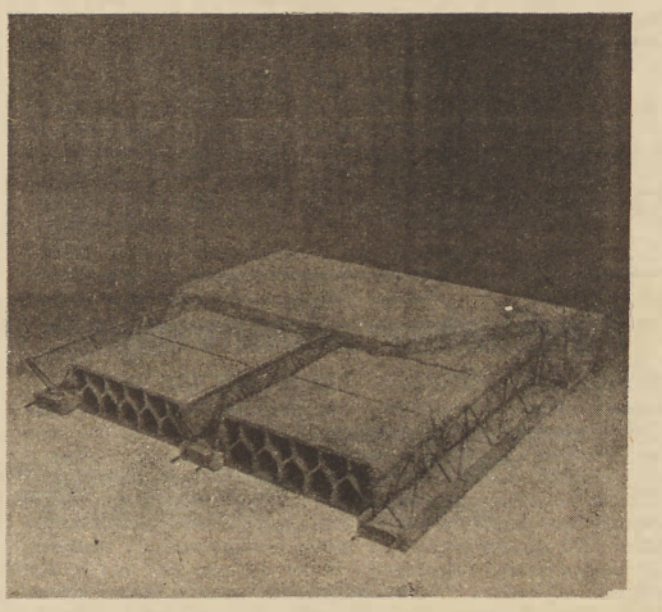

montažna mednadstropna konstrukcija

opekarna ptuj

SOZD MERCATOR — KIT, n. sub. o.,
Kmetijsko-živilski kombinat Gorenjske
tozd

Agromehanika

KRANJ — HRASTJE 52 a
Centrala: (064) 23 059, 28 273, 28 274, 27 285, 24 372
Prodaja nadomestnih delov in mehanizacije: (064) 23 485
Komercíala: (064) 24 778

KMETOVALCI!

Smo generalni zastopnik tovarne Tomo Vinković iz Bjelovarja za vso Slovenijo in smo za kupce pripravili posebno ugoden nakup.

PRI PLAČILU Z GOTOVINO ZA TRAKTORJE TOMO VINKOVIĆ SO KUPCI DELEŽNI POSEBNEGA POPUSTA V VIŠINI 10 ODSTOTKOV — POPRAVILA TRAKTORJA V GARANCIJSKEM ROKU TRI DNI OD PRIJAVE OKVARE — POSOJILO NA ŠTIRI MESECE — POSEBEN POPUST ZA ŠKROPILNICE IN POSOJILO DO 4 MESECEV

Prodajamo tudi traktorje in priključke iz proizvodnega programa IMT Beograd, katerega generalni zastopnik smo za zahodni del Slovenije — UGODNE CENE — KRATKI DOBAVNI ROKI. Za oba programa so zagotovljeni rezervni deli in servis.
PRODAJA: PSC MARIBOR, Primorska 9, tel. (062) 38 980, 38 861 (v bližini tovarne Swaty), PSC Kranj, Hrastje 52 a, tel.: (064) 24 778

KOVINOPLASTIKA LOŽ

61386 STARI TRG PRI LOŽU

VARČUJMO!

LETVE ZA DODATNO STEKLO

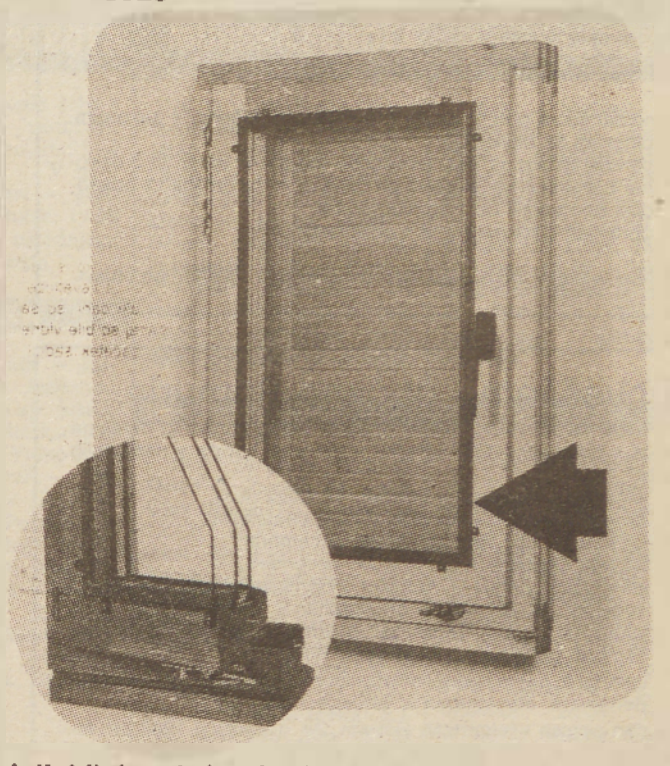

Miniaturna izvedba letve in pritrdilca je komaj opazen dodatni element.

Z dodatnim steklom bistveno zmanjšamo prehod toplote skozi steklo.

Tako prihranimo 4—8% stroškov ogrevanja.

PREDNOSTI:
- zmanjšanje transmisijskih izgub (prehod toplote skozi steklo)
- preprosta montaža po načelu NAREDI SAM
- dodatna toplotna in zvočna izolacija prostorov
- manjša možnost rosenja
- izdatek, ki se v kratkem povrne

informacije po tel. (061) 707-422

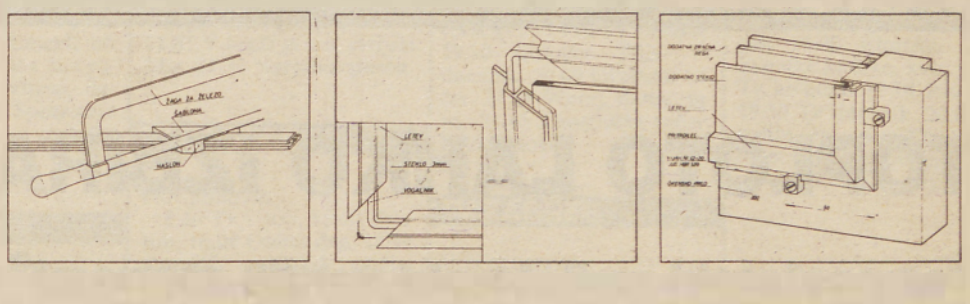

plama podgrad

Industrija za izdelavo in predelavo plastičnih mas tozd IZOTERM, n. sol. o., 66244 PODGRAD telefon: 067 85 010, 85 011

IZOLACIJA ZA CEVOVODE PLAMAFLEX HIDRO

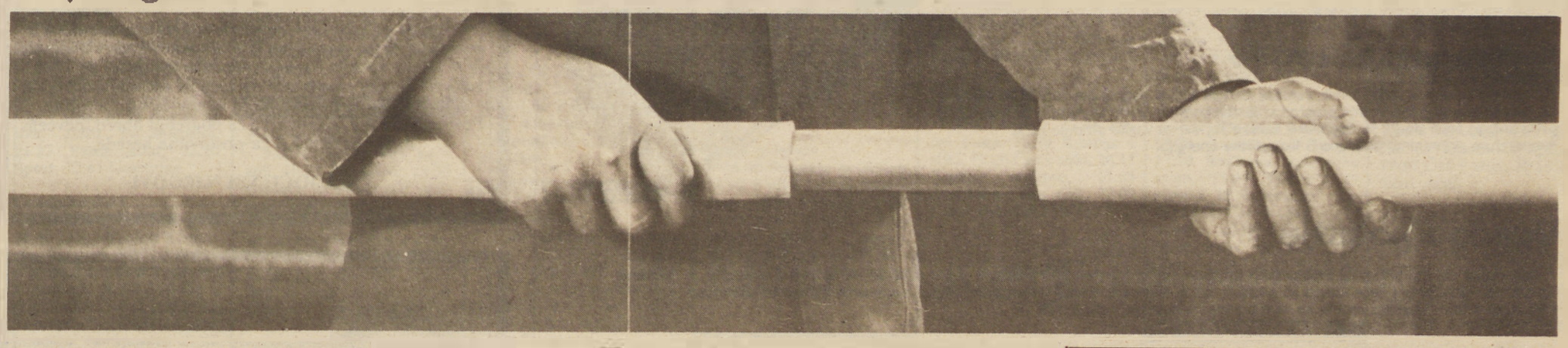

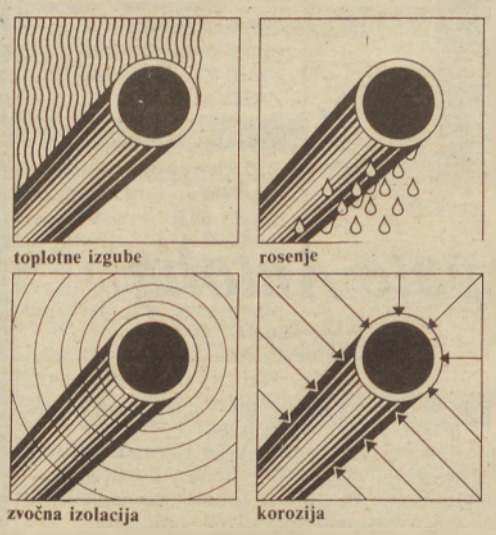

Industrija za izdelavo in predelavo plastičnih mas PLAMA iz Podgrada je začela izdelovati izolacijo za cevovode iz penjenega polietilena. V prvi etapi izdelujejo tankostensko cevno izolacijo PLAMAFLEX hidro, ki se uporablja za izolacijo cevovodov s hladno vodo. Penjeni polietilen se odlikuje kot izredno odporen material proti fizikalno-kemičnim vplivom gradbenih materialov, je odličen toplotni in zvočni izolator. Montaža cevne izolacije je hitra in enostavna, kar omogoča visoka stopnja elastičnosti penjenega polietilena. Cevi lahko izoliramo ob montaži cevovoda, za kar uporabljamo cele cevne plašče, ali pozneje — v tem primeru moramo cevni plašč prerezati po dolžini. Sestava materiala je zaprtocelična, kar pomeni dobro odpornost proti difuziji vodenih par in vlaga. Zaradi teh lastnosti deluje cevna izolacija kot protikorozijska zaščita za izolirane cevi. Domači trg je pokazal za izolacije iz penjenega polietilena veliko zanimanja, veliko pa si PLAMA obeta tudi od izvoza na zahodno tržišče, kjer se ta material uporablja v količinah, ki so glede na naše razmere neprimerno večje. Prve količine cevi plamaflex-hidro so že prodali v Italijo, obstajajo pa tudi možnosti izvoza v Francijo, ZRN in Avstrijo. Tehnologija izdelave omenjene izolacije temelji na procesu ekstrudiranja polietilena, v katerem je uporabljeno nad 85 odstotkov domačih surovin.

IZDELUJE: PLAMA, TOZD IZOTERM, 66244 PODGRAD,
telefon: 067 85-010, telex: 34185

PLAMAFLEX HIDRO

Prodaja: SOZD ASTRA, DO Veletrgovina, p. o.,
LJUBLJANA, oddelek izolacije, tehnične trgovine po Sloveniji.
ASTRA, St. Romana 13, MURSKA SOBOTA, telefon: 22-003

vodnogospodarsko podjetje maribor n. sol. o.

tozd vodnogospodarska enota mura murska sobota b. o.

Razpisna komisija delavskega sveta Vodnogospodarskega podjetja Maribor, tozd Vodnogospodarske enote Mura Murska Sobota

razpisuje

prosta dela in naloge

individualnega poslovodnega organa, za štiri leta.

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

1. da ima visoko ali višjo izobrazbo gradbene smeri in 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri delih oziroma nalogah s posebnimi pooblastili oz. odgovornostmi;
2. opravljen strokovni izpit s pooblastilom.

Prijavo je potrebno poslati razpisni komisiji v 15 dneh po objavi.

Obveščamo občane Pomurja,

da bodo zaradi rednih letnih popisov zalog zdravil in ostalega blaga v decembru 1987 lekarne v Pomurju zaprte v naslednjih dneh:

— lekarna G. Radgona v četrtek, 17. decembra,
— lekarna Lendava v ponedeljek, 21. decembra,
— lekarna M. Sobota v torek, 22. decembra,
— lekarna Ljutomer v četrtek, 24. decembra,
— lekarniške postaje G. Petrovci, Dobrovnik in Turnišče od ponedeljka, 28. decembra, do vključno 3. januarja 1988,
— lekarniški postaji Črenšovci in Radenci od srede, 30. decembra, do vključno 3. januarja 1988,
— lekarniski postaji Grad in Križevci pri Ljutomeru, od torka 29. decembra, do vključno 3. januarja 1988

Na dan popisa v lekarni M. Sobota, 22. decembra 1987, bo lekarna v BELTINCIH odprta od 7.00 do 19.00 ure od 19.00 ure pa opravlja lekarna M. Sobota dežurno službo.

POMURSKI ZDRAVSTVENI CENTER
TOZD POMURSKE LEKARNE
MURSKA SOBOTA

INTEGRAL
TP VIATOR
TOZD PROMET IN DELAVNICE
LENDAVA

OBJAVLJA DRAŽBO

tovornega vozila FAP, tip 2222-BL-1, leto izdelave 1977.

Dražba bo 24. 12. 1987 ob 10. uri v prostorih INTEGRALA, tozd Promet in delavnice Lendava, Industrijska 1.

Izklicna cena je 5.000.000.— din.

Interesenti bodo morali plačati varščino v višini 10 % od izklicne cene pri blagajni tozda.

Ogled vozila je možen vsak dan od 6.00 do 14.00 na sedežu firme. Vse druge informacije je mogoče dobiti po telefonu: 75-042.

CERTUS
TOZD
AVTOBUSNI PROMET
69000 MURSKA SOBOTA

CERTUS, TOZD AVTOBUSNI PROMET MURSKA SOBOTA
odbor za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge

1 voznika avtobusa

Pogoji:
— kvalifikacija voznika motornih vozil
— vozniško dovoljenje kategorije D
— 2 leti strokovne prakse s C ali 6 mesecev s kategorijo D
— bivališče v Mur. Soboti ali okolici

Prijave s potrebnimi dokazili sprejema kadrovska služba 8 dni od dneva objave.

VARČUJMO Z ENERGIJO

TOPLOTO LAHKO IZBIRATE SAMI

Termostatski radiatorski ventili armal®
Kaj zmorejo in kaj moramo o njih vedeti:

Termostatski radiatorski ventil je sestavljen iz ventila za priključitev na ogrevalni element v klasičnem dvocevnem ogrevalnem sistemu in termostatske glave oziroma temperaturnega regulatorja. V termostatski glavi je za temperaturo občutljivo tipalo, napolnjeno s posebno tekočino, ki se pod vplivom temperature krči in širi ter tako odpira in zapira dovod energije v ogrevalni element.
Temperaturo izbiramo z nastavitvijo ventila v položaju od 0 do 5, pri čemer pomeni številka 0 popolnoma zaprl ventil, številka 1 — 10° C, 2 — 15° C, 3 — 20° C, 4 — 25° C in 5 — 30° C, medtem ko zvezdica pomeni položaj ventila, ki ščiti sistem pred zamrznitvijo.

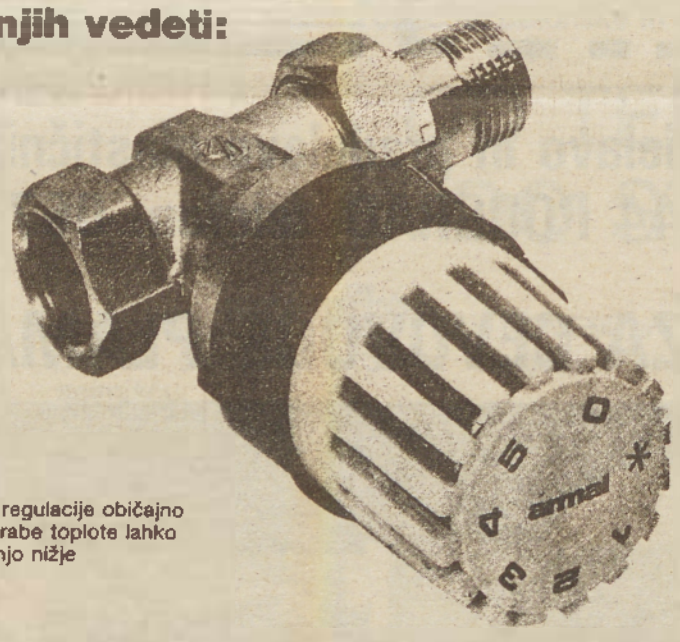

Prihranek energije

Pri uporabi navadnih radiatorskih ventilov prihaja zaradi nepopolne regulacije običajno do nepotrebnega pregrevanja prostorov. Z učinkom omejevanja porabe toplote lahko **prihranimo tudi do 20 % toplotne energije,** saj za vsako stopnjo nižje temperature prihranimo približno 5 % toplotne energije.

Ugodno počutje

Termostatski radiatorski ventil avtomatsko vzdržuje stalno temperaturo prostora. Tako odpade večno ročno odpiranje in zapiranje ventila, če nenadoma posije sonce ali postane zunaj hladneje. V vsakem prostoru lahko naravnamo želeno temperaturo. Investicija v termostatske ventile se vam povrne najkasneje v dveh letih.

Aluminijski radiatorji aklimat®

— radiatorji različnih višin K 200, K 350, K 500, K 650 in K 900
— velika ogrevalna površina
— dober izkoristek toplotne energije
— prihranek dragocenega stanovanjskega prostora
— dolga življenjska doba radiatorja
— majhna teža radiatorja
— kratek čas montaže
— enostavno sestavljanje členov
— prilagodljivost radiatorjev prostoru
— možnost priključitve na eno- in dvocevni sistem
— možnost izbire barv

NOVO!
RADIATORJI Z VGRAJENIM ELEKTRIČNIM GRELCEM ZA OGREVANJE V PREHODNEM OBDOBJU.

MARIBORSKA LIVARNA
62000 Maribor
Oreško nabrežje 9

armal® aklimat® armal® aklimat® armal®

Obiščite nas na sejmu v Gornji Radgoni v hali B!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega moža, očeta, starega očeta in brata

Štefana Šabjana

inv. upokojenca iz Dobrovnika

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste darovali vence in cvetje, prispevali v dobrodelne namene, ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli sožalje.
Iskreno se zahvaljujemo za nego osebju infekcijskega oddelka bolnišnice v Rakičanu, osebju Zdravstvenega doma v Dobrovniku, posebno sestrama Marti in Giti, čč. duhovniku za pogrebni obred ter pevcem za odpete žalostinke.
Zahvaljujemo se kolektivoma OŠ Dobrovnik in Mesna industrija — obrat Predelava mesa za darovane vence.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Dobrovnik, 6. decembra 1987

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO GA IMELI RADI

ZAHVALA

Tiho se je poslovil naš dragi ata

Martin Horvat

od Grada

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.
Zahvaljujemo se kolektivoma KG Rakičan, EE Topolovci in Temeljnega sodišča v Murski Soboti, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter predstavniku KS Grad za tople besede slovesa.
Posebna hvala sorodnici Aranki za nesebični trud v času težke bolezni našega dragega pokojnika.
Grad, 30. novembra 1987

ZA NJIM ŽALUJEJO: OTROCI BELA, MICKA IN MALČIKA Z DRUŽINAMI

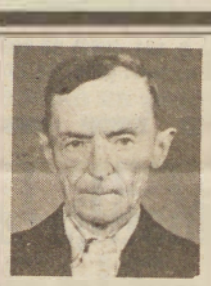

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je po dolgi in težki bolezni zapustil naš dobri mož, oče, stari oče, pradedek, brat, stric in svak

Ignac Ščernjavič

iz Gornje Bistrice 187

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi zdravnici in sestram, ki so mu lajšali bolečine.
Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem in govorniku KS za poslovilne besede.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

Ko živela sem,
ljubila sem vas vse,
zdaj, ko mene več med vami ni,
ljubite me v spominu vi.

ZAHVALA

Po težki in neozdravljivi bolezni je v 74. letu starosti klonilo srce drage žene

Agate Antolin

roj. Šauerenko
iz Ižakovec

težko je spoznanje, da te ni več med nami. V naših srcih pa boš ostala, dokler bomo živeli.
Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem ter vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence in cvetje ali v druge dobrodelne namene ter drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti.
Hvala CP Maribor TOZD-u v M. Soboti, g. kaplanu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Posebna zahvala govornici KS Mariji Žižek za poslovilne besede in Jožetu in Slaveku Antolinu za vso pomoč.

Ižakovci, 23. novembra 1987

ŽALUJOČI: mož Anton, sestre Marija, Fema in Nataša ter drugo sorodstvo

Radijski in televizijski spored od 18. do 24. decembra

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Turistična oddaja, 17.30 — Reklame — glasba, 18.00 — 21 232 — glasbeno-propagandna oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

10.00 Tednik. 11.00 Mednarodna obzorja. 14.40 S. Lagerlöf: Gosta Berling, ponovitev 6. — zadnjega dela švedske nadaljevanke. 15.25—00.30 Teletekst Rtv Ljubljana.15.40 Video strani. 15.55 Tednik. 16.55 Mednarodna obzorja. 17.35 A. S. Puškin: Pravljica o carju Saltanu, 4. del lutkovne serije. 17.50 Super stara mama, 8. del angleške otroške serije. 18.15 Tisoč udarcev: 1000 udarcev, 3. oddaja izobraževalne serije. 19.00 Obzornik. 19.30 Tv Dnevnik. 19.55 Korak pred drugimi. 20.25 Planet Zemlja: Solarno morje, 6. oddaja dokumentarne serije. 21.25 J. Jakes: Sever in Jug, 12. del ameriške nadaljevanke. 22.15 Tv dnevnik. 22.30 Minnie in Moskowicz, ameriški film. 00.20 Video stani.

Oddajniki II. Tv mreže:
17.10 Tv dnevnik. 17.30 Dečki in čas, otroška oddaja. 18.00 Znanost. 18.30 Risanka. 18.40 Številke in črke, kviz. 19.00 Narodno zabavna glasba. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zabavnoglasbena oddaja. 20.45 Včeraj, danes, jutri. 21.05 Igrani film. 22.35 En avtor, en film.

TV ZAGREB

Prvi program
8.25 Tv v šoli, 14.55 Tv v šoli, 17.10 Kronika reških občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zakon v Los Angelesu, 20.55 Kvizkoteka, 22.00 Dnevnik, 22.20 Kulturni magazin, 23.50 Nočni program

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Luč v temi, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Primer za dva, 21.20 Tv magazin, 21.35 Veseli adut, 22.20 Šport, 22.45 Umetnine

Drugi program
16.00 Program po željah, 16.40 Dogodivščine Sherlocka Holmesa, 17.30 4000 let v trenutku, 18.00 Tedenski tv spored, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Zrcalne slike, 21.00 O jedi, kopanju in spanju, 21.20 Znanost, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Ježa Vaquerov (film), 23.55 Božični dopust (film),

TV MADŽARSKA

9.05 TV doktor, pace maker. 9.15 Olajševalna okolnost, TV igra. 10.45 Narodna galerija. 11.10 Telovadba za invalide. 16.00 Tretji kanal. 17.10 TV spored za 3 dni. 17.15 Za upokojence. 17.45 Teka. 18.00 Okno, služnostni spored. 19.00 Za boljši jezik. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Dekleta v uniformi, nemški č/b film. 21.40 Novi val. 22.40 Avtomobili in dokumenti. 22.55 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Program dneva. 14.15 Tv novice. 14.20 Scotland Yard — telefilm. 15.15 Sejem ničevosti — 4. del. 16.20 Program za otroke: Risanke, telefilm in dokumentarec. 18.00 Tenis: Goeteborg—Švedska/Indija finale Davisovega pokala. 23.00 TVD Vsedanes. 23.15 Cousteaujeva amazonka — dokumentarec

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Sobotna reportaža, 17.20 — Strokovnjak odgovarja, 17.40 — Reklame — glasba, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21 232).

TV LJUBLJANA

7.30—23.20 Teletekst Rtv Ljubljana. 7.55 Radovedni Taček: Koza. 8.10 Pamet je boljša kot žamet, 11. oddaja. 8.15 Kljukčeve dogodivščine, 17. del. 8.30 P. Zidar—L. Troha: Utonilo je sonce — Ne jokaj Miki. 9.10 B. Čopić: Črček išče sonce. 9.35 A. S. Puškin: Pravljica o carju Saltanu, 4. del. 9.55 Kranjska gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (m), prenos 1. teka. 11.15/30 Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (ž), posnetek iz Piancavalla. 11.45 Mesta: Titograd, ponovitev. 12.25 Piancavallo: Svetovni pokal v alpskem smučanju — (ž), 2. tek. 13.00 Kranjska gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (m), (tudi za Evr) 14.00 Ex libris M&M. 15.10 Video strani.15.45 Portret Gena Kellyja, ameriški film 17.00 Košarka. 18.25 Da ne bi bolelo: Ženska v meni. 19.00 Knjiga. 19.30 Tv dnevnik. 19.50 Zrcalo tedna. 20.15 Storimo še enkrat, ameriški film. 22.10 Tv dnevnik. 22.25 M. Lawrence: Vrnitev v paradiž, 8. del avstralske nadaljevanke. 23.10 Video strani.

TV ZAGREB

Prvi program
9.00 Tv v šoli, 9.50 SP v smučanju, 11.00 Tv v šoli, 12.50 Sp v smučanju, 14.00 Nočni program, 15.30 Narodna glasba, 16.00 Tedenski tv spored, 16.45 Poročila, 17.00 Košarka: MZT — Jugoplastika, 18.30 Poročilo, 19.30 Dnevnik, 20.00 Concertino, 20.15 Dobrodošli Mr. Chance (film), 21.55 Dnevnik, 22.05 Nočni program

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 14.55 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Šport, 19.00 Vesela sobota, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Sanjska ladja (film), 21.50 Da, minister, 22.15 Beg v smrt (film), 23.40 Glasba,

TV MADŽARSKA

8.15 Spored za otroke. 10.40 Babilon newyorških kuhinj. 11.25 Naš ekran. 11.45 Vožnja pozimi. 14.05 Tajna zgodba nafte. 15.05 Tele-telis. 15.20 Barkochba. 16.00 Živali in mi. 17.00 Dnevnik. 17.20 Risanka. 17.40 Pop glasba. 18.45 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Trmoglavka, ameriški film. 22.00 Operna pevka Julia Orosz, portret. 22.50 TV dnevnik.

TV KOPER

9.50 Smučanje: Kranjska gora — svetovno prvenstvo, 12.50 Smučanje: Kranjska gora — II tek, 13.30 Tenis: Goeteborg: Švedska - Indija — finale Davisov pokal, 16.30 Program za otroke — Lutke, 18.00 Mama Vittoria — telenovela, 19.00 Predzadnji tabuji, 19.30 Tvd stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Neverjetni Dr. Hogg — telefilm, 20.25 Tv novice, 20.30 Banacek — telefilm, 21.45 Tvd vse danes, 22.00 Tat tulipanov — telefilm — 1. del, 22.50 Zdravnik in pacient — oddaja o medicini, 23.20 Zgodovina odkritij — dokumentarec.

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (aktualni prispevek, kmetijska, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21 232).

TV LJUBLJANA

12. 8.00—22.25 Teletekst Rtv Ljubljana. 8.25 Živ žav. 9.20 Super stara mama, ponovitev 7. dela angleške otroške serije. 9.50 Kranjska gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (m), (tudi za Evr). 11.00 Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (ž), posnetek 1. teka iz Piancavalla. 11.30 M. Lawrence: Vrnitev v paradiž, ponovitev 8. dela avstralske nadaljevanke. 12.25 Piancavallo: Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (ž), 2. tek. 13.00 Kranjska gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (m), 2. tek. 14.00 Domači ansambli: Ansambel Vlada Sredenška. 14.30 Planet Zemlja: Solarno morje, ponovitev 6. oddaje dokumentarne serije. 15.25 J. Janicki — A. Mularczyk: Hiša, 6. del poljske nadaljevanke. 17.00 Will Penny, ameriški film. 19.00 Kino. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 M. Vitezović: Vuk Karadžić, 7. del nadaljevanke Tv Beograd. 21.10 Zdravo.

Oddajniki II. Tv mreže
13.00 Goteborg: Tenis za Davisov pokal, prenos, (slov. kom.) 18.45 Udeleženec in priča, oddaja iz kulture. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zgodovina izumov, dokumentarna serija. 20.55 Včeraj, danes, jutri. 21.15 Maupassantove novele. 22.00 Liki revolucije, dokumentarna oddaja.

TV ZAGREB

Prvi program
13.00 Jugoslavija, dober dan, 14.00 Grizly Adams, 14.50 Sestanek brez dnevnega reda, 16.55 Reportaža, 17.40 Prijetna družba (film), 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vuk Karadžić, 21.00 Zabavna oddaja, 21.45 Dnevnik, 22.05 Športni pregled, 22.50 Nočni program

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Ponovitve, 12.00 Usmeritev, 13.00 Družinski magazin, 13.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dolina upanja (film), 22.00 Sepktrum

TV MADŽARSKA

8.10 Spored za otroke. 10.15 Sandor Rozsa, pon. 11.15 Glasbeni butik. 12.05 TV kviz. 14.05 Družinska nedelja. 15.20 Družabna igra. 16.05 Pokrajine, mesta, ljudje; Škoti. 16.50 Obrti: Čevljar. 17.10 Delta. 17.40 Oglejmo si skupaj. 18.25 Pravljice. 19.00 Teden, aktualne reportaže. 20.00 Dnevnik. 20.10 Kalman: Gospodična Žuži, opereta. 21.55 Telešport. 22.40 Poročila.

TV KOPER

9.50 Smučanje: Kranjska gora — svetovno prvenstvo, 12.50 Smučanje: Kranjska gora — II tek, 13.45 Tenis: Goeteborg: Švedska - Indija — finale Davisov pokal, 18.00 Košarka — jugoslovansko prvenstvo, 19.30 Rodna letina — drugi del nadaljevanke, 20.30 Sedemdni — tedenski zunanjepolitični pregled, 21.00 Umetnostno drsanje na ledu — Italijansko prvenstvo, 23.00 Rokomet: Ciesse Petrarca Padova — Kutiba Ancona.

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Športna oddaja, 17.30 — Reklame — glasba, 18.00 — Iskanje — znanje — ustvarjanje, 18.15 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

10.00 Zrcalo tedna. 10.20 Ciklus Axela Cortija — Kam in nazaj: Dobrodošli na Dunaju, avstrijski film (čb). 16.35—23.05 Teletekst Rtv Ljubljana. 16.50 Video strani. 17.05 Tv mozaik, ponovitev. 17.25 Radovedni Taček: Vrata. 17.40 Pamet je boljša kot žamet, 12. oddaja. 17.45 Znak, 5. del otroške serije Tv Sarajevo. 18.15 Glasbeni ropot. 19.00 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 D. Steel: Usodna križanja, 5. del ameriške nadaljevanke. 21.10 Omizje.

Oddajniki II. Tv mreže:
17.10 Tv dnevnik. 17.30 Otroci, pojte z nami, otroška oddaja. 17.45 Otroška oddaja. 18.00 Beograjski tv program. 19.00 Indirekt, oddaja o športu. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Koncert ob dnevu JLA, prenos iz centra Sava. 21.15 Včeraj, danes, jutri. 21.30 Spoznanje Johna D....., angleški film.

TV ZAGREB

Prvi program
8.45 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika varaždinskih in bjelovarskih občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ivanov (drama), 22.00 Manjšine — bogastvo Evrope, 22.30 Dnevnik, 22.50 Nočni program

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Luč v temi, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.15 Miami Vice, 22.00 Zvok božiča, 22.30 Obrazi Evrope, 22.40 Glasba,

Drugi program
16.00 Program po željah, 17.30 Fizika, 18.00 Lipova cesta, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Schwarzwaldska klinika, 20.15 Schilling, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Roparske mačke (film), 0.00 Orkester

TV MADŽARSKA

21. decembra — ponedeljek: NI SPOREDA

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV KOPER

14.00 Program dneva, 14.15 Tv novice, 14.20 New Scotland Yard — telefilm, 15.00 Mama Vittoria — telenovela, 15.50 Program za otroke, 18.00 Zdravnik in otrok — nasveti pediatrov — oddaja v živo, 19.00 Odprta meja, 19.30 Tvd stičišče, 20.00 Neverjetni Dr. Hogg, 20.25 Tv novice, 20.30 Film: Prigode neke ljubezni. Režija: David Helpern Jr. Igrajo: Susan Saradon, David Steinberg, 22.10 Tvd vse danes, 22.25 Zdravnik in pacient — oddaja o medicini, 23.00 Košarka: Bancoroma Roma — Benetton Treviso.

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — V živo, 17.30 — Reklame — glasba, 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

10.00 Tv mozaik — šolska tv. 11.00 Jezikovni utrinki. 11.05 Tuji jeziki. 15.40—22.50 Teletekst Rtv Ljubljana. 15.55 Video strani. 16.10 Tv mozaik — šolska Tv, ponovitev. 17.10 Periskop. 18.25 Poročilo s programsko-volilne konference RK—SZDL Slovenije 19.00 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Slovesna akademija ob dnevu JLA, prenos. 21.40 Integrali. 22.20 Tv dnevnik. 22.35 Video strani.

Oddajniki II. Tv mreže:
17.30 Tuji jeziki. 18.30 Mostovi — Hidak. 19.00 Videogodba. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Kvaliteta življenja: Za kakšno kvaliteto življenja nam gre?, 5. — zadnji del dokumentarne serije. 20.30 Žrebanje lota. 20.35 Manjšine — bogastvo evrope: V deželi Samov. 21.05 V senci groze, serijski film. 21.30 Narodna glasba.

TV ZAGREB

Prvi program
8.30 Tv v šoli, 15.00 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika osijeških občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Rojena v ognju, armada miru (prenos), 21.35 Dokler minevajo dnevi, 22.35 Dnevnik, 22.55 Nočni program

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Luč v temi, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dežela gora, 21.05 Dallas, 21.55 Super fliper, 22.22 Chicago (film), 0.00 High Chaparral,

Drugi program
16.00 Program po željah, 17.00 Usmeritev, 17.05 Srečni Luka, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Komaj verjetno, 21.05 Zvezda za eno noč, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Klub 2

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV MADŽARSKA

9.00 Šolska TV. 10.15 Počitniška matineja. 12.30 Telovadba za invalide. 15.50 TV spored za 3 dni. 15.55 Busterjev svet, danski film. 17.20 Popkorong, aktualni klipi. 18.00 Koledar 1987, božične domislice. 19.05 Mini studio '87. 19.30 TV dnevnik. 20.05 V senci velikega hrasta, italijanska serija. 21.10 Studio '87. 22.10 Tu več ne stanuje nihče, reportaža. 22.35 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Program dneva, 14.15 Tv novice, 14.20 Rossignol — telefilm, 15.00 Mama Vittoria — telenovela (ponovitev), 15.50 Program za otroke, 18.00 Mama Vittoria — telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 Tvd stičišče, 19.45 Mesto danes, 19.55 Neverjetni Dr. Hoog — telefilm, 20.20 Loto — žrebanje, 20.25 Tv novice, 20.30 Banacek — telefilm, 21.45 Tvd vse danes, 22.15 Medjugorje — dokumentarec, 22.50 Košarka: Cuki Mestre — Cantine Riunite Reggio-Emilia.

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Gospodarska tema, 17.30 — Reklame — glasba, 18.00 — Iščemo odgovore na vaša vprašanja, 18.30 — Lepo je v naši domovini biti mlad . . . mladinska oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

10.00 Mostovi. 10.30 T. Osmanli: Zvezde 42. ponovitev drame Tv Skopje (do 12.15). 15.45—23.20 Teletekst Rtv Ljubljana. 16.00 Tv mozaik, ponovitev. Tuji jeziki. 17.30 Kljukčeve dogodivščine, 18. del. 17.40 P. Zidar — L. Troha: Utonilo je sonce: Tv Zagreb. 19.00 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Film tedna: Lovec, ameriški film. 21.45 Bosančki, dokumantarna oddaja. 22.25 Tv dnevnik. 22.40 Videogodba, ponovitev.

Oddajniki II. Tv mreže
17.10 Tv dnevnik. 17.30 Otroška serija. 18.00 Izobraževalna oddaja. 18.30 Risanka. 18.40 Številke in črke, kviz. 19.00 Tv koledar. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Glasbeni večer. 21.30 Včeraj, danes, jutri. 21.45 Umetniški večer: Mirko Božič.

TV ZAGREB

Prvi program
8.30 Tv v šoli, 14.50 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika karlovških, siških in gospiških občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Gibljive slike, 22.15 Dnevnik, 22.35 Nočni program

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Luč v temi, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Woody Allen, 21.00 Broadway Danny Rose (film), 22.00 Obrazi Evrope, 22.30 La fille mal Gardee (balet),

Drugi program
16.00 Program po željah, 17.00 Dežela in ljudje, 17.30 Bavarska zgodovina sveta, 18.00 Tedenski tv spored, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Veselo okrožno sodišče, 21.00 Zvok božiča, 22.00 Čas v sliki, 22.22 Rodoški kolos (film), 0.30 Petrocelli

TV MADŽARSKA

9.00 TV doktor, infarkt. 9.10 Počitniška matineja. 10.45 Ponovitve: Studio '87; Koledar 1987. 15.20 Tretji kanal. 16.35 Svet jezika. 17.20 Za naše zdravje. 17.25 Božični koncert. 18.25 Za boljši jezik. 18.45 Cim cim, literarna uganke za otroke. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Povest o preseljevanjih, sovjetsko-češko-romunski film. 21.35 Panorama, svetovna politika. 22.35 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Program dneva, 14.15 Tv novice, 14.20 Talec — telefilm, 15.00 Mama Vittoria — telenovela (ponovitev), 15.50 Program za otroke, 18.00 Mama Vittoria — telenovela, 19.00 Odprta meja —, 19.30 Tvd stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Neverjetni Dr. Hogg — telefilm, 20.25 Tv novice, 20.30 James Brown live in London — glasbena oddaja, 21.45 Tvd vse danes, 22.00 Svet živali — dokumentarec Davida Attenbourga, 22.40 Rokomet: Bistefani Torino — Ciesse Petrarca Padova.

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Kulturna oddaja, 17.30 — Reklame — glasba, 18.00 — Iz delegatskih klopi, 18.10 — Miš-maš, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

10.00 Tv mozaik — šolska tv. 11.05 Bronco Billy, ameriški film, ponovitev. 15.55—00.40 Teletekst Rtv Ljubljana. 16.10 Video strani. 16.25 Tv mozaik — šolska tv, ponovitev. 17.30 J. Tomažič: Pohorski steklar. 17.40 Pisma iz tv klobuka. 18.25 Potrošniška porota. 19.00 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Tednik. 21.10 T. Mann: Čarobna gora, 1. del nemške nadaljevanke. 23.00 Tv dnevnik. 23.15 KDF — kronika telesa. 23.30 Manjšine — bogastvo Evrope: V deželi Samov, ponovitev. 00.00 Glasbena oddaja.

Oddajniki II. Tv mreže:
17.10 Tv dnevnik. 17.30 Otroška oddaja. 18.00 Potopis. 18.30 Risanka. 18.40 Številke in črke, kviz. 19.00 Tv koledar. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Izročilo in sporočilo: Lok, balet. 20.50 Dokumentarni večer. 22.20 Čas knjige.

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV ZAGREB

Prvi program
8.25 Tv v šoli. 14.55 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika splitskih občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Politični magazin, 20.55 Izbrani trenutek, 21.05 Pesnica v mraku (film), 22.45 Dnevnik, 23.05 Nočni program

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Poročila, 9.05 Otroški in mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Božični večer

Drugi program
8.00 Luč v temi, 9.00 Poročila, 9.05 Luč v temi, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Filmi: Velika pričakovanja, 22.15 Svilene nogavice in Srečanje po delovnem času

TV MADŽARSKA

8.45 Risanka. 9.10 Božične pesmi. 9.50 Kratki film. 10.25 Revija na ledu. 11.10 Risanka. 15.00 Žrebanje lota. 15.05 Filmski program. 15.25 Tudi jaz sem bil otrok. 16.00 Tri želje. 17.30 Pred praznikom. 17.45 Božični program. 20.00 Poročila. 20.10 Sveta noč, dok. film. 20.50 Burleska, č/b. 21.05 Parfumerija, TV igra. 22.20 Beethoven: Simfonija št. IX.

TV KOPER

14.00 Program dneva, 14.15 Tv novice, 14.20 Telefilm, 15.00 Mama Vittoria — telenovela (ponovitev), 15.50 Program za otroke, 18.00 Mama Vittoria — telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 Tvd stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Neverjetni Dr. Hogg — telefilm, 20.25 Tv novice, 20.30 Banacek — telefilm, 22.00 Tvd vse danes, 22.15 Košarka: Benetton Treviso — Arexon Cantu, 23.40 Predzadnji tabuji.

Prodam

PODKLETENO HIŠO, 260 m² stanovanjske površine, III. gradbena faza, na 3-arski parceli v Murski Soboti, prodamo. Telefon: 21-177. M-993

TOMOS AVTOMATIK prodam. Veldin, Murska Sobota, Stara ulica 22, telefon: 24-878. M-1201

MLADO KRAVO, brejo, in dve telici, breji, kontrola A, prodam. Puževci 47. M-1202

ZLATO ZA ZOBE, 20-karatno, 15,30 grama, prodam. Helena Gergorič, Murska Sobota, Matije Gubca 21. M-1203

FIAT 125 P, lepo ohranjen, s prikolico za 50 kg tovora, registrirano do maja 1988, ugodno prodam. Telefon: (069) 21-233. M-1204

GOZD V KROGU prodam. Lipovci 55. M-1206

TELEVIZOR GORENJE, črno-beli, novejši, po ugodni ceni prodam. Mlajtinci 43. M-1209

TRIFAZNO IN ENOFAZNO VODOVODNO ČRPALKO, obe s hidroforom, prodam. Ivanovci 24. M-1210

BARVNI TELEVIZOR GORENJE KÖRTING prodam. Informacije dopoldne 25-167, popoldne pa 25-066. M-1212

ZAMENJUJEMO VSE VRSTE BARVNIH EKRANOV ZA TV PO KONKURENČNIH CENAH. Določene tipe zamenjamo takoj, druge pa v enem tednu. Popravljamo tudi vse vrste barvnih in črno-belih tv sprejemnikov. Priporoča se RTV SERVIS Marjan Zemljič, Ljutomer, Glavni trg 1.

MAJHNE PUJSKE prodam. Satahovci 13. M-1213

BARVNI TELEVIZOR ISKRA prodam. Telefon: 25-166. M-1214

ZASTAVO 101 CONFORT, letnik 1979/1980, prodam. Bela Obal Strukovci 29. M-1215

NOVI AVTORADIO NEON TRM 931-AVTO REVERSE prodam. Telefon od 8. do 16. ure: 77-806. M-1216

ZASTAVO 101 (po delih) prodam. Telefon: 77-183. M-1217

ALFA SUD, letnik 1974, registriran, nevozen, prodam ali zamenjam za zastavo 101. Hodoš 64. M-1219

ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Gornja Bistrica 34. M-1220

MOTOR ZA AVTO 125 P prodam. Štefan Bunderla, Grad 64. M-1222

TRAKTOR STEYR, 18 KS, s koso, prodam. Dolenci 79. M-1224

TRAKTOR URSUS 355 prodam. Lutar, Gomilice 131, ali telefon: 70-370. M-1225

FOTOAPARAT EXA 1 B PENTACON in dva prašiča za zakol prodam. Puževci, 50, telefon: 76-947. M-1226

STOLP SCHARP s carinsko deklaracijo prodam. Telefon zvečer: 22-974. M-1228

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, 3,5 KW, in kombi peč prodam. Turnišče, Prvomajska 13. M-1229

SAMONAKLADALNIK ZA SENO (od 1500 do 2000), kombajn za žitarice (2000 do 6000), trosilnik hlevskega gnoja (2000 do 2.800), kombajn za krompir (3000 do 6.000 DM) in rezervne dele za traktor steyr prodajamo. Forjan, St. Martin RAB (10 km od mej. prehoda na Kuzmi), telefon: 99433154502. M-1230

TRAKTOR STEYR, 18 KS, s koso in jermenico ter plugom prodam. Nedelica 144. M-1232

HIŠO V ČENTIBI z vinogradom, vseljivo, prodam. Informacije pri Avgustu Novaku, Lendava, Mlinska 10. M-1232

TERVOL, 10 cm, 15 m², smuči RC 165 cm, nove, in cevi, 1/2, 40 kosov po 2 m, prodam. Telefon: 25-341. M-1233

POHIŠTVO ZA KUHINJO prodam. Ogled v soboto, 19. decembra. Gabor, Beltinci, Kocljevo naselje 1. M-1234

STREŠNE PLOŠČE ETERNIT in pohištvo za spalnico prodam. Telefon: 21-850. M-1235

FIAT 1500 in prikolico za avto ugodno prodam. Gančani 38 a. M-1239

KRAVO, staro štiri leta, visoko brejo, prodam. Fokovci 50. M-1240

PLUG IMT, 12-colni, moped tomos na tri prestave in pohištvo za spalnico iz masivnega lesa prodam. Vprašati po telefonu: 26-042. M-1241

VEČJO STANOVANJSKO HIŠO z veliko parcelo v Murski Soboti prodam. Trstenjakova 34, telefon: (069) 21-271. M-1242

ZASTAVO 750 S, letnik 1981, prevoženih 50.000 km, prodam. Grad 25. M-1243

PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE IN PRALNI STROJ CANDY, rabljeno, in menjalnik za simco prodam. Murska Sobota, Trstenjakova 59. M-1244

LADO 1300, starejši letnik, ugodno prodam. Telefon: 23-111. M-1247

LES ZA OSTREŠJE (borov) prodam. Naslov v upravi lista. M-1249

KRAVO s teletom, staro 6 let, prodam. Gornja Bistrica 175. M-1250

GRADBENO PARCELO V DANKOVCIH, 27 arov (možnost gradnje stanovanjske hiše in gospodarskega poslopja), prodam. Informacije po telefonu: 22-884. M-1252

NOVO STANOVANJSKO HIŠO s 45 ari zemlje, 10 km iz Gornje Radgone, možnost obrti, prodam. Telefon dopoldan: 069 74-531, popoldne: 74-256. M-1256

Hladilnik, rabljen, prodam Etelka Koblencer, M. Sobota, Kopitarjeva 6. M-1258

GOSTIŠČE TAVERNA — SVETINJE VABI NA

VESELO SILVESTROVANJE

31. decembra 1987. Rezervacije po telefonu: (062) 714 128.

TELEVIZOR črno-beli, rabljen dve leti, prodam. Murska Sobota, Kajuhova 21, telefon: 24-234. M-1260

AVTO SAAB 99, letnik 1976, prodam ali menjam za manjšega. Murska Sobota, Mikloša Kuzmiča 7 a. M-1261

TRAKTOR ZETOR 2511 s koso prodam. Rakičan, Zvezna 13. M-1263

KRAVO PO IZBIRI, svinjo za zakol in 50 arov mešanega gozda, prodam. Pečarovci 86. M-1264

PUHALNIK ZA SENO z motorjem ali brez motorja prodam. Telefon: 78-275. M-1265

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO, 22 m³, ugodno prodam. Viktor Novak, Ključarovci 13, p. Križevci pri Ljutomeru, telefon: 069 87-592. M-1266

GRADBENO PARCELO v izmeri 2,70 a, v podaljšku travnik v izmeri 27 a, ob novem naselju v Černelavcih, prodam. Vprašati od 18. do 20. ure po telefonu: 75-248. M-1267

NOVO HIŠO V BREZOVCIH prodam. Naslov v upravi lista. M-1268

VOLKSWAGEN 1200, termoakumulacijsko peč, 2 KW, in pralni stroj, ugodno prodam. Informacije dopoldne: 21-580. M-1269

TRAKTORSKE PLUGE, 10-colne, prestavljive, in traktorski nihajoči sedež prodam. Bakovci, Partizanska 30. M-1270

SEDEŽNO GARNITURO prodam. Jožica Jelen, Murska Sobota, Štefana Kovača 15, ali telefon: 24-881. M-1271

HLADILNIK, 225 l, pralni stroj gorenje in menjalnik za fiat 750 prodam. Perša, Črenšovci 154, 69250 G. Radgona. M-1272

ZASTAVO 750, registrirano do 17. oktobra 1988, dobro ohranjeno, (za 60 SM), in hrastove plohe, 5 cm, prodam. Telefon: 77-010. M-1273

MOTOR BT 50 TOMOS, star šest mesecev, ugodno prodam. Gornja Radgona, Miklošičeva 3. GR-13719

TRAKTOR ZETOR 4211 s kabino, star osem let, prodam. Franc Žižek, Kutinci 5, p. Videm ob Ščavnici. GR-13720

PEVSKO OZVOČENJE DYNACORD z zvočniki prodam. Telefon: 74-511, interna 333 — Zoran. GR-13721

FIAT 750 prodam. Gradišče 49 a. M-1274

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEM na 12-arski parceli prodam. Černelavci, Zadružna 30. M-1276

HARMONIKO MELODIJA, 96-basno, prodam. Radenci, Gregorčičeva 28. M-1277

TRAJNOŽARNI ŠTEDILNIK GORENJE MIV na trda goriva prodam. Marijan Perčič, Lendava, Tomšičeva 8. M-1280

NOVE PREDNJE ZUNANJE BLATNIKE IN PRAGE za zastavo 101 (starejši tip), prodam. Šalamenci 60. M-1282

SVINJO ZA ZAKOL prodam. Turnišče, Pod logom 5. M-1283

RAZTEGLJIVI KAVČ in dva fotelja, na novo preoblečeno, prodam. Telefon: 24-746. M-1287

BARVNI TELEVIZOR GORENJE in električni štedilnik, ugodno prodam. Murska Sobota, Tomšičeva 7. M-1288

PLUG SLAVONAC, siloreznico (»sečkar«), prodam. Viktor Ficko, Gornji Črnci 3, Cankova. M-1289

ZASTAVO 101, letnik 1977, in TRABANT 601, neregistriran, prodam. Franc Vratarič, Černelavci, Gorička 68. M-1290

BARVNI IN ČRNO-BELI TELEVIZOR prodam. Telefon po 15. uri: 24-682. M-1291

PLEMENSKE MERJASCE, breje svinje in svinje za pripust ali zakol prodam. Janko Koroša, Veržej, Trg Slavka Osterca 21, telefon: 069 87-100. IN-18638

ZASTAVO 101, letnik 1981, prodam. Ogled po 14. uri. Albert Vrabelj, Stara cesta 67, Ljutomer. IN-18640

ERNESTU PEČKU in njegovi ženi KAROLINI iz Fokovec, ki praznujeta 40-letnico skupnega življenja, želi še veliko zdravih, srečnih in veselih let
ALOJZIJA IZ MURSKE SOBOTE

ZASTAVO 750 in zastavo 101 prodam. Telefon 069 81-556. IN-18648

TALBOT SOLARA GL 1300 NA PRODAJ. Informacije od 7. do 15. ure: telefon 74-006 - Pavla. IN-18641

SUH, REZAN HRASTOV LES, 5 cm, približno 1,20 m³, prodam. Ogled vsak dan v Strukovcih št. 34. Telefon: (069) 81-226. IN-18642

GS 1220 prodam. Prešernova 13, Ljutomer. IN-18645

TRI MANJŠE NJIVE NA RAZKRIŽJU prodamo. Informacije: Ljutomer, Frana Kovačiča 12. IN-18647

KOVINSKI OPAŽ ZA IZDELOVANJE BETONSKIH CVETLIČNIH KORIT prodam. Branoslavci 4, p. Ljutomer. IN-18649

ZASTAVO 101, letnik 1978, karambolirano, prodam. Cena po dogovoru. Telefon: 81-164. In-18651

BOČNO KOSO ZA IMT 39 in obračalnik panonija za traktor, prodam. Stanko Munda, Lačaves 60, p. Kog, telefon: 062 716-176. IN-18652

POSESTVO: njive, gozd, travniki, z možnostjo gradnje poč. hišic, ob glavni cesti v Grabrovniku 45 prodam. Javna dražba bo v nedeljo, 20. decembra 1987, ob 13. uri na zgornjem naslovu. Če bo slabo vremen, bo dražba naslednjo nedeljo ob isti uri. Informacije: Šafarsko 22 d, Ljutomer. IN-18653

STANOVANJSKO HIŠO V LJUTOMERU, s pritiklinami, prodam. Informacije: telefon (062) 23-607. IN-18655

LICITACIJSKA PRODAJA LESA ZA KURJAVO (neposekanega) bo 20. decembra ob 13. uri pri šoli v Kapci. HIŠO v Kapci prodam. Ladislav Horvat, Kapca 29 a. LE-13121

SKOBELJNI STROJ za les in opel rekord prodam. Radmožanci 52. LE-13137

ZASTAVO 101 (po delih) prodam. Trnje 65. M-1292

VOLNENO PREPROGO (5 × 3,5), prodam. Telefon: 24-545. M-1294

LEPO ENOSOBNO STANOVANJE v bloku (ogrevano), prodam. Naslov v upravi lista. M-1295

TELEVIZOR GORENJE, črno-beli, star pet let, brezhiben, prodam. Ferčak, Lipa 67. M-1296

AVTOMOBIL RENAULT 4, na novo registriran, ugodno prodam. Štefan Vouri, Dobrovnik 251 e. M-1297

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ, 25 KM, rabljen tri mesece, prodam. Jože Novak, Mačkovci 25. M-1298

TRAKTOR STEYR 188, 28 KS, s koso, prodam. Sebeborci 106. M-1299

TRAKTOR IMT 542, letnik 1984, prodam. Telefon: 70-060. M-1301

DROBILEC Z ELEKTROMOTORJEM prodam. Naslov v upravi lista. M-1302

BARVNI TELEVIZOR GRUNDIG, ekran 69, starejši, brezhiben, prodam. Telefon: 069 74-055. M-1304

NAROČNIKOM VESTNIKA!

Naročnike Vestnika doma in v tujini, ki doslej še niso poravnali naročnine, prosimo, da jo poravnajo po prejetih položnicah ali osebno na upravi Vestnika v Murski Soboti, pri Integralu v Ljutomeru, na uredništvu Nepujsaga v Lendavi, vsako sredo od 8. do 12. ure pa tudi v Gornji Radgoni (v sejemskih prostorih) do 31. decembra.

TRAKTOR STEYR, 28 KS, s koso in plugom, prodam. Markišavci 27. M-1300

MALE PUJSKE PRODAM. Tomšičeva 46 (44), M. Sobota. M-1306

POKROV MOTORJA, PREDNJE, NOTRANJE IN ZUNANJE BLATNIKE z nosilci, vezna in vsa vrata za JUGO 45, prodam. Janez Režonja, Ižakovci 72. M-1305

OPEL ASCONO, dobro ohranjeno, prodam. Cankova 22 ali telefon 76-628. M-1307

KOMBAJN ZMAJ 780, v dobrem stanju, prodam. Čuhuk, Fokovci 51. M-1308

PEČ NA OLJE EMO 5, v odličnem stanju, prodam. Telefon po 16. uri: 77-618. M-1309

MALE PUJSKE PRODAM. Borejci 33. M-1310

TRAKTOR FERGUSON 35, s koso, prodam. Pintarič, Melinci 171, telefon 71-257. M-1311

TRAKTOR ZETOR 5011, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-1313

SODE, 200 l, in plastične posode, 40 in 50 l, ugodno prodam. Murska Sobota. Naselje mladinskih delovnih brigad 16, telefon: 25-045. M-1312

TAKOJ! KAKOVOSTNO! Z GARANCIJO!
Ob večletni praksi vam z uvoženimi materiali izoliramo hladilne skrinje.
Žlahtič, Zagrebška 54, Ptuj, telefon: (062) 774 806.

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, 3,5 KW, in gramofon (2 × 20 W) prodam. Telefon: 25-327. M-1314

MOPED APN 6 ugodno prodam. Franc Pelcar, Matjaševci 47. M-1315

GLASBENI CENTER KÖRTING, star eno leto, prodam. Dokležovje 15. M-1316

OTROŠKO POSTELJICO Z JOGIJEM in lovsko puško PETERLINKO 12, prodam. Banfi, Murska Sobota, Vrtna 3, telefon: 23-607. M-1318

NOVO HIŠO v Murski Soboti prodam. Naslov v upravi lista. M-1319

LADO SL, registrirano do 24. aprila 1988, garažirano, ohranjeno, prodam. Rakičan, Tomšičeva 16. Ogled v nedeljo od 9. do 12. ure. M-1322

MOTORNO ŽAGO CASTOR prodam. Štefan Grabar, Selo 30. M-1323

PRAŠIČA ZA ZAKOL (pribl. 140 kg), prodam. Žitna 21, telefon: 26-632. M-1324

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, 3 KW, prodam. Volmut, M. Sobota, Staneta Rozmana 3 a. M-1325

RENAULT 4 in FORD KOMBI prodam. Marjan Maučec, Gančani 80, telefon: 71-023. M-1326

PARCELO ZA VIKEND, 23 arov, in GOZD NA VANEČI, 40 arov, prodam. Naslov v upravi lista. M-1328

BMW 318, letnik 1986, kovinske barve — srebrne, prevoženih 20.000 km, prodam. Telefon (062) 303-262. M-1330

OZVOČENJE za bas kitaro — komplet, prodam. Informacije po telefonu (069) 81-846 po 15. uri. M-DL

TAM 6500, registriran, prodam. Tel. 71-686. M-1331

ZASTAVO 101 MEDITERAN prodam. Moščanci 60. M-1332

TELICO, BREJO 9 MESECEV, kontrola A, ali kravo po izbiri in zastavo 101, letnik 1977, karamboliran sprednji del, in moped avtomatik A 3 MS, prodam. M-1333

KOLUTNI KASETOFON, termoakulacijsko peč ELIND 3,5 KW, TEPIH 3 × 2, prodam. Novak, Lendavska 19 a, ogled v nedeljo. M-1334

VARTBURG TRANS (PUCK UP.), letnik 1984, prevoženih 17.500 km, primeren za obrt, prodam. Tel. (069) 23-370. M-1335

SMUČI RC 05, 2 m, s smuč. čevlji 43—44, prodam. Tel.: 81-937. IM-18664

ZASTAVO 750, registrirano do decembra 1988, prodam. Ogled popoldan — Panič, Ižiška 7, Ljutomer. IN-18658

HIŠO V LUKAVCIH pri Ljutomeru prodam. Zadravec, Veržej, tel.: 87-152. IM-18660

DIANO 6, letnik 1976, obnovljeno, prodam. Volf, Korovci 16 a ali tel.: 76-647. M-SK

TOVORNJAK 6500 K, prekucnik — dolg keson — 4,80, letnik 1971, prodam ali zamenjam. Cezanjevci 17 c, 69240 Ljutomer. IN-18661

DIATONIČNO HARMONIKO »LUBAS«, TRIVRSTNO prodam. Stanko Govedič, Cuber 15, Ljutomer. IN-18662

ŠKODA 110 L, letnik 1977, prodam. Kelenc, Sp. Krapje 64 a, 69241 Veržej. IN-18663

CITROEN GS, karavan, prodam ali menjam za VW hrošč, ter dva citroena po delih, prodam. Zvonko Lovrenčec, Renkovci 133. M-1336

MOTOKULTIVATOR GOLDONI s prikolico in priključki prodam. V račun vzamem trda drva ali obročno odplačevanje. Dankovci 26. M-1149

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 110 l, in otroško posteljo z jogijem prodam. Štefanec, Pod logom 10, Turnišče. M-1338

BARVNI TELEVIZOR GORENJE, prodam. Tel.: 24-639. M-1339

ZASTAVO 101, letnik 1977, in poni expres prodam. Tel.: 25-548. M-1339

Barvni televizor GORENJE, star 8 let, prodam. 23 584, Kopitarjeva 25

8 mesecev brejo telico prodam. Dobrovnik 188

Kupim

I. ZVEZEK OP. 6 ZA VIOLINO, ŠEVČIK — ZAČETNICA, kupim. Telefon: 22 224. M-RK

RABLJENE SMUČI (170—175 cm), kupim. Telefon: 25 341. M-1233

BALIRANO SLAMO IN KRMO TER KORUZO NA STORŽIH KUPIM. Telefon: 26 053. M-1257

ENOSOBNO STANOVANJE ALI GARSONJERO V MURSKI SOBOTI kupim. Telefon popoldne: 26 789. M-1259

Sobe

ENOSOBNO STANOVANJE V MURSKI SOBOTI iščeta mlada zakonca brez otrok. Telefon: 26 577. M-1321

Zaposlitve

Zaposlim samostojnega zidarja s prakso, delavca pri zidarjih in delavca pri zidarjih s šoferskim izpitom kategorije C, samostojnega pečarja in samostojnega vodoinštalaterja. Zaposlitve možne takoj ali po dogovoru, delo v zimskem času ob morju. Informacije: Avšičeva 21, Ljubljana, ali tel: (061) 447 155. M-OP

Razno

GOSPODINJE!
Izolacijo v hladilnih skrinjah izdelamo z uvoženimi materiali takoj, z garancijo, večletna praksa. Telefon: (062) 774 806. M-24391

PROSTOR ZA OPRAVLJANJE PISARNIŠKIH DEL, za eno osebo, po možnosti v središču mesta M. Sobota, ni pa pogoj, vzamem v najem. Dragica Mitnjek, Murska Sobota, Kidričeva 16 ali telefon 25 464. M-1200

STAREJŠO OSEBO vzamem v oskrbo. Naslov v upravi lista. LE-13126

PREKLIC!
Preklicujem neresnične besede, ki sem jih govorila o tov. Marti Razlag in se je opravičujem. Marija Gregorinčič, Spodnji Kamenščak, p. Ljutomer. IN-18657

PREKLIC!
Preklicujem neresnične besede, ki sem jih izrekla o Francu Novaku iz Šalinec 34 in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Marta Šiuhec, Šalinci 10, p. Križevci pri Ljutomeru. IN-18639

KONFORTNO VSELJIVO HIŠO V MARIBORU zamenjam za stanovanje v Murski Soboti. Telefon: 069 48 188. M-1208

OBVESTILO!
Obveščamo javnost, da Marija Kranjec ni upravičena prodajati premičnin in nepremičnin brez pristavka Vlada Kranjca, Krnci 3. V nasprotnem primeru bomo morebitne kupce sodno preganjali. Vlado Kranjec, Krnci 3, p. Martjanci. M-1223

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost spričevala od I. do IV. letnika Pedagoške gimnazije v Murski Soboti, izdanega od 1981. do 1984. Nataša Pucko, Gančani 38 a. M-1238

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost hranilne knjižice št. 19283-1, izdane pri HKS KZ Panonka Murska Sobota. Darko Troha, Kramarovci 25, p. Rogašovci. M-1275

OBVESTILO!
Obveščamo javnost, da Vlado Kranjec iz Krnec 3 ni upravičen prodajati nobenih premičnin ali nepremičnin, ker ni sam lastnik. Cvetka Kranjec, Krnci 3. M-1279

PREKLIC!
Preklicujem veljavnost hranilne knjižice št. 26688-2, izdane pri HKS KZ Panonka M. Sobota. Štefan Erjavec, Gančani 157. M-1284

GARAŽO V MURSKI SOBOTI VZAMEMO V NAJEM. Zamrzovalnik, 50 l, prodam. Telefon: 25 590. M-1320

PROJEKTIVNI BIRO projektira vse vrste načrtov — od zamisli do izvedbe. Se priporoča Marijan HOBLAJ, samostojni projektant, Lendava, Partizanska 9, ali telefon (042) 816 101. M-1329

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, tast in dedek

Ivan Benko

iz Murskih Petrovec

iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in vsem, ki ste ga 9. 12. pospremili k večnemu počitku, darovali vence, cvetje in za maše, izrekli ustna in pisna sožalja.
Posebej se zahvaljujemo dobrim sosedom in vaščanom za nesebično pomoč ob vsakem trenutku.
Hvala dr. Lopertu za dolgoletno zdravljenje med njegovo boleznijo.
Zahvalo izrekamo Gasilskemu društvu za organizacijo pogreba, duhovniku za opravljeni pogrebni obred, cerkvenemu zboru za odpete žalostinke, Viktorju Vrečiču za poslovilne besede ob odprtem grobu, zahvaljujemo se tudi kolektivom ABC POMURKE - MI, M. Sobota, KG Rakičan in Srednješolskemu centru iz Murske Sobote.
Vsem še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

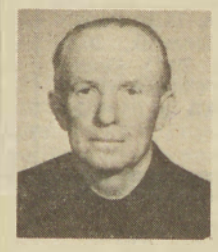

V SPOMIN

Mineva leto, odkar nas je tiho in mirno zapustil naš dobri, skrbni mož, oče, stari oče in tast

Alojz Granfol

iz Kroga

Spominjamo se ga s hvaležnostjo v srcih.
Vsem, ki postojite ob njegovem grobu, mu prinesete rože ali prižgete svečo, iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi boji hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

V 59. letu starosti je za vedno odšel od nas naš ljubi mož, oče, dedek in brat

Deziderij Požonec

iz Lendave

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili k zadnjemu počitku, mu darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje.
Posebej se zahvaljujemo zdravnikom in zdravstvenemu osebju pnevmatološkega oddelka bolnišnice v Rakičanu, ki so se zelo trudili, da bi mu rešili življenje. Prav lepa hvala duhovnikoma, g. Alojziju Kozarju in bratrancu g. župniku Frideriku Gumilarju za lep pogrebni obred. Hvala govorniku Jožetu Vidiču za ganljivo slovo ob grobu in pevkam za lepo odpete žalostinke.

Lendava, 6. decembra 1987

Žalujoči: žena Ruža, sinova Vlado in Edo z družinama, sestra Justina, brat Gusti in Kristina z družinama

VESTNIK

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer, Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I. Ureja uredniški odbor:
Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Jus Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Bernarda Peček, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Majda Horvat, Bojan Peček, Endre Göntér (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).
Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I, telefoni: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383: direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništvo Gornja Radgona 74 597, dopisništvo Lendava 75 085 in dopisništvo Ljutomer 81 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Polletna naročnina 7.000 din, naročnina za delovne organizacije 15.000 din, letna naročnina za tujino: 322 šilingov, 46 mark, 24 kan. dol., 18 am. dol., 38 šv. frankov. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512. Cena posamezne številke je 350 din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Pomisli in povej, moj otrok zlati,
ali ni najslajša ti od vseh besed,
kar zna jih svet, beseda mati . . .
(M. Gorki)

V SPOMIN

Te dni mineva leto žalosti, odkar nas je zapustila naša najdražja

Jolanka Škrilec

iz Gradišča

Hvala vsem, ki ste jo spoštovali, postojite ob njenem grobu in prižgete sveče.

ŽALUJOČI: VSI TVOJI NAJDRAŽJI

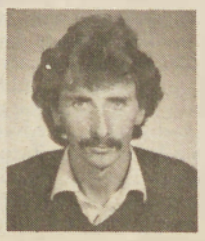

Tam, kjer si ti, ni sonca, ni luči,
nihče ne ve, kako v srcu nas boli.
Spomin nate vsak dan prebuja se,
le to si želimo, na grob tvoj pohitimo,
tam skupaj smo v nemi bolečini,
a z nami so prelepi le spomini

V SPOMIN

Boleč je spomin na 4. december, ko si nas pred dvema letoma za vedno zapustil, naš dragi sin in brat

Janko Štajner

z Janževega Vrha

Še vedno se ne moremo sprijazniti z usodo, da te je neozdravljiva bolezen v rosni mladosti za vedno odtrgala od nas. Z bolečino v srcu se te vedno spominjamo!

TVOJI: mama, sestra Marija in brat Milan z družinama

Zakaj si morala nam umreti,
ko pa s tabo je bilo lepo živeti.
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama, tašča, sestra in svakinja

Marija Fujs

iz Dolenec

V globoki žalosti se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom za pomoč v težkih trenutkih ter vsem, ki so nam izrekli sožalje ter darovali vence in šopke.
Hvala g. župniku, Jožetu za poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke in vsem drugim, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

ŽALUJOČI: VSI NJENI

Zaprla za vedno si trudne oči,
a lik tvoj še vedno z nami živi.
Tiho in skromno, kot si živela,
si odšla tja, kjer ni več trpljenja,
ne bolečina, le mir, večni mir.
Ne prikličejo te nazaj ne solze
ne bridka bolečina naših src.
Utihnil je tvoj mili glas in
obstala je tvoje ljubeče srce.

ZAHVALA

Ne moremo dojeti in se sprijazniti s kruto usodo, ki nas je prizadela 20. oktobra, ko nas je v 78. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, teta in sestra

Marija Fudler

roj. Antončič
iz Lutverec

Iskreno in globoko se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, g. župniku za tako lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornikom, tov. Lampetu za odigrano Tišino, zdravniškemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, ter dr. Radašinu in dr. Kramariču. Hvala tudi delovnim organizacijam KK Gornja Radgona — Črnci-Lutverci in TPO Boračeva, GD Lutverci in Ivanu Vrbnjaku za vso pomoč.

Žalujoči: hčerke Cvetka, Anica, Marija, sin Lojze in brat Franc z družinami

---

A zmeraj znova kličejo te sanje —
saj te srce bo vekomaj ljubilo,
čeprav oči te iščejo zaman . . .

V SPOMIN

11. decembra so minila tri leta, odkar te iščemo, pogrešamo in čakamo zaman, ljubljeni mož in ati

Štefan Šiftar

iz Veščice

Težko sprejemamo resnico, da te ni. Imeli smo te radi, zato te vedno obiskujemo — ti pa molčiš, ne čutiš solza, ne vidiš naših potrtih src, vonj cvetja te ne prebudi!
Ostaja nam samo vprašanje brez odgovora: zakaj, oh zakaj?

Veščica, 11. decembra 1987

ŽENA JOŽICA IN SINEK PIŠTEK TER HČERKI SONJA IN DRAGICA

Noč zimska te je vzela,
tiho si odšel od nas,
pa čeprav v hladnem grobu spiš,
med nami živ si, kot si bil,
saj vso dobroto in ljubezen
si za nas izlil.

V SPOMIN

Izteklo se je leto, polno žalosti in bolečine, odkar ni več med nami dragega moža, očeta, dedka, brata, zeta in sorodnika

Štefana Töröka

iz Filovec

Ko je žalost prevelika, se tudi solza posuši, le naša duša preveč trpi. Dan, ki nam je zarezal bolečino, ta zimski dan 19. december, bo za vedno ostal v našem spominu.
Hvala vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu in ki se ustavite ob njegovem preranem grobu s cvetjem ali prižgano svečo.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

Niti zbogom nisi rekel,
niti roke nam podal,
smrt te vzela je prehitro,
a v naših srcih boš ostal.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi, ko nas je v 54. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, sin in brat

Marcel Mesarič

iz Beltinec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam pa izrekli sožalje, ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti ter darovali vence in cvetje.
Posebno se zahvaljujemo kolektivu ODS tozd Prašičereja Nemščak, njegovim sodelavcem in kolektivu ozda Mura, govornikoma za poslovilne besede, g. kaplanu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, sinova Branko in Jože, hčerka Štefka, hčerka Angela z družino, mama, brat in drugo sorodstvo

---

Kje si dragi mož in oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je po mučni bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in pradedek

Anton Žökš

iz Kovačevec

Zahvaljujemo se vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje.
Hvala vsem sosedom in drugim, ki ste nam pomagali v težkem trenutku.
Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovilne besede.

Kovačevci, 8. decembra 1987

ŽALUJOČI: žena Marija, hčerki Dragica in Emilija z možema, vnuki, vnukinji in pravnuk

---

V SPOMIN

20. decembra bo minilo žalostno leto, odkar je prenehalo biti srce našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

Ludvika Ciguta

iz Borejec 37

Še vedno slišimo tvoj glas, čakamo, da se vrneš, a ostaja le praznina, ki jo polni bolečina.

Hvala vsem, ki se ga še spominjate!

VSI NJEGOVI

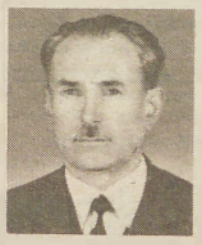

Že eno leto v hladnem grobu spiš,
a v naših srcih še živiš.
Ne mine ura, dan, ne noč,
povsod v mislih si navzoč.

V SPOMIN

14. decembra je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, tast, stari oče in brat

Janez Bači

iz Lendave

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO GA IMELI RADI

Saj, če premagamo solze,
ki hočejo nam na obraz,
se nam v očeh ne posuše,
temveč se zlijejo spet v nas,
nazaj v srce, se umirijo,
in v njem za zmeraj obležijo,
nevidne vsem, nikdar prelite,
tem dražje nam, čim bolj so skrite.

V SPOMIN

Mariji Lendvai

iz Ižakovec

Ob tvojem grobu naenkrat začutimo, kako dragocen in kako velik je bil tvoj trenutek bivanja med nami. Kakor senca jutrišnjega dne prihajamo in postojimo pred tvojim grobom tihi in nemi, čakajoči, da bi doumeli zakaj.

Globoko boleč je spomin na 19. december, ko bo minilo leto dni bridke žalosti, bolečine in praznine, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustila najdražja, nikoli pozabljena žena, mama tašča in stara mama.

Hvala vsem, ki se je spominjate!

NJENI NAJDRAŽJI

Kje si ljuba mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?

ZAHVALA

Po zahrbtni bolezni nas je komaj v 69. letu starosti zapustila draga mama, stara mama in sestra

Sidonija Koudila

roj. Gjergjek
iz Poznanovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in stali ob strani, nam pa izrekli sožalje ter darovali vence in cvetje.
Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici KS Mačkovci ob odprtem grobu, medicinskemu osebju za lajšanje bolečin, posebno patronažni sestri od Grada, ter vsem, ki ste jo imeli radi in jo pospremili na njeni zadnji poti.
Še enkrat vsem — iskrena hvala!

Poznanovci, 20. novembra 1987

Žalujoči: sin Jože z ženo Ireno, vnukinja Simona ter drugo sorodstvo

MURSKA SOBOTA

Novi sindikalni predsednik Janez Kovač

V četrtek popoldne so se v Murski Soboti sestali člani občinskega sveta Zveze sindikatov in najprej obravnavali osnutek občinske resolucije za prihodnje leto, izhajajoč iz gospodarskih rezultatov in poslovanja v letošnjem letu. V razpravi so imeli nekatere pripombe na letošnje neuresničene cilje gospodarjenja, kar pomeni, da so bile v resoluciji zapisane marsikdaj le želje. Temu naj bi se v resoluciji za leto 1988 izognili, hkrati pa je treba v večji meri upoštevati ukrepe Zisa. Več pozornosti bodo morali nameniti tudi kadrovski in inovacijski politiki, predvsem pa razvojno-raziskovalnemu delu, kjer dosegajo v soboški občini še pičle uspehe. Člani občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti so se na seji zavzeli za to, da se v besedilo občinske resolucije za prihodnje leto vneseta tudi področji prometa in ptt dejavnosti, ki sta zdaj še preskromno opredeljeni v tem razvojnem dokumentu.

V nadaljevanju seje pa so opravili nadomestne volitve članov občinskega sindikalnega sveta, predsedstva, nadzornega odbora in medobčinskega sveta zveze sindikatov za Pomurje. Ker v začetku prihodnjega leta poteče drugi mandat predsedniku, podpredsednikoma in sekretarju OS ZSS, so po obširnih kadrovskih pripravah sklenili, da že tokrat opravijo volitve najodgovornejših sindikalnih funkcionarjev v soboški občini. Za predsednika so izvolili Janeza Kovača iz Pomurskega tiska, ki bo 1. januarja 1988 zamenjal Franca Dervariča, za sekretarja — obe funkciji sta poklicni — pa Tončka Giderja, zaposlenega na skupščini občine. Za nepoklicna podpredsednika pa Angelo Novak za negospodarstvo in Štefana Puhana za gospodarstvo.

M. Jerše

PROGRAMSKO-VOLILNA KONFERENCA SZDL GORNJA RADGONA

Feliks Petek — novi predsednik SZDL v Gornji Radgoni

Glede na izkušnje s preteklimi volitvami in številne zaplete v predvolilnem postopku bi pričakovali, da se bo zapletlo tudi na programsko-volilni konferenci SZDL Gornja Radgona, ki je bila v četrtek, 10. decembra letos.

Omenjena konferenca pa je minila mirno, brez zapletov in sorazmerno hitro, za kar gre med drugim zahvala delovnemu predsedniku.

Udeležba je bila zelo dobra — od 55 delegatov jih je bilo 49. V razpravah so se omejili na poročilo o minulem delu in programu dela v prihodnje, o kadrovskih zadevah ni nihče razpravljal. Na kandidatni listi sta bila predlagana Drago Horvat iz Avtoradgone in Feliks Petek, sekretar Skupščine občine, ki začasno opravlja funkcijo vodje skupnih strokovnih služb sisa materialnih dejavnosti. Predsednika so izvolili tajno, 49 glasov je dobil Feliks Petek, 10 pa Drago Horvat, tri glasovnice so bile neveljavne. Novi predsednik bo začel z delom takoj po novoletnih praznikih, na zadnji seji zborov skupščine občine pa ga morajo razrešiti dolžnosti sekretarja. Ukrep družbenega varstva za sise materialnih dejavnosti traja do 1. marca, zato se morajo še dogovoriti, kako bo s to funkcijo. Predlagali so, da bi tov. Feliks do takrat opravljal delo deljeno: 4 ure na sisih in 4 ure na SZDL.

Dosedanja predsednica radgonske frontne organizacije Marija Šedivy se bo vrnila v knjižnico.

Bernarda Peček

Za enotno stopnjo in slišnost

Pri oceni osnutka osrednjega radijskega programa je spodbudno, da je vanj navsezadnje le vnesen madžarski program na radiu Murska Sobota, omenjena tehnična usposobitev UKV/FM oddajnika v Nemčavcih ter lendavskega studia in mikrovalovne (»linkovske«) zveze med Lendavo in Mursko Soboto. Potrebno pa bi bilo usposobiti tako zvezo tudi med Mursko Soboto in Ljubljano ter dobiti frekvenco, ki jo je radio MM 2 pridobil za program narodnosti, so v razpravi na seji sveta za informiranje pri občinski konferenci v Murski Soboti poudarjali prisotni. Menili so tudi, da je poleg enakopravne obravnave narodnostnih programov za italijansko in madžarsko narodnost nujno enakovredno obravnavati tudi lokalne programe, ki jih pripravlja radio Ljubljana in naj se le-ti financirajo tako kot ostale radijske postaje v Sloveniji. V skladu z Zakonom o javnem obveščanju bi se namreč del naročnine moral usmeriti tudi za pokrivanje stroškov programov za madžarsko narodnost in Slovence v Porabju.

Zgoraj zapisano je bilo izrečeno in v stališča strnjeno pri prvi točki — v kateri so se pripombe nanašale tudi na pomaknitev osrednjega tv dnevnika v poletnem času na kasnejšo uro, prezgodnjost predlaganega I. dnevnika ob 17.00 in izvedbo načrtovanega II. programa Tv Ljubljana v naslednjem letu, za kar zaenkrat ni kadrovskih, predvsem pa materialnih možnosti. Zato bi bilo umestneje izpolniti in obogatiti I. program, lokalne informacije pa vnašati po sistemu oddaje Dober dan.

Pri obravnavi programov radia Murska Sobota in Vestnika je svet za informiranje soglašal z usmeritvami, podprl pa tudi predlog Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost, da se v naslednjem letu za informiranje uvede enotna prispevna stopnja v vseh štirih pomurskih občinah, s katero bi zagotavljali sredstva za sofinanciranje lokalne medijske hiše. Sredstva iz enotne prispevne stopnje naj bi se zbirala pri eni izmed samoupravnih interesnih skupnosti, ki bo financirana iz bruto osebnih dohodkov.

Tako bi se izognili vsakoletnim utrujajočim dogovarjanjem in zagotovili osnovo za informiranje v pokrajini, v kateri je nepogrešljiv tednik Vestnik in poslušan lokalni radio, ki imajo na stičišču meja svoje posebno poslanstvo. Program madžarskega radia sicer ni bil v obravnavi zaradi pričakovanih sprememb (širitve za eno uro) ter boljše slišnosti, ki jo lahko omogoči frekvenca za program narodnosti, zato pa je bil potrjen predlog, da se z urejeno materialno osnovo, ki je pogoj kadrovske okrepitve in večje vključitve dopisnikov, osveži Vestnik ter poskrbi za slišnost radia Murska Sobota.

Brigita Bavčar

MURSKA SOBOTA

Ob 22. decembru prireditve in srečanja

Ob letošnjem 22. decembru — dnevu oboroženih sil Jugoslavije se bodo v soboški občini zvrstile številne prireditve in srečanja. V soboto, 19. decembra, ob 8. uri bo v Murski Soboti tradicionalno športno srečanje v streljanju, kegljanju in šahu. Sodelujejo ekipe: PŠTO, OŠTO, VP, ZRVS, ZB, UNZ, Carina in LO. V ponedeljek, 21. decembra, ob 15. uri bo slavnostna seja OŠTO in OK ZRVS Murska Sobota v prostorih GD, na kateri bodo tudi podelili priznanja. Istega dne ob 17. uri bo v Kinu Park Murska Sobota slavnostna akademija s kulturnim programom. Slavnostni govornik bo član predsedstva RK ZRVS Branko Puconja. V torek, 22. decembra, ob 10. uri bodo slovesen sprejem in zbor v garnizonu JLA ter sprejemi in srečanja na karavlah.

F. Maučec

LJUTOMER

PESTER TURISTIČNI KONEC TEDNA

Zadnja leta število kakovostnih turističnih prireditev raste. Še pomembnejše je, da je ponudba enakomerno razporejena skozi vse leto, tako da tudi proti koncu leta zanimivih dogodkov ne manjka. Tudi mesto Ljutomer ni izvzeto. Konec leta se je začel z martinovanjem in imenovanjem kraljice vina, nadaljeval pa z zanimivo modno revijo in revijo pričesk sekcije frizerjev. Gre za tretjo modno in drugo frizersko revijo, v kateri so poleg butika Kolenko sodelovali vsi mestni oblikovalci pričesk in kozmetični salon Perčič. Tudi ta prireditev je pokazala, da so ljutomerske frizerke in frizerji domiselni, modno preprosti in kakovostni, tako da se ljutomerske dame in damice lahko dostojno olepšajo kar doma. Zanimivost: letos je bil ljutomerski hotel zdaleč premajhen, da bi sprejel vse radovednice in radovedneže. Zadnji turistični dogodek pa so bili dnevi srbske kuhinje. Tudi to je tradicionalna prireditev, ki jo ponuja hotel in ki je plod tesnega sodelovanja med Veliko Plano in Ljutomerom oz. med obema hotelskima organizacijama. V začetku zadnjega letošnjega meseca so si ljutomerčani vzeli malce predaha, saj se bo potrebno pripraviti na najdaljšo noč v letu.

D. L.

Ne samo modna oblačila, pričeske in ličenje, tudi manekenke so bile domače. Požele so seveda veliko aplavza.

Petanjski referendum uspel

V nedeljo so se krajani Petanjec z 374 glasovi »za« opredelili za nadaljnji razvoj svoje vasi.

Za to potrebujejo 247.400.000 dinarjev, ki jih bodo zbrali tako, da bodo zaposleni med njimi prispevali dva odstotka od povprečnega osebnega dohodka, lani v Sloveniji, enak odstotek bodo primaknili tudi zdomci, odstotek upokojenci in štiri odstotke iz katastrskega dohodka kmetij. Prav tako so določili, da bodo nosilci gospodinjstev ali njihovi družinski člani prispevali tri delovne dni v letu, za neopravljeni dan pa plačali nadomestilo v znesku 10.000 dinarjev. Lastniki traktorjev bodo prispevali osem traktorskih ur, za neopravljeno delo pa poravnali 7.000 dinarjev. Vse to pa z namenom, da bi uredili ulično razsvetljavo, zgradili (v sodelovanju z Elektrom) transformator, dograditi prizidek h gasilskemu domu in mrliški vežici, prispevali k obnovi krajevnega urada in prostorov krajevne skupnosti, predvsem pa poskrbeli za prenovo in vzdrževanje dovodnega zajetja ter vodnega omrežja.

Od skupno 595 krajanov jih je volilo 556, upravičeno odsotnih jih je bilo 37, štiri glasovnice so bile neveljavne, osem pa se jih ni odzvalo na referendum. Ta je uspel, odstotkovno pa je njegov izid 67,27, ker je 170 vaščanov glasovalo proti.

B. Bavčar

TELOVADNI NASTOP

TVD Partizan Murska Sobota ob koncu leta pripravlja tradicionalni telovadni nastop, ki bo v četrtek, 17. decembra 1987 ob 17. uri v telovadnici srednješolskega centra. Okrog 180 telovadečih bo prikazalo vadbene ure od cicibanov do mladink, predstavila pa se bo tudi selekcija športno ritmične gimnastike. Poleg staršev vabijo tudi ostale občane, da si ogledajo prireditev.

F. M.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Elektrika ubila živino

Bliža se konec leta, promet postaja vse bolj živahen, vsem se mudi po nakupih in opravilih. Pričakovati je, da se bodo v tem tednu začeli vračati naši ljudje, zaposleni v tujini; to bo še bolj zaostrilo prometne razmere. Delavci milice bodo poskrbeli, da bo promet potekal varno in da bo vsak prišel domov pravočasno in varno. Prometnih nezgod je bilo v minulem tednu manj kot običajno, a so bile nekatere zelo hude, ena pa je zahtevala človeško življenje.

AVTO NI BIL OSVETLJEN

7. decembra je voznik osebnega avtomobila Josip Valjak iz Turjanec zaprosil Janeza Žitka iz Radenec in Marjana Metličarja iz Radenec, da mu potisneta vozilo, ki ni hotelo vžgati. Ko so vozilo spravili v pogon, sta Žitek in Metličar stala ob vozilu. Za njimi je pripeljal na kolesu z motorjem Franjo Kramberger iz Hrastja-Mote. Ker avtomobil ni bil osvetljen, se je najprej zaletel vanj, nato pa v Žitka. Pri trčenju se je Žitek hudo poškodoval, Kramberger pa je dobil le lažje poškodbe.

TESNO PREHITEVAL

8. decembra se je zgodila prometna nezgoda na Prešernovi cesti v Ljutomeru. V bližini Tehnostroja je voznik osebnega avtomobila Smiljan Žnidarič s Stare ceste tako tesno prehiteval kolesarja Ivana Kramarja iz G. Bistrice, da ga je zadel in zbil po cestišču. Kramar se je hudo poškodoval, prepeljali so ga v bolnišnico v M. Soboti.

UMRL POD AVTOMOBILOM

12. decembra se je zgodila huda prometna nezgoda na cesti med Križevci in Verženjem. Zaradi neprimerne hitrosti in neizkušenosti voznik osebnega avtomobila Bojan Štaman s Cvena ni mogel izpeljati blagega levega ovinka; zapeljal je na nasip, tam pa se je vozilo večkrat prevrnilo. Med prevračanjem je voznik padel iz vozila, ker ni bil pripet z varnostnim pasom. Vozilo je padlo nanj in zaradi poškodb je umrl. Vozniškega izpita ni imel.

ZAPELJAL PRED OSEBNI AVTO

11. decembra se je zgodila prometna nezgoda na Miklošičevem trgu v Ljutomeru. Voznik kolesa z motorjem je zaradi neizkušenosti in nepravilnega zavijanja zapeljal pred osebni avtomobil, ki ga je vozil Rudi Grnjak iz Sp. Kamenščaka, trčil vanj in se hudo poškodoval. Odpeljali so ga v klinični center v Ljubljano.

OTROK PRED AVTOMOBIL

11. decembra se je zgodila prometna nezgoda v naselju Grad. Otrok K. S. od Grada se je pripeljal z dvorišča po klancu navzdol naravnost pred osebni avtomobil, ki ga je vozil Alfred Huber iz Vidonec. Ta zaradi neprimerne hitrosti vozila ni mogel zaustaviti. Otrok je trčil v avto in se hudo poškodoval.

POGIN ŽIVINE V KRIŽEVCIH

11. decembra v dopoldanskem času je v govejem hlevu Ludvika Špilaka iz Križevec na Goričkem poginilo 7 glav goveje živine, povprečne teže 500 kg. Pri ogledu so ugotovili vzrok: Ker napajalniki niso bili ustrezno opremljeni — niso bili ozemljeni, je električni tok prek vodovodne napeljave pobil živino. Škode je za 10 milijonov dinarjev. Ker to ni prva nesreča te vrste pri nas, na upravi za notranje zadeve opozarjajo, da bi morali strokovnjaki pregledati vse goveje in druge hleve, v katerih bi morala biti ozemljitev, da se podobne nesreče ne bi več dogajale.

J. D.

NOVOLETNE VOŠČILNICE ZA OPREMO KIRURGIJE

Pomurski zdravstveni center Murska Sobota je, tako kot že nekaj let, tudi ob letošnjih novoletnih praznikih založil večjo količino novoletnih voščilnic v korist opremljanja kirurgije. Voščilnice je po ceni 250 din (skupaj s kuverto) mogoče kupiti v vseh pomurskih knjigarnah, enotah Tobaka, ptt enotah ter v poslovalnicah pomurskih trgovskih organizacij, naročiti pa jih je mogoče tudi direktno na tajništvu delovne organizacije PZC, kar je primerno predvsem za organizacije združenega dela in delovne skupnosti.

Delovni ljudje in občani, kupujte voščilnice in podprite humano akcijo v korist opremljanja kirurgije, opravite še eno dejanje za svoje zdravje.

DO POMURSKI ZDRAVSTVENI CENTER MURSKA SOBOTA

KOMPAS JUGOSLAVIJA

DUTY FREE SHOPS
DUTY FREE SHOPS
DUTY FREE SHOPS

V brezcarinskih prodajalnah na mejnih prehodih Dolga vas, Gederovci in Gornja Radgona vas ob nakupu viskija čaka novoletno presenečenje.
Za obdaritev vaših najdražjih pa vam nudimo originalne izdelke svetovno znanih izdelovalcev:

- *več kot sto različnih pijač*
  francoski konjak
  škotski viski
  likerji
  šampanjci
  aperitivi
  vina . . .
- *Cigarete z vsega sveta: marlboro, dunhill, cartier, . . .*
- *Parfumerijske izdelke znanih izdelovalcev: Yves Saint Laurent, Yves Rocher, Lancome, Balenciaga, Guerlain . . .*
- *Zlatnino, kombinirano z brilijanti, ure*
- *Tehnično blago od walkmana do televizorja in za najmlajše pestro izbiro LEGO kock in sladkarij*

PRIDITE, PREPRIČAJTE SE — IN ZADOVOLJNI BOSTE, SAJ JE V KOMPASOVIH BREZCARINSKIH TRGOVINAH CENEJE KOT V TUJINI!

SLUŽBA V TUJINI, HIŠA PA DOMA

Ingolstadt je eno tistih mest v Zvezni republiki Nemčiji, kamor je odšlo na začasno delo največ delavcev iz Pomurja. Zlasti konec šestdesetih in v začetku sedemdesetih let so bila zanje na stežaj odprta vrata avtomobilske tovarne Audi, pa tudi drugje je bilo možno dobiti delo. Sploh je tedaj tujina vabila naše delavce in med zdomce so se podali tudi takšni, ki so bili doma že zaposleni, ker so si z zasluženimi devizami pač lahko hitreje zgradili hišo, kupili avto . . . Nekateri pa so bili prisiljeni oditi, ker niso dobili službe.

Za praznične dni, ko je Slovensko kulturno prosvetno društvo Lastovka praznovalo 10-letnico delovanja, smo se tudi mi podali med naše zdomce. Na družabnem večeru smo pokramljali z njimi, o tem kako živijo, ali nameravajo ostati na tujem ali pa se vrniti, kaj jim pomeni druženje v Lastovki in še čem.

Še leto dni?

Eden izmed prvih Pomurcev, ki so odšli na delo v ingolstadtsko avtomobilsko tovarno AUDI, je bil tudi **Anton Korošec** z Gornje Bistrice.

»V tujino me je vodila želja, kot vse druge: dobro zaslužiti, si kupiti avto, zgraditi hišo . . . Zdaj bo že skoraj 20 let. Res dobro služim in sem si lahko gmotno precej opomogel. Toda vse bolj razmišljam o vrnitvi v domovino. Mislim, da se bo to zgodilo čez leto dni, ko bo sin končal šolo.«

— Kako pa si zamišljate prihodnost v domovini? Kaj bo s službo?

»To je težko povedati, kako bo s službo, ampak upam, da se bo kje kaj našlo. Namena, da bi odprl kakšno samostojno obrt, namreč zaenkrat še nimam. Najraje bi še naprej delal v podobni industriji kot tukaj, ali pa če bi dobil kje službo kot vratar.

— In če ne bo službe? S čim se boste preživljali?

»Da, nekaj bo treba ›zvrtati‹. Včasih se pogovarjamo, da bi sin imel obrt, jaz pa bi stopil z njim v kooperacijo. Ampak to je skrajna možnost. Rajši bi, da bi se stvari drugače uredile.«

Tudi z Antonom smo pokramljali na zabavi po proslavi ob 10-letnici društva Lastovka. Bil je dokaj dobro razpoložen in predvsem vesel, da se je lahko v krogu z domačimi ljudmi pogovoril, zapel kakšno slovensko pesem in se zavrtel ob zvokih polk in valčkov.

Tudi muzikant

»Da, tudi jaz delam in živim v Ingolstadtu. Ko sem pred več kot desetimi leti odhajal zdoma, nisem mislil, da bom tako dolgo v tujini. No, precej težje bi bilo, če ne bi ustanovili našega društva Lastovka, kajti ves čas sem čutil potrebo, da bi se srečevali domači ljudje. Jaz sem tudi muzikant in ko smo ustanovili društvo, je naš ansambel Plavi biseri začel nastopati na društvenih prireditvah. Zdaj sem dve leti tudi blagajnik pri Lastovki,« nam je začel pripovedovati **Aleksander Časar** iz Gornjih Petrovec. In ko smo ga povprašali, v čem vidi največji pomen njihovega društva, nam je dejal, da jih Lastovka pač druži ter pomaga njim in otrokom ohranjati slovensko besedo. Ker je moral Aleksander tisti večer tudi pomagati pri strežbi, ni bilo priložnosti za daljši pogovor.

Povedal nam je še, da dela v Unionu in da se namerava prihodnje leto za stalno vrniti domov. Nova hiša je namreč zgrajena in urejena pa tudi marsikaj drugega si je uspel prislužiti v tujini. Prihodnost v domovini ga zato ne skrbi.

Iz Mure v Audi

Kdo bi si mislil, da bodo tudi ženske dobile službo v avtomobilski industriji AUDI? **Terezija Horvat** iz Kroga pravi, da dela tam že 15 let in je zelo zadovoljna. Največ opravka ima z avtomobilskimi kabli, kjer pridejo urnejši ženski prsti zelo prav. V Ingolstadtu živi cela družina, to sta poleg moža, ki prav tako dela v Audiju, še 16-letna hčerka in 10-letni sin. Otroka dobro govorita tudi slovensko, ker se doma pogovarjajo po domače in sta oba obiskovala tudi dopolnilni pouk iz slovenskega jezika.

Kakšni so njihovi načrti? Zaenkrat še ne razmišljajo o vrnitvi. Hčerka je namreč že začela tam obiskovati srednjo šolo za računalništvo in to pomeni še najmanj tri leta bivanja v Ingolstadtu. Sicer pa ne mislijo ostati za stalno v tujini, kajti medtem so si v Krogu že zgradili novo hišo.

In ko se bodo vrnili? Terezija je pred odhodom v tujino delala v tovarni Mura. Spet bo poskusila dobiti delo tam ali pa bo kje kakšna druga možnost zaposlitve. Preveč si zaradi tega zdaj še ne dela skrbi.

Nepravilnosti begajo

Srečali smo tudi **Franca Obala** iz Puževec, ki je zaposlen v Ingolstadtu 16. leto. Bo ostal na tujem ali se vrnil?

»To je zelo težko vprašanje, celo zdaj, ko slišimo za razne nepravilnosti, ki se godijo v Jugoslaviji. Mislim na gospodarski kriminal v Agrokomercu in druge nepravilnosti. Nič pa ne zvemo, ali so odgovorni za nepravilnosti dobili primerne kazni. Sicer sem prebral, da so posameznike izključili iz partije, vendar to po mojem ni ne vem kakšna kazen.«

V Ingolstadtu je sicer tudi Frančeva žena in z njima živi tudi hčerka, ki zdaj obiskuje 6. razred osnovne šole. Ali bo znala slovensko? smo ga povprašali.

»Pri njej ni opaziti bistvene razlike med nemščino in slovenščino, ker jo doma navajamo na materinščino. Pri hiši imamo tudi slovenske časopise, na primer Vestnik, in knjige. Poleg tega je v okviru društva Lastovka organiziran dopolnilni pouk iz slovenskega jezika.«

Ob koncu pogovora pa nam je Franc vseeno razkril, da ga vleče v domači kraj — k staršem in v novo hišo, ki so si jo zgradili z zaslužkom v tujini. Pa preživljanje ob vrnitvi?

»Prijel bi skoraj za vsako delo, le da ne bi bilo najslabše,« nam je odvrnil.

Na tujem tudi učitelji

So primeri, da otroci naših delavcev, ki skupaj s starši živijo v tujini, skoraj ne vedo niti ene materne besede. Le kaj bi šele bilo, če ne bi poskrbeli za dopolnilni pouk iz materinščine? In tako so se morali med zdomce podati tudi naši učitelji. Tudi v Ingolstadtu zelo uspešno deluje slovenska dopolnilna šola, ki jo vodi **Olga Kerčmarjeva** iz Bakovec.

»Lahko rečem, da tudi slovenski dopolnilni pouk v Ingolstadtu praznuje deseto obletnico. Sicer je že pred letom 1977 potekal tak pouk, a samo v eni skupini, kjer je bilo 15 učencev. Do jeseni leta 1978 pa se je število učencev zelo povečalo in pri tem ima še posebne zasluge društvo Lastovka. Kmalu so iz ene skupine nastale kar štiri. Tako je tudi danes. To, kar se naučimo, želimo tudi pokazati staršem in drugim. Zato se ob petkih zvečer zbiramo tudi v društvenih prostorih Lastovke, kjer vadimo in se pripravljamo za nastope. Učencem to veliko pomeni, kajti tako vidijo, da se tudi v maternem jeziku lahko uveljavijo. Obenem se v njih zbuja narodna zavest, ljubezen do materne besede in domovine. Lahko tudi povem, da so učenci, ki redno prihajajo na vaje v društvene prostore, tudi v šoli med najboljšimi. Pred kratkim smo izvedli tudi tekmovanje za bralno značko in tekmovanje v veseli šoli. Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti tudi staršev, ki redno pripeljejo otroke k vajam in žrtvujejo svoj prosti čas za naše delo.«

Dlje od domovine . . .

Na prireditvi ob 10. jubileju Lastovke smo srečali tudi novinarja RTV Ljubljana **Iva Štrakla** in ga povprašali, kakšno je mesto tega slovenskega društva v primerjavi z drugimi tovrstnimi društvi, ki delujejo v tujini.

»Predvsem, če gledamo s stališča sodelovanja pokroviteljske občine z društvom, moramo priznati, da je to v primeru Lastovke daleč najboljše. Mislim torej na pomoč občine Murska Sobota. Zdi se mi tudi, da je to eno najštevilnejših slovenskih kulturno-prosvetnih društev na tujem. Lastovka ima, kot je znano, 160 aktivnih članov, okrog 600 naših ljudi v Ingolstadtu pa se zbira na društvenih prireditvah občasno. Sicer pa je v praksi v glavnem tako, da so bolj aktivna tista društva, ki so bolj oddaljena od domovine. Od tam hodijo delavci manj domov in si iščejo domovino na tujem tako, da se več družijo. Jaz sem nekje napisal, da če si dlje od domovine, lepša je slovenska pesem. Ingolstadtska Lastovka pa ni tako daleč, pa vendar tako uspešno deluje. In po mojem je še posebnega pomena to, da je to društvo uspelo pritegniti v svoje vrste precejšnje število mladih. To je jamstvo, da bodo ostali naši, čeprav bodo morda ostali v tujini.

Jože Graj

Iz naravne zakladnice čebeljega panja

MEDONAL gelee royale forte

Preustavljamo vam nov dietetični izdelek MEDONAL gelee royale forte, v katerem je poleg medu tudi matični mleček, ki mu daje osnovno karakteristiko.

Matični mleček ali gelee royale je naravno biološko spodbudilo, ki zaradi fiziološko aktivnih snovi zboljšuje človekovo splošno zdravstveno stanje, osvežuje in spodbuja delovanje možganov, povečuje sposobnost za koncentracijo in uravnava krvni tlak, hkrati pa zavira rast bakterij, plesni in virusov.

Ko se v življenju srečamo z večjimi telesnimi in umskimi obremenitvami, bomo z MEDONALOM gelee royale forte lahko premagali take krizne trenutke. MEDONAL gelee royale forte priporočamo ljudem vseh starosti, proti nespečnosti, vsem, ki se teže koncentrirajo in se hitro utrudijo. Izdelek izrazito učinkovito vpliva na organizem pri težavah staranja, pri živčnih obolenjih, povečuje pa tudi imunsko odpornost organizma.

Od vseh zakladov, ki jih ponuja narava, smo v Medexu izbrali tistega, v katerega so že naši predniki usmerjali vse svoje upanje in zaupanje. Vloga čebeljih pridelkov pri zaščiti človekovega zdravja postaja vse pomembnejša, zato se pri odločitvi, kaj storiti, spomnite našega nasveta:

MEDONAL v koraku z naravo premaguje težave, ki jim sicer ne bi bili kos!

hp medex
živilska industrija
ljubljana, jugoslavija

NAŠI »FRANCOZI«

LASTOVKE SE VRAČAJO

Med množico tistih, ki so pred drugo svetovno vojno množično odhajali v Francijo, je bila tudi Marija Ribež iz Dolge vasi. V neznano se je napotila z možem in s tremi mladoletnimi otroki. Starejšega, imel je 11 let, pa je pustila doma.

»Pot me je vodila v obljubljeno deželo. Sama sicer nisem verjela, da se tam cedita med in mleko, sem pa bila prepričana, da bom lažje živela kot doma. Od leta 1931, ko sem prišla v Francijo, pa do 1937, sem opravljala razna poljska dela, od tega največ na njivah sladkorne pese. Dobršen del dneva pa sem preživela v hlevu, saj sem molzla po nekaj deset krav. Leta 1939 sem ostala sama z otroki, saj je mož Mihael umrl. Čez pet let sem se znova poročila, tokrat s Francozom Ludvikom, od katerega sem potem tudi prevzela priimek Ledaux,« nam je ondan pripovedovala 86-letna Marija, ki se je na starost znova vrnila v rodni kraj — Dolgo vas pri Lendavi.

»Kaj vas je pritegnilo domov, saj ste v Franciji živeli več kot 40 let? Tam imate sinove, vnuke.«

»Predvsem starost. Človek, vsaj večina je takih, se vrača domov vsaj na stara leta. Za vrnitev sem se torej odločila povsem zavestno, saj mi v Franciji ni prav ničesar manjkalo. Potem, ko sem se znova poročila, sem zapustila ›farmo‹ in z možem sva kupila gostilno in ob njej še trgovino. Živela sva v mestu Saint Gentian, kakih 150 kilometrov od Pariza oziroma le 40 kilometrov od belgijske meje. V gostišču sem delala od zgodnjega jutra pozno v noč. V bližini sta bili namreč dve tovarni in k nam so zahajali številni gostje. Postregla sem s pečenkami, biftekom, ribami . . . Te smo prodajali tudi v trgovini, sicer pa smo blago dostavljali na dom kupcev.«

Marija Ledaux-Ribež se je odločila za vrnitev. Ta njena odločitev sploh ne preseneča, saj se tudi mnogi drugi naši izseljenci radi vrnejo domov in žele imeti poslednje počivališče v domači zemlji. Tako so ravnali tudi mnogi drugi Slovenci, ki jih je bilo svojčas veliko v mestu in okolici, kjer je Marija živela, zdaj pa [illegible] je ostalo le še nekaj. Pa še ti bi se vrnili, ko bi le imeli kam. Nobena skrivnost ni, da tudi v tujini vsi ne uspejo in često ima kdo povsem zavoženo življenje. No, Marija je imela kam iti, saj se je na stara leta vrnila v domači kraj tudi njena sestra Irena. Tudi ona v visoki starosti, saj ima 79 let, pa tako živita skupaj in obujata spomine na mladost, ki se ne bo nikoli več vrnila. Obe sta imeli veliko domotožje.

»Zelo hitro sem se vživela v novo (staro) okolje. Po vrnitvi sem se srečala tudi z nekaterimi znanci iz mladosti. Dolgčas mi pa sploh ni, kajti ukvarjam se z nekaterimi ročnimi deli, delam na vrtu, v majhnem vinogradu, rada se vozim z mopedom, obiskujem gledališke predstave, pogosto pa grem tudi na obisk v Francijo k svojim otrokom, vnukom in pravnukom. Prvih je 14, drugih pa kar 22. Pogosto me obiščejo tudi oni.«

Lastovke se vračajo vsako leto. Marija Ledaux-Ribež se je vrnila za stalno. Med drugim tudi zato, ker lahko s svojo francosko pokojnino v domačem kraju »gosposko« živi.

Š. Sobočan

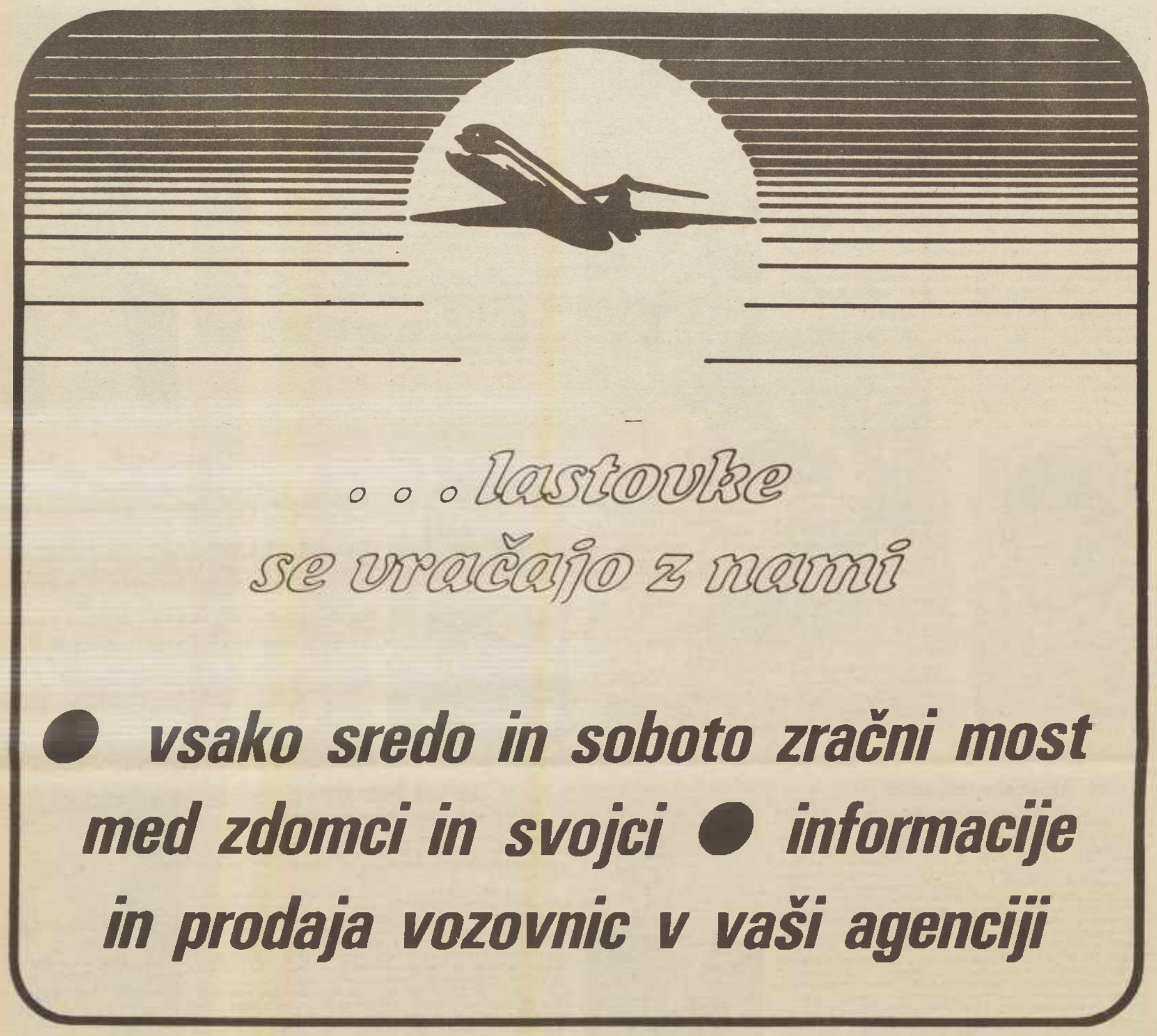
. . . lastovke
se vračajo z nami
● vsako sredo in soboto zračni most
med zdomci in svojci ● informacije
in prodaja vozovnic v vaši agenciji

adria airways

URADNE OBJAVE

Leto XXIII M. Sobota, dne 17. decembra 1987 Št. 31

URADNE OBJAVE OBČINSKIH SKUPŠČIN: GORNJA RADGONA, LENDAVA, LJUTOMER IN MURSKA SOBOTA

Odgovorni urednik: Martin Vinčec

221. Sklep o razpisu referenduma za uvedbo dodatnega samoprispevka za naselje Černelavci za obdobje 1988—1993

222. Odredba o določitvi najvišjih cen v občini Lendava

223. Odredba o določitvi najvišjih cen v občini G. Radgona

221

Na podlagi 3. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS, št. 35/85) in 8. člena Zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Ur. list SRS, št. 23/77) in 21. člena Statuta krajevne skupnosti Černelavci, je svet krajevne skupnosti Černelavci na seji, dne 7/12—1987 po prehodni odločitvi zbora delovnih ljudi in občanov naselja Černelavci, sprejel

SKLEP
o razpisu referenduma za uvedbo dodatnega samoprispevka za naselje Černelavci za obdobje 1988—1993.

1. člen
Razpiše se referendum za območje naselja Černelavci za uvedbo dodatnega smaoprispevka v denarju.
Referendum bo v nedeljo, dne 10. januarja 1988 na običajnem glasovalnem mestu od 7. do 19. ure.

2. člen
Sredstva zbrana s samoprispevkom bodo uporabljena za:
— izgradnjo kanalizacije
— gradnjo in vzdrževanje objektov skupnega pomena v vasi.

3. člen
Z dodatnim samoprispevkom se bo predvidoma zbralo okrog 80.000.000.— din. Skupna predračunska vrednost planiranih del za obdobje 1988—1993 po ocenah iz leta 1987 znaša 200.000.000.— din. primanjkljaj sredstev bo pokrila krajevna skupnost iz drugih virov.

4. člen
Samoprispevek se uvede za obdobje petih let in sicer za obdobje od 1. februarja 1988 do 31. januarja 1993.

5. člen
Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki staino prebivajo v naselju Černelavci in sicer v naslednji višini:
— 1 % od neto OD zaposlenih delovnih ljudi in občanov
— 2,5 % od katastrskega dohodka
— 0,5 % od pokojnin
— 1,5 % od čistega osebnega dohodka iz davčne osnove od samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih in drugih gospodarskih in negospodarskih dejavnosit
— % od povprečnih osebnih dohodkov občini v preteklem letu, občani, ki so na začasnem delu v tujini.

6. člen
Glede oprostitve plačila samoprispevka se uporabljajo določila 12. člena zakona o samoprispevku (Ur. list SRS, št. 35/85).

7. člen
Delavcem, ki so na začasnem delu v tujini in imajo v naselju Černelavci stalno prebivališče, bo v pripravljalnem postopku za razpis referenduma posredovan program, ki bo vseboval namen, vrsto, osnovo in višino samoprispevka, obdobje za katero se uvaja samoprispevek in izjava s katero se zavezanec izreče za uvedbo samoprispevka.

8. člen
Pravico glasovanja na referendumu imajo občani, ki so vpisani v splošni volilni imenik in občani, ki še nimajo volilne pravice, pa so v delovnem razmerju.

9. člen
Volilci glasujejo neposredno in tajno z glasovnico, ki ima naslednje besedilo:
KRAJEVNA SKUPNOST ČERNELAVCI
NASELJE ČERNELAVCI
GLASOVNICA
Za glasovanje na referendumu, dne 10. januarja 1988 o uvedbi dodatnega samoprispevka v denarju, ki se porabi za:
— izgradnjo kanalizacije
— gradnjo in vzdrževanje objektov skupnega pomena v naselju Černelavci.
Samoprispevek bo predpisan za obdobje petih let in sicer od 1. februarja 1988 do 31. januarja 1993 in bo znašal:
— 1 % od neto OD zaposlenih delovnih ljudi in občanov
— 2,5 % od katastrskega dohodka
— 0,5 % od pokojnin
— 1,5 % od čistega osebnega dohodka iz davčne osnove od samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih in drugih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti
— 1 % od povprečnih osebnih dohodkov v občini v preteklem letu, občani, ki so na začasnem delu v tujini.
Glede oprostitve plačila samoprispevka se uporabljajo določila 12. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS, št. 35/85).

GLASUJEM
»ZA« »PROTI«

Glasovnico izpolni glasovalec tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo dodatnega samoprispevka, oziroma besedo »PROTI«, če se ne strinja z uvedbo dodatnega samoprispevka.

10. člen
Sredstva dodatnega samoprispevka se bodo zbirala na posebnem računu krajevne skupnosti Černelavci in se bodo razporejala v skladu s sprejetim referendumskim programom.
Za zbiranje sredstev in za izvajanje del bo odgovoren vaški odbor naselja Černelavci.

11. člen
Nadzor nad zbiranjem in uporabo zbranih sredstev z dodatnim samoprispevkom, bo opravljal svet krajevne skupnosti Černelavci, ter bo o tem vsako leto poročal zboru delovnih ljudi in občanov naselja Černelavci.

12. člen
Ta sklep velja z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.
Černelavci, dne 7. decemra 1987

Predsednik
sveta krajevne skupnosti Černelavci
Štefan KUMIN, l. r.

222

Na podlagi 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Uradni list SRS, št. 9/85) in 1. člena odloka o pooblastitvi izvršnega sveta Skupščine občine Lendava za sprejemanje ukrepov neposredne kontrole cen na ravni občine (Ur. obj. Pom. občin št. 10/85) ter v zvezi s 3. členom odloka o določitvi najvišjih cen (Uradni list SRS, št. 43/87), je Izvršni svet SO Lendava, dne 8. 12. 1987 sprejel

ODREDBO
o določitvi najvišjih cen

1. člen
Cene proizvodov in storitev iz 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Uradni list SRS, št. 9/85), ki so jih organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter nosilci samostojnega osebnega dela oblikovali v skladu s predpisi in uporabili na tržišču do uveljavitve te odredbe, se štejejo kot najvišje cene.
Ne glede na prvi odstavek tega člena se ukrep določitve najvišjih cen ne nanaša na cene brezalkoholnih in alkoholnih pijač v gostinstvu in turizmu.

2. člen

Ne glede na 1. člen te odredbe smejo organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter nosilci samostojnega osebnega dela cene svojih proizvodov in storitev, ki so po predpisih veljale in bile uporabljene na tržišču na dan uveljavitve te odredbe povečati in sicer:

1. gostinske storitve
— jedila za 25 %
— prenočišča za 25 %
2. prevozi potnikov s taksi avtomobili za 15 %
3. prevoz blaga v cestnem prometu za 15 %

3. člen

Ta odredba se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

4. člen

Ta odredba začne veljati z dnem objave.

Številka: 38-1/87-3
Datum: 9. 12. 1987

Predsednik
IS SO Lendava
Jože Kuronja, l. r.

223.

Na podlagi 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Ur. list SRS, št. 9/85), odloka o določitvi najvišjih cen (Ur. list SRS, št. 43/87), 2. člena odloka o določitvi organa za sprejem ukrepov neposredne kontrole cen (Ur. objave Pomurja, št. 11/85), je Izvršni svet SO Gor. Radgona sprejel na seji, dne 10. 12. 1987, naslednjo

ODREDBO
o določitvi najvišjih cen

1. člen

Cene proizvodov in storitev iz 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Uradni list SRS, št. 9/85), ki so jih organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter nosilci samostojnega osebnega dela oblikovali v skladu s predpisi in uporabili na tržišču do uveljavitve te odredbe, se štejejo kot najvišje cene.

Ne glede na prvi odstavek tega člena se ukrep določitve najvišjih cen ne nanaša na cene prevoza z žičnicami, vzpenjačami in vprežnimi vozili ter cene brezalkoholnih in alkoholnih pijač v gostinstvu in turizmu.

2. člen

Ne glede na 1. člen te odredbe smejo organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter nosilci samostojnega osebnega dela cene svojih proizvodov in storitev, ki so po predpisih veljale in bile uporabljene na tržišču na dan uveljavitve te odredbe povečati in sicer:

1. osnovne komunalne storitve:
— prečiščevanje in odvajanje odplak za 25 %
— odnašanje in odlaganje odpadkov za 40 %
2. gostinske storitve:
— jedila za 18 %
— prenočišča za 18 %
3. oskrbnina v VVZ in dijaških domovih, ki jo v skladu s 6. členom zakona o družbeni kontroli cen (Uradni list SRS, št. 9/85) neposredno plačujejo občani se poveča za 18 %
4. prevoz potnikov s taksi avtomobili za 22 %
5. prevoz blaga v cestnem prometu za 15 %
6. zdraviliške storitve za 18 %.

3. člen

Ta odredba začne veljati z dnem objave.

Številka: 38-7/87-11
Datum: 10. 12. 1987

Predsednik
Izvršnega sveta SO Gornja Radgona:
Janko Slavič, dipl. ing. agr.

Pravijo, da je tudi to rekord: 37 francoskih žandarjev na enem samem motornem kolesu.

Zakonske skupnosti brez otrok

Ni jih težko prepoznati, pripadnike najnovejše človeške vrste, ki živi »kot ptiček na veji«. Oblačijo se izbrano, jedo v najboljših restavracijah, vozijo drage avtomobile, doma poslušajo glasbo z najboljših naprav in gledajo trenutno priljubljene filme na najboljših videonapravah, medtem ko jim ob nogah čepi lepo hranjen in negovan pes, na počitnice pa se odpravljajo daleč in v eksotične kraje. Prav nič jim ne manjka, kar se udobja tiče. Le nečesa ni v skupnosti te vrste — otrok.

Američani jim pravijo dinki. Naziv izhaja iz kratice DINK, ki so jo izvedli iz izraza družina brez otrok in z dvema plačama. Takšne je najti tudi pri nas, le da je udobje, ki si ga na račun dveh plač in nič otrok privoščijo, nekoliko manjše, kljub temu pa nedvomno tudi naši dinki živijo v povprečju boljše kot družine z otroki.

Ameriški dinki so sicer delovni ljudje. Najpogosteje spadajo v srednji razred in opravljajo službo, značilno za tako imenovane bele ovratnike, se pravi, da so uslužbenci, poslovneži, svetovalci, odvetniki ipd.

Na vprašanje, zakaj nimajo otrok, odgovarjajo podobno, kot sta za revijo Time izjavila 33-letni hollywoodski televizijski producent David Eagle in njegova 31-letna žena Nancy: »Nisva se pripravljena odreči času, ki je potreben za najino kariero, ter ga posvetiti otrokom.« Delata po 60 ur na teden, služita lepe denarce in se imata lepo. Vsaj menita, da je tako.

Sociologi pa pravijo, da so dinki le prehoden pojav v življenju mladih ljudi. Prej ali slej v človeku zmagajo tradicionalne vrednote. Ko se zasitijo gmotnega bogastva, si zaželijo otrok, če drugače ne, kot novega vira zadovoljstva. Za otroka pa se stežka odločijo, dokler so v zagonu. Izračun je jasen. Da v ZDA spravijo otroka na noge, kar traja v povprečju do otrokovega 18 leta, jih to stane okrog 100.000 dolarjev. To je lep kup denarja, ki se mu niso pripravljeni odreči.

SAMOTA UBIJA

Zelo verjetno je, da ljudje, ki so osamljeni, poprej in pogosteje umirajo za srčnimi in žilnimi boleznimi kot ljudje, ki so bolj družabni in gojijo pogostejše stike z drugimi ljudmi. Tako vsaj kažejo rezultati največje študije doslej, kar so jih opravili, da bi raziskali vpliv družbene osamitve na razvoj bolezni srca in ožilja.

Študijo sta opravila dr. Kristina Orth-Gomer s Karolinskega inštituta in profesor Jeffrey Hognson z univerze Johna Hopkinsa. Strokovnjaka sta preiskala družabne stike 17433 Švedov, pri čemer sta zajela družinske stike, stike s prijatelji, sosedi in kolegi, nato pa sta primerjala stopnje smrtnosti skupine najbolj osamljenih ljudi s stopnjami smrtnosti preostale populacije.

Pri analizi sta upoštevala znane rizične činitelje, ki vplivajo na razvoj bolezni in srca, kot so kajenje, starost, telesna nedejavnost in prirojene srčne nepravilnosti. Kljub temu pa se je izračun izkazal kot presenetljiv. Študija je namreč pokazala, da je nevarnost smrti za srčnimi in žilnimi obolenji pri ljudeh z nič ali malo družabnimi stiki za 40 odstotkov večja kot pri ljudeh z normalnimi družabnimi stiki.

Živali vplivajo na ljudi

Čemu toliko najrazličnejših živali po domovih? Čemu armada muck in psov, ptic in ribic vseh mogočih barv, velikosti in navad? Pravega in za vse veljavnega odgovora ne bomo našli. Nekomu domači ljubljenec krajša dolge ure, drugemu se pomirijo napeti živci po napornem delavniku, ko se pogovori z zvestim psom iz oči v oči, nekoga pomiri predenje mačke v naročju, medtem ko drugemu prijetnega petja kanarčkov ne zamenja nobena glasba na tem svetu. Ljudje v sicer nekoristnih domačih živalih odkrivajo vrednote, ki na prvi pogled niso razvidne, a zanesljivo so, saj bi sicer ne bilo po domovih toliko pernatih, štirinožnih, vodnih in podobnih drugih ljubljenčkov.

Psihologi vedo povedati, da imajo domače živali precejšen in upoštevanja vreden vpliv na svoje gospodarje. Na nedavnem strokovnem srečanju v Bostonu so poznavalci ugotavljali, da domači ljubljenčki zdravijo duše in telesa svojih gospodarjev. Pomirjajo sprte zakonce, odpirajo čustveno zavrte ljudi, pomirjajo nemirne in razrvane posameznike, pomagajo otrokom, da premagajo svoje strahove in se lažje vključijo v družbo vrstnikov. Navzočnost domačih živali je po mnenju poznavalcev blagodejna z več vidikov.

Psiholog Hubert Montagner je s pomočjo videoposnetkov izpeljal zanimivo primerjavo med značaji tistih otrok, ki so odraščali s psom, in tistimi, ki doma niso imeli štirinožnega ljubljenca. Ugotovil je, da so se predšolski otroci veliko naučili od domačega psa. Ob tem, ko so psa vlekli za rep, ga tepli, mu nagajali in ga po svoje mučili, žival pa je vse potrpežljivo prenašala, kot to znajo psi, se otroci niso razvili v agresivne osebnosti, marveč prav obratno, od psa so se naučili strpnosti in potrpljenja. Ti otroci so se v odnosu do starejših pokazali manj nasilni kot tisti otroci, ki jim je zgodnje otroštvo teklo brez štirinožnega prijatelja.

Blagodejni vpliv živalskega prijatelja še na kasnejša leta je dokazoval psiholog Michael Levine z pensilvanske univerze Bloomsburg. Primerjal je študente, ki so odraščali s psom, s tistimi, ki ga v svoji bližini niso imeli.

Ugotovil je, da so študentje, ki so imeli psa, pokazali večje samozaupanje in večje znanje pri preskusih. Izkazali pa so se tudi za bolj družabne in strpnejše od sošolcev kot kolegi, ki v otroštvu niso drugovali s psom ali kakšno drugo domačo živaljo.

Prototip letala — satelita

Ta mesec so na kanadskem letališču v Otawi obrnili list v knjigi zgodovine letalstva in začeli pisati povsem novo poglavje. Poletelo je namreč prvo letalo-satelit, ki mu dajejo energijo za manevriranje mikrovalovi, ne pa klasično gorivo. To pomeni, da lahko ostane v višinah tudi leto dni oziroma do naslednjega servisa in popravila.

Pravzaprav gre zaenkrat samo za model bodočega letala. Razvijali so ga pet let na univerzi v Torontu ob denarni injekciji kanadskega ministrstva za telekomunikacije. Projekt je stal 2 milijona dolarjev. Letalo-satelit na mikrovalove je namenjeno v prvi vrsti telekomunikacijam. Zamenjalo naj bi drage telekomunikacijske satelite, ki jih Kanada potrebuje na svojem redko obljudenem severu. Ko bo izdelava stekla, naj bi bilo trikrat cenejše od satelitov. Konstruktorji pa predvidevajo, da se bodo zanj odločile tudi druge države, kjer imajo zaradi razdalj ali močno goratega reliefa težave s komunikacijami.

Prvo letalo bo osemkrat večje od prototipa in bo imelo 35 metrov razpetine kril. Nosilo bo lahko okrog 100 kilogramov koristnega tovora. Letelo bo na višini 21 kilometrov, in to v ponavljajočih se krogih nad določenim območjem. Energijo mu bodo pošiljale preko mikrovalovnega oddajnika, s katerim bo moralo biti v nenehnem stiku.

Kam z ekološkimi bombicami?

Shranjevanje in odlaganje nevarnih odpadkov je zelo pereče in težko ekološko vprašanje, s katerim se ubadajo skoraj vse dežele sveta, ene bolj, druge pa manj resno, odvisno od zrelosti splošne ekološke zavesti prebivalstva in zrelosti vladajočih sestav za prepoznavanje in dojemanje ekoloških problemov. Poglavitna skrb je posvečena najbolj kritičnim odpadkom, kot so radioaktivni odpadki in nevarne kemikalije, medtem ko se za majhne količine prav tako nevarnih odpadkov marsikje ne zmenijo kaj dosti. Izrabljeni baterijski vložki, pršilniki, barve, olja, maziva in podobno, kar se uporablja v malih obratih in v gospodinjstvih, so prav tako nevarni za okolje in zdravje ljudi, vendar jih, če se ne pojavljajo v večjih količinah, kar pomešajo med navadne komunalne odpadke in potem z njimi odložijo, kar je seveda neustrezno in nevarno za okolje in zdravje ljudi.

Ker je za tovrstne nevarne odpadke predvsem važno, da jih zberejo ločeno od drugih odpadkov, so načrtovalci nizozemske družbe Stemaco izdelali posebne zabojnike, ki so jih namenili shranjevanju prav te vrste odpadkov. Izdelek so poimenovali ekontejner (skrajšano iz pojma ekološki zabojnik). Gre za manjši zabojnik, ki je razdeljen v šest ločenih razdelkov, od katerih je vsak narejen iz materialov, odpornih proti učinkom najrazličnejših kemikalij in plinov. Tako je mogče v zabojnik odmetavati ločeno šest vrst tekočin in trdih nevarnih odpadkov, skupaj za okrog 4 prostorninske metre. Na ta način se nevarne kemikalije in odpadki ne pomešajo, kar onemogoči morebitne samovžige in eksplozije, hkrati pa olajša sortiranje in drugotno uporabo tistih odpadkov, ki se dajo še koristno uporabiti.

Marles - prednost, ki odtehta

HIŠE PRIHODNOSTI

Posebna ugodnost: do 25. decembra 1987 pri nakupu hiše — kuhinja Marles v vrednosti 10 odstotkov naročenih montažnih elementov hiše.

Informacije in nasveti v salonih:
LJUBLJANA, tel.: (061) 372-537, 372-526; ZAGREB, tel.: (041) 520-699, 520-222; BEOGRAD, tel: (011) 444-3952, 218-636; NIŠ, tel.: (018) 48-252; SARAJEVO, tel.: (071) 34-544; BANJA LUKA, tel.: (078) 784-439; SKOPJE, tel. (091) 581-056.

Naročila: MARLES, lesna, stavbna in pohištvena industrija, 62000 MARIBOR, Limbuška cesta 2, p. p. 153, telefon: (062) 39-441, teleks: 33143 yu MARLE, brzojav: MARLES MARIBOR

marles je marles

Test nam pove, koliko smo stari

Vsak človek si našteje dvoje let: prva so leta, ki se štejejo od dneva rojstva, druga pa biološka starost.« Pri zdravju je pomembna samo biološka starost, ne letnica, ki je zapisana v rojstnem listu.

Nekaj testov, s katerimi si lahko vsak ugotovi svojo biološko starost. Potrebujete samo ravnilo in časopis.

Preskus vida: čim mlajši je kdo, tem bliže drži časnik.

Preskus s kožno gubo: prožna koža mladih ljudi se hitro zgladi.

PRESKUS Z RAVNILOM

Kdo naj prime z roko 500 cm dolgo ravnilo na zgornjem koncu in naj ga nenadoma spusti. Vi ga morate ujeti. Prestrezite ga in tam, kjer ga boste zgrabili s palcem in kazalcem, preberite številko. Dvajsetletni ga zgrabijo pri 28 cm, šestdesetletniki pa pri 15 cm.

PRESKUS S KOŽNO GUBO

S palcem in kazalcem zajemite kožo na hrbtu roke in jo stiskajte pet sekund. Izpustite in opazujte, čez koliko sekund se bo guba na koži izgubila. Pri starosti pod 45 let se bo koža zgladila prej kakor v petih sekundah, 10 do 15 sekund bo trajalo pri šestdesetletnih in 35 do 55 sekund pri sedemdesetletnikih.

Preskus z ravnilom: mladi hitreje reagirajo.

PRESKUS S STOJO NA ENI NOGI

Z njim ugotavljamo statično ravnotežje. Kako dolgo bosonogi in zaprtih oči lahko stojite na eni nogi? Mlajši ljudje zdržijo dlje kot 30 sekund, starejši pa niti pet sekund.

PRESKUS S ČASNIKOM

Gre za vid. Človek 21 let, ki normalno vidi, lahko bere, če je časopis oddaljen od oči samo še deset centimetrov. Za 34-letnega je ta razdalja 14 centimetrov, za 40-letnega že 23 centimetrov in za 60-letnega že en meter.

ZDRAVJE: ČAS GRIPE IN NAHODOV

Ker se je začel čas gripe in prehladov, bo dobrodošlo nekaj nasvetov za obrambo pred okužbo in za ublažitev težav. Večkrat smo že poudarili, pa ponovimo še enkrat: pri preprečevanju prehladnih in virusnih obolenj ima pomembno vlogo z vitamini bogata hrana, posebno pa vitamin C. Če le imate možnost, tudi finančno, jejte jabolka in pomaranče ali pijte naravno limonado. Čeprav pijete čaje navadno šele takrat, ko ste že bolni, lahko v preventivne namene pijete šipkov čaj ali pa čaj iz mešanice 30 gramov kamiličnih cvetov, 30 gramov bezga, 30 gramov lipovih cvetov in 10 gramov pelina. Čajno žličko te mešanice prelijte z dvema decilitroma kropa in popijte po dveh urah. Čaj pijte večkrat na dan. Proti prehladu, gripi, bronhitisu, kašlju in celo pri začetnem vnetju pljuč pijte bezgov čaj: jušno žlico suhih bezgovih cvetov prelijte z dvema decilitroma kropa, pokrijte in pustite pol ure stati. Čaj precedite in pijte pred jedjo.

Če ste zaradi prehlada dobili vročino, vam bo pomagal lipov čaj: jušno žlico lipovih cvetov prelijte z dvema decilitroma kropa in počakajte pol ure. Čaj pijte čim bolj vroč tri-do petkrat na dan.

Kako po ledu in snegu

PROMETNA VARNOST

Nekaj stvari morate imeti vedno pri roki, ne glede na to, ali spravite vozilo čez noč v toplo garažo ali pa ga pustite na ledenem zimskem vetru.

— Strgalo za led z gladkim robom za odstranjevanje ledu in sreža, z nazobčenim robom za odstranitev debelih ledenih oblog in z gumijastim robom za čiščenje orošenih stekel.

— Pršilo za odstranjevanje zelo debelih plasti ledu. Sredstvo za odmrzovanje ključavnic; seveda morate imeti stekleničko vedno pri roki, v žepu ali torbici; če jo boste hranili v avtomobilu, vam ne bo nič koristila. Kable za vžig, kadar motor ne bo hotel vžagati.

— Mraz precej zmanjša zmogljivost akumulatorjev, zlasti če so nekoliko starejši, včasih zjutraj popolnoma odpovedo. Zložljivo lopato, ki jo boste potrebovali, kadar boste morali vozilo odkopati izpod snega.

— Čim več pozornosti boste namenili vozilu, tem bolje bo prestalo zimo. Dobro ga operite in premažite s voskom, majhne praske prekrijte z lakom. Kontrolirajte tekočino v hladilniku, tekočina mora prenesti do minus 30 stopinj mraza.

— Vožnjo po ledu in snegu si lahko močno olajšate. Zvečer pod brisalnike položite kos lepenke z velikostjo prednjega stekla. Vetrobransko steklo tako ne bo zaledenelo, to pa vam bo močno skrajšalo jutranje praskanje ledu. Poskrbite, da boste na vse strani dobro videli. Vožnja bo tako varnejša in ne boste vozili na slepo. Zvečer prelepite ključavnice z izolirnim trakom ali obližem. Tako zagotovo ne bodo zamrznile. Pozimi pri parkiranju ne zategnite ročne zavore, lahko bi zamrznile. Vožnja pozimi je bolj zahtevna, razmere zahtevajo več previdnosti, občutka in znanja. Za volan ne sedajte s težkimi čevlji na nogah, ker boste tako izgubili občutek za mero pri zaviranju in pritiskanju na plin. Na poledeneli cesti ne pretikajte v nižjo prestavo, pritiskajte na nožno zavoro. Ta deluje na vse štiri kolesa, motor pa le na pogonski.

Če se kolesa kljub vsemu vrtijo v prazno, lahko povlečete ročno zavoro. To včasih deluje kot diferencialna zapora in pomaga pogonskima kolesoma, da se bolje oprijemata tal. Pedala za plin ne pritiskajte premočno.

Senčnik iz cedila

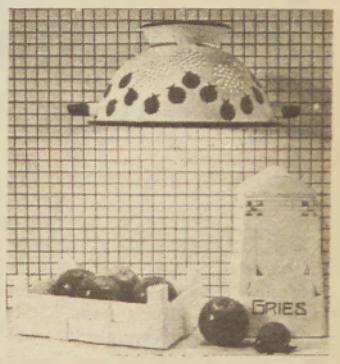

Senčnik za svetilko lahko izdelamo iz emajliranega kovinskega cedila. Cedilo ima luknjice, da se senčnik ne ogreje preveč. Senčnik lahko ostane bel, lahko pa ga tudi polepimo s samolepilnimi nalepkami, na primer s pikapolonicami; iz rdeče samolepilne folije izrežemo kroge. S čopičem in črnim tušem pobarvamo kroge, da so kot pikapolonice. Kroge nalepimo na cedilo.

Na dnu cedila (oziroma na vrhu senčnika) vrtamo z vrtalnim strojem luknjo s premerom 10 milimetrov. Skozi to luknjo vpeljemo kabel, da obesimo svetilko s senčnikom pod strop.

Kako ozdraviti ozebline

Ozebline so posledica podaljšanega ali ponovljenega delovanja mraza zaradi nezadostno zavarovanih ali manjšega občutljivega dela telesa. Najpogosteje prizadenejo stopala, uši, nos, ustnice in brada. K ozeblinam so posebno nagnjeni ljudje, ki se jim noge potijo in imajo tudi slabši obtok krvi. Ozebline dobijo celo pri temperaturi, ki drugim sploh ne škodi. Mraz povzroči krčenje žil, ki jih sprenidjata odebelitev in zoženje kapilar v koži.

Ko se spremembe enkrat začnejo, jih je zaradi njihove narave zelo težko zdraviti, kar mnogina ne pozna zdravila, s katerim bi odpravila te odebelitve in oženja kapilar. Priporočamo masažo s pripravki za širjenje krvnih žil: sem sodijo mazila in čokolade proti vetrni in degnojenje s kafro, tableto pa ne pomagajo. Najpomembnejše je preprečiti nastanek ali poslabšanje ozeblin z gretjem, mazanjem občutljivih delov z mastmi proti ozeblinam, z vzdrževanjem suhe površine kože in vsem, kar spodbuja krvni obtok. Nekateri priporočajo tudi vztrajno sončenje in izmenične kopeli z masažo.

Jesenski nasvet za vrtičkarje

Narava vselej poskrbi, da golo zemljo čim prej prekrije rast. Posnemajo jo biovrtičkarji in čedalje bolj tudi vrtičkarji. Gole površine v vrtu prekrijemo s tanko plastjo listja, rastlinskih odpadkov, pokošene trave, preperelega komposta ali ustreznih pripravkov, ki se dobijo v semenarnah. Plast varuje tla, se ne izsušijo, dež ne spere tako zlahka hranilnih snovi, pod plastjo se zaduši plevel, organizmi, ki živijo v zemlji, se lahko neovirano razvijajo. Sčasoma se ta varovalna plast spremeni v humus. Tako zastiramo tla pod sadnim drevjem in grmovnicami. Gredice, s katerih smo bili pobrali pridelek, bodo pripravljene za novo rast, če jih bomo samo zastrli, prekopali pa spomladi.

Še nekaj: odpadlega sadja ne mečimo na kompostni kup, ker so na njem lahko jajca škodljivcev, ki bi se v kompostu posebno uspešno razvili.

KORENJE IN KAROTIN

Korenje je dragocena vrtnina zaradi vrste dobrih lastnosti. V njem je veliko karotina, ki ga telo spreminja v vitamin A. Za ta vitamin vemo, da je nepogrešljiv za oči, kožo in sluznico. Samo 100 g korenja na dan moramo pojesti, pa zadostimo potrebi po vitaminu A. Pripravimo ga vselej z malo maščobe, ker se karotin topi samo v maščobi, ne pa v vodi.

Vse leto lahko kupujemo korenje, na trgu in v trgovinah, če ga nimamo na vrtu. Če ga imamo v vrtu, ga spravimo za zimo. Najprej ga skrbno preberemo in odstranimo vse nagnite korenčke, zdrave pa potaknemo v vlažen pesek, pred tem ga ne smemo oprati. Korenčka rajši ne lupimo, ker je večina vitaminov tik pod lupino. Zdrgnimo ga pod tekočo vodo, pa se bodo dragocene snovi ohranile. Korenja ne smemo predolgo kuhati ali dušiti. Dobro naribano korenje uporabljamo za solate. Če mu dodamo še naribano jabolko in žlico limoninega soka, imamo bogat vir vitaminov in okusno solato v času, ko druge solate manjka. Kdor ima rad bolj začinjene jedi, naj si zmeša v korenček kislo smetano in povrhu namelje malo belega popra.

Marles-prednost, ki odtehta

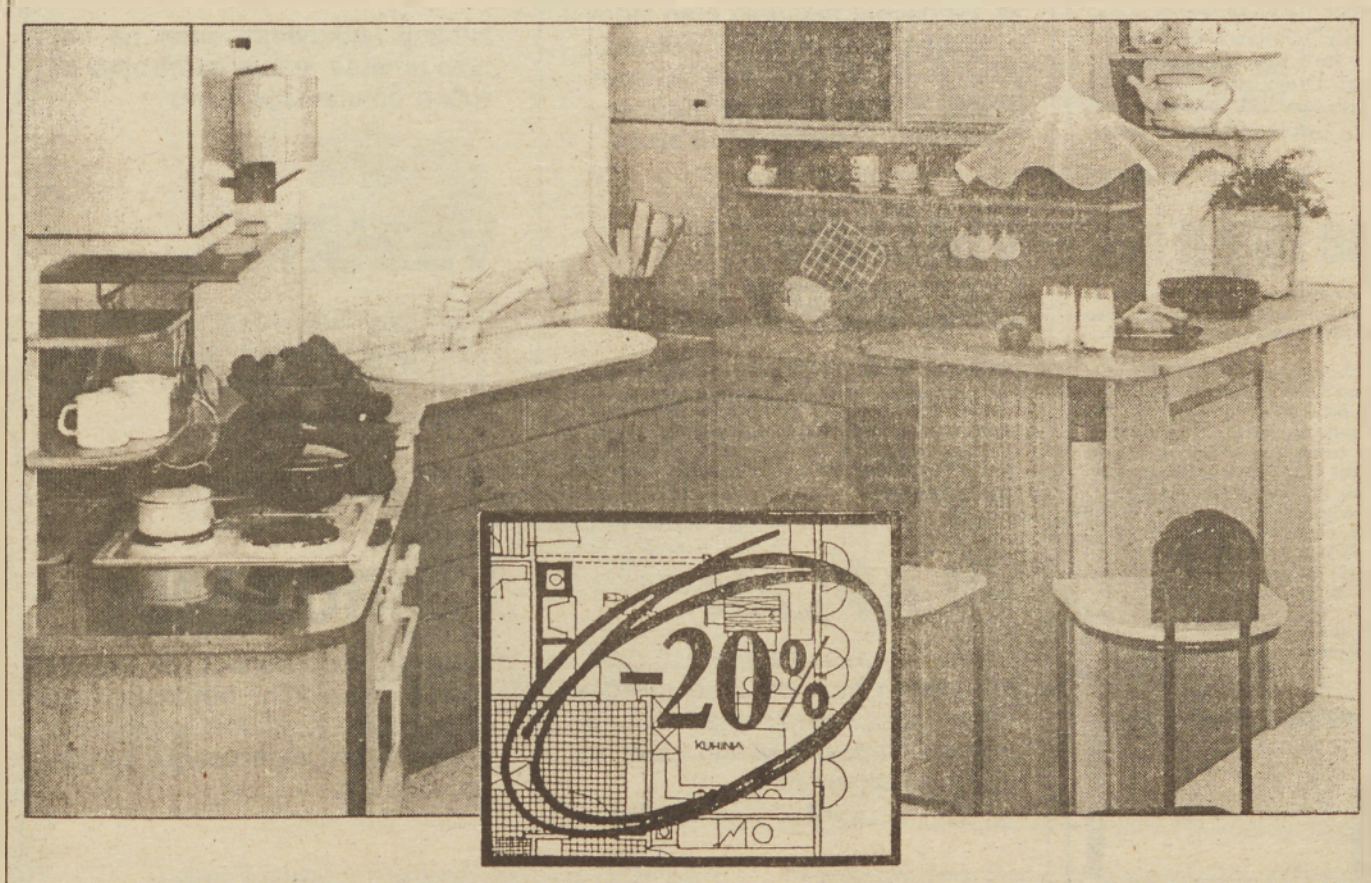

KUHINJSKO POHIŠTVO PRIHODNOSTI

Posebna ugodnost: do 25. decembra 1987 za kuhinjsko pohištvo 20-odstotni popust pri gotovinskih plačilih v salonih Marles.

Informacije in nasveti v salonih: MARIBOR, tel.: (062) 39-441; LJUBLJANA, tel.: (061) 372-537, 372-526; ZAGREB, tel.: (041) 520-699, 520-222; BEOGRAD, tel: (011) 444-3952, 218-636; NIŠ, tel.: (018) 48-252; SARAJEVO, tel.: (071) 34-544; BANJA LUKA, tel.: (078) 784-439; SKOPJE, tel.: (091) 581-056.

MARLES, lesna, stavbna in pohištvena industrija, 62000 MARIBOR, Limbuška cesta 2, p. p. 153, telefon: (062) 39-441, teleks: 33143 yu MARLE, brzojav: MARLES MARIBOR

marles marles je marles

Ponosni »novi« pionirji

V petek smo na šoli imeli proslavo. Cicibani iz 1. in 2. razredov so bili sprejeti v pionirsko organizacijo. Vseh skupaj je bilo 20 pionirjev. Na prosiavi sem tudi jaz nastopala.

Pionirji so povedali obljubo.

Ko je bilo proslave konec, smo šli v 1. razred. Tam so nas pogostili. Mladinci so spekli pecivo.

Najmlajši pionirji so ponosno nosili rdeče rutice in modre kapice. Obljubili so, da bodo dobri pionirji.

Valerija Žohar, 7. raz.
OŠ Prekmurske brigade, M. Sobota

Pred kontrolno nalogo

Sedimo v slovenski učilnici. Vsi se bojimo slovenske kontrolne naloge. Nekateri se tresejo, drugi učijo, tretji pa so popolnoma brezskrbni, saj vedo, da slabše ocene, kot jo že imajo, ne morejo dobiti.

Marko: Poznamo osebkov, predmetni, pogojni odvisnik . . . Aha že vem! Krasen pogojni odvisnik! Če bi se uresničil?!

Tine: Daj! Povej že!

Marko: Če bi bila danes sobota . .

Metka: Ne čenčaj neumnosti, saj vidiš, da prihajajo nad nas same nesreče. Oh, ko le ne bi bilo te slovenščine . . .

V razred pride tovarišica, deli kontrolne naloge, nekateri vihajo nosove. Začnemu reševati naloge.

Vojko: Mira, hitro mi povej, kaj je podredje!

Mira: Ko bi le vedela! Vem le to, da smo mi podrejeni tovarišici in tem presnetim lističem.

Tovarišica! Utihnita, sicer bosta ostala brez listov z nezadostno oceno!

Vsi se prestrašimo, saj vemo, da je tovarišica lahko presneto sitna. Končno zazvoni. Oddamo naloge.

Vojko: Fantje, jaz sem napisal, da je podredje stavek, ki pojasnjuje marsikatero stvar.

Branko: Si neumen! Boš že videl pojasnilo! Kaj je podredje, bi pa že lahko vedel.

Vojko: Če ti veš, mi povej!

Branko: Seveda! Podredje je poved s pristavkom.

Anka: Ju slišite? Oba sta zelo pametna. Če ste že ostali pisali take neumnosti, nas čakajo težki časi.

Monika: To bo veselo. ko dobimo kontrolne!

NASLEDNJI DAN.

Tovarišica pride v razred, vsi vemo, da je kontrolna slabo izpadla. **Učiteljica:** Ugotovila sem, da nekateri doma sploh ne delate. Le kako ste lahko pisali take neumnosti o podredju?

Vojko, mi lahko poveš, kaj je podredje?

Vojko: Če lahko povem s svojimi besedami, bo šlo. To je takrat, če je eden drugemu podrejen.

Učiteljica: Takoj utihni! Le zakaj moram učiti take lenobe? Najraje bi takoj odšla s te šole.

Vojko: Kajne tovarišica, tudi meni tu ni všeč.

Učiteljica: Le počakaj! Boš že videl. Greva k tovarišu ravnatelju! Učiteljica in Vojko odideta.

Branko: Pa smo se je le znebili.

Člani literarnega krožka
OŠ Grad

SONCE IN VETER

Nekoč, davno davno, ko je bila miš tako velika kot muca, muca tako velika kot teliček, pes pa tako velik kot triletna krava, se je sonce prepiralo z vetrom. Prepirala sta se zato, ker nista vedela, kdo je močnejši. Zmenila sta se, da bosta na enem popotniku preizkusila. Tisti, kateri mu bo slekel plašč, je močnejši. Najprej je veter zapihal tako močno, da se je popotnik čisto zavil v plašč. Po vetru je bilo na vrsti sonce. Tako močno je začelo pripekati, da je popotnik slekel plašč. Tako so vedeli, da je sonce močnejše od vetra.

Alenka Kovač, 4. raz.
OŠ Dobrovnik

Slovo je bilo boleče

Imam brata Dušana. Je devet let starejši od mene, a se vseeno razumeva. Igrava se razne igre, se kartava in igrava šah. Tudi pri nalogah mi pomaga, če kdaj česa ne vem.

A vse lepo enkrat mine. Vedela sem, da bo kmalu prišel tisti dan, ko bo moral obleči vojaško suknjo. Brat se je vojske veselil, a ko je izvedel, da mora v Makedonijo, mu ni bilo vseeno. Ko je bilo le nekaj dni do njegovega odhoda, sem hotela biti čim več pri njem in ga tolažiti. Naglo se je bližal prvi avgust, odločilen dan. Ko je zadnjo noč spal doma, dolgo nisem mogla zatisniti očesa. Razmišljala sem, ali mu bo tam hudo ali bo lačen . . . Zjutraj so me prebudili sončni žarki, ki so posijali na mojo posteljo. Vstala sem in potiho vstopila v bratovo sobo. Ob postelji je imel torbo, ki je bila polna krtač, zobnih past in drugih toaletnih potrebščin. Vstopila sem v kuhinjo. Že je zajtrkoval. Hrana mu ni preveč teknila. Pripravljen je bil na odhod, le po torbo je skočil. Že smo se znašli pred vrati. Stisnila sem se mu v naročje in začutila, kako mi tečejo solze. Nenadoma se je obrnil in odšel. Dolgo sem stala na pragu in mu mahala v slovo.

Minilo je le nekaj dni, ko smo dobili njegovo prvo pismo. Sporočil je, da je dobro pripotoval in da si je našel dobre prijatelje. Ko sem to slišala, sem si oddahnila.

Simona Pirc, 6. raz.
OŠ Kapela

Pričakujem prve snežinke

Skoraj bo zapadel prvi sneg. Otroci se ga bomo razveselili. Smučali in sankali se bomo. Delali bomo tudi sneženega moža. Tudi v šoli bomo imeli zimski športni dan. Smučarji bomo med seboj tekmovali.

Starši bodo morali priskrbeti toplo obleko in čevlje, da nas ne bo zeblo. Jaz že nestrpno pričakujem belo zimo.

Mitja Vorušič, 5. raz.
OŠ Cezanjevci

Tudi jaz sem pionir

Takrat, ko smo postali pionirji, je naša domovina imela rojstni dan. Nastopali so pionirji in cicibani iz vrtca. Dobili smo kapico, rutico, knjižico in knjigo.

Boris Kreslin, 1. raz.
OŠ Bistrica

ASFALTIRALI SMO CESTO

Nekega dne sem slišala starše, kako so se pogovarjali, da bodo asfaltirali cesto. Te novice sem se zelo razveselila. Najprej smo začeli širiti cesto. Nato so veliki tovornjaki navozili gramoz. Valjar ga je takoj razvaljal. Ko je bilo vse to opravljeno, so obljubili, da bodo čez en mesec potegnili asfalt. In res je bilo tako. Veliki tovornjaki so vozili maso v stroj, ki je ravnal asfalt, za njim pa je šel še valjar. Drugi dan smo se zbrali in uredili bankine. Zelo sem zadovoljna, da imamo v Dragotincih vsaj košček asfaltirane ceste.

Nadja Robec, 3. b
OŠ Videm ob Ščavnici

Od kdaj se bojim kač

Živali ima rada. Že od nekdaj se veselim metuljev, ki letajo po travnikih, veselim se kobilic, ki skačejo tako urno, in mravelj, ki prenašajo težke tovore, čebel, ki nabirajo cvetni prah . . .

Zelo zgodaj pa sem občutila strah od kač. Ko mi je bilo približno pet let, smo bili pri babici. Pomagali smo pri žetvi. Ko je kombajn požel, je stric s koso žel še ležečo pšenico. Zagledal je gada in ga ubil. Snel je predpasnik in na njega privezal mrtvega gada. Ker me je hotel prestrašiti, me je poklical in mi naročil, daj grem po brus, da bo nabrusil koso. Prinesla sem mu, nato pa me je prosil, naj mu dam predpasnik, ki je ležal na tleh. Ko sem pobrala predpasnik, me je mrtva kača udarila po nogi. Ker sem mislila, da je živa, sem odvrgla predpasnik in spustila nečloveške glasove ter tekla kot nora. Odrasli so se krohotali na ves glas. Bila sem strašno užaljena, zato sem na ves glas zajokala. V tistem hipu sem občutila neizmeren strah in gnus do kač, ki me bo najbrž spremljal vse življenje.

Simona Pirc, 6. r.
OŠ Kapela

Malo se nam je tale fotografija založila, vendar pa najbrž še ni prepozno, da zveste, kdo so bili letošnji Vestnikovi (nagradni) udeleženci na Srečanju pionirjev dopisnikov Slovenije v Ljubljani. Tja so potovali (od leve proti desni) Denis Vouri z OŠ Dobrovnik, Klavdija Šek z OŠ III M. Sobota, Daniela Dervarič z OŠ Grad in Mateja Gaberc z OŠ Veržej. (Foto: J. G.)

za končno obdelavo pri gradnji hlevov, silosov in drugih objektov

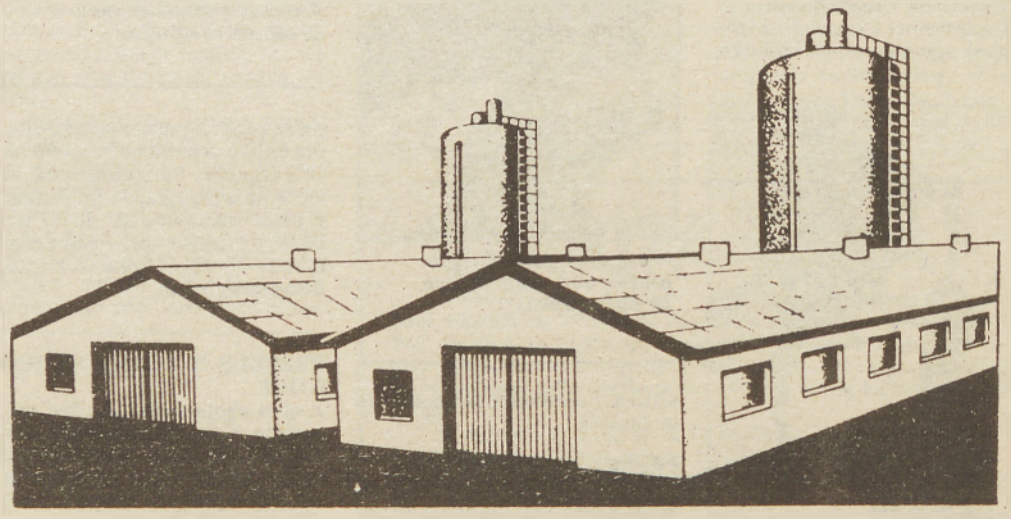

NIVEDUR

je proti vodi odporno cementno lepilo za lepljenje keramičnih ploščic, klinkerja, steklenega mozaika, salonita, plinobetona (sipo rex), itd.

NIVEDUR VIRGO EXTRA

belo cementno lepilo za lepljenje in zapiranje reg (fugiranje) keramičnih ploščic in mozaika iz porcelana, stekla ali keramike.

NIVELAN ZR

za zaribavnje fasadnih sten zidov v vlažnih prostorih ali notranjih površin. Dobro se prime na omet, beton, opeko in druge gradbene materiale, na strop ali na steno.

VIADUR UNIVERZAL

je proti vodi odporna lepilna, reparaturna in izravnalna cementna masa za glajenje, polnjenje, niveliranje, lepljenje, zalivanje reg in oslojevanje.

VILAPLAN

izravnalna masa za pripravo gladkih sten in stropov pred polaganjem tapet, nanašanjem plastičnih premazov, stenskih plošč ali folij in pleskanjem.

NIVELAN N

tankoslojni omet za notranje prostore na umetne smole, za strojno ali ročno ometavanje.

NIVELAN NR

masa za zaribavanje in izravnavo sten in stropov notranjih prostorov

NIVELAN Z

zunanji tankoslojni omet na osnovi umetne smole za strojno ali ročno ometavanje fasad

VEZUR

montažni hitrovezni cement za vstavljanje konzol, sider, plastičnih vložkov, železnih lestev, stopniščnih ograj itd.

HIDROZAN

masa za vodotesnost, za hidroizolacijo različnih betonskih ali zidnih površin, kletnih prostorov, vlažnih zidov, rezervoarjev za pitno vodo itd.

EPOKTIT — DES

trajni zaščitni premaz notranjih sten silosov in bazenov za kisanje zelja, repe in sl.

Zahtevajte prospekte proizvaja:

CINKARNA CELJE

CIMOS KOPER

Snežno puhalo

CIMOS, 66000 KOPER, Vojkovo nabrežje 1,
tel.: 066 23 976

SPECIALIZIRANA PRODAJALNA

Kmetijske in komunalne mehanizacije

vrtavkaste brane CVB in snežna puhala CSP 2
ter vseh rezervnih delov

Res gre hitreje

Če želite spremeniti 500-kilogramsko kravo v polpete ali 200-kilogramskega prašiča v klobase in čevapčiče, boste zelo dolgo mleli. Z motorno mesoreznico MME 10 iz Titana gre pa mnogo hitreje. Namenjena je za mletje mesa in za polnjenje klobas. V eni uri boste lahko zmleli 100 kg mesa. Motorna mesoreznica MME 10 je lahka in prenosna, funkcionalna in sodobno oblikovana ter zelo pripravna za upravljanje in vzdrževanje. Prav zato je izredno primerna za kmečka gospodinjstva, gostinske obrate, mesarje na terenu.
Če vas še kaj zanima, nas pokličite na številko 061 831-811 ali pošljite kupon.

TITAN kamnik

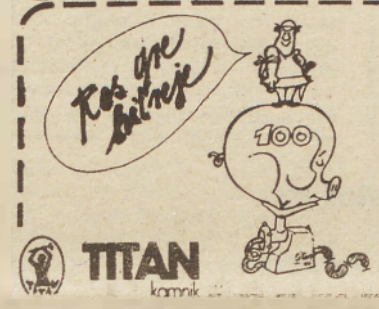

TITAN kamnik

Pošljite mi informacije in prospekt o motorni mesoreznici Titan MME 10 na naslov

IME IN PRIIMEK

ULICA IN HIŠNA ŠTEVILKA

POŠTNA ŠTEVILKA KRAJ

Kupon pošljite na naslov: TITAN, Kovinarska 28, 61240 Kamnik

ISKREN POZDRAV VSEM!

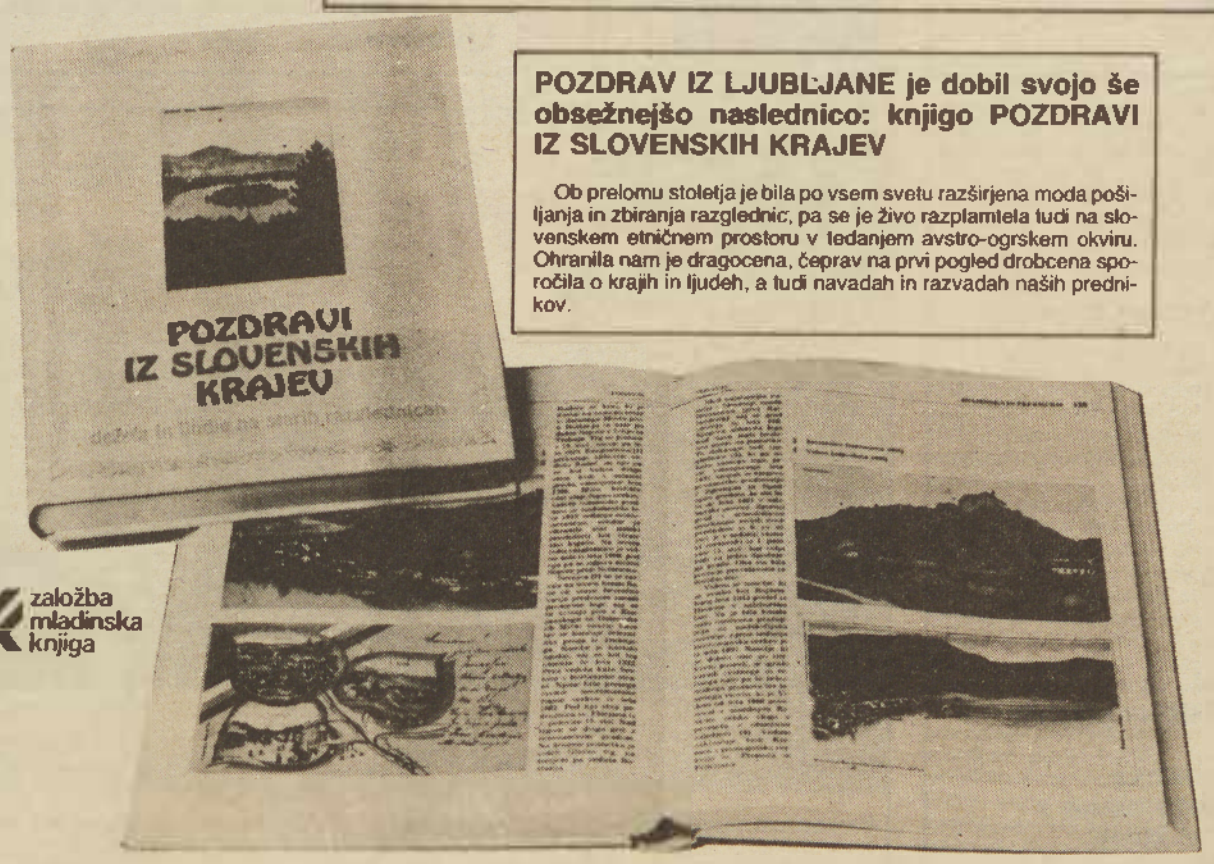

založba mladinska knjiga

POZDRAV IZ LJUBLJANE je dobil svojo še obsežnejšo naslednico: knjigo POZDRAVI IZ SLOVENSKIH KRAJEV

Ob prelomu stoletja je bila po vsem svetu razširjena moda pošiljanja in zbiranja razglednic, pa se je živo razplamtela tudi na slovenskem etničnem prostoru v tedanjem avstro-ogrskem okviru. Ohranila nam je dragocena, čeprav na prvi pogled drobcena sporočila o krajih in ljudeh, a tudi navadah in razvadah naših prednikov.

Takšne in drugačne značilnosti naj bi v knjigi predstavil izbor iz hudournika več tisoč razglednic — kajti razglednice so imeli tisti čas vsako mesto, vsak trg, skoraj vsaka vas in malodane sleherna gostilna, ulica in park, cerkev in hrib, potok in jezero, društvo in družba. Sestavljene so v mozaik, ki približno sledi tedanji razdelitvi na dežele, prometnim smerem in zlasti tedaj precej natančnim predstavam o »slovenskem kulturnem prostoru«.

Profesor Melik jih je pospremil s temeljitim predgovorom, živahne razlage zgodovinarjev pa jih trdno povezujejo v nam vsem potrebno knjigo pričevanj o deželi v prid našemu zgodovinskemu spominu.

Knjiga POZDRAV IZ LJUBLJANE, ki je predstavila naše glavno mesto na enak način, s starimi razglednicami, je bila prava uspešnica. V njej se nas je kot v nekakšnem preblisku dotaknila ne tako daljna preteklost, da je premnogemu med nami poromal spomin v očetne ali dedove čase, če ne morda tudi v leta lastne mladosti. Naša nova knjiga **POZDRAVI IZ SLOVENSKIH KRAJEV** še razširja ta nenavadna srečanja med ljudmi na večino krajev, kjer živijo ali pa so nekoč živeli slovensko govoreči ljudje.

»Želim vam veselo novo leto,« je napisala na eno od razglednic Micika iz Ormoža. Mi pa dodajamo: naj ne bo samo veselo, temveč tudi uspešno. Če boste namreč do 31. 12. naročili knjigo **POZDRAVI IZ SLOVENSKIH KRAJEV**, jo boste prejeli kar za 10.000 din ceneje kot kupci po 1. 1. 1988! Poleg tega bomo vsem prednaročnikom podarili še izjemno dekorativen stenski koledar za leto 1988 z dvanajstimi izbranimi razglednicami iz knjige, ki bo izšla že na začetku decembra!

384 strani, več kot 700 razglednic, cena v prednaročilu 39.000 din, po 1. 1. 1988 49.000 din.

DARILO ZA PREDNAROČNIKE

Če boste naročili knjigo POZDRAVI IZ SLOVENSKIH KRAJEV do 31. 12. 1987, boste prejeli še lepo darilo: stenski koledar za leto 1988!

1988
POZDRAV IZ SLOVENIJE
založba mladinska knjiga

PRIHRANITE 10.000 din! NAROČITE KNJIGO ŠE PRED NOVIM LETOM!

NAROČILNICA 0111 2340 00000

00 02 03

DA, želim naročiti knjigo POZDRAVI IZ SLOVENSKIH KRAJEV v prednaročilu do 31. 12. 1987 za vsega 39.000 din, torej za 10.000 din ceneje!

Plačal(a) bom:
☐ po povzetju, ob prevzemu knjige
☐ v 3 zaporednih mesečnih obrokih

Primek

Ime

Ulica (ali vas), štev.

Poštna štev. Pošta

Št. os. izk. Zaposlen(a) pri

Datum Podpis

emona commerce
tozd globus – SEKTOR ZASTOPSTEV

61001 Ljubljana, Šmartinska 130, Slovenija, Jugoslavija

VAM NUDI IZ SVOJEGA BOGATEGA ZASTOPNIŠKEGA PROGRAMA:

HITACHI

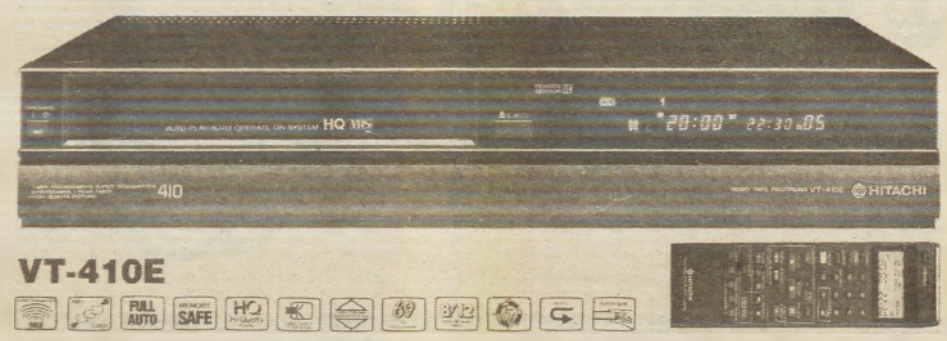

VT-410E

HITACHI
Hamburg, ZRN
- tv sprejemniki
- hi-fi
- video oprema s priborom
- prenosni stereo radiokasetofoni
- mikrovalovne pečice
- slušalke, mikrofoni, audio kasete

ODSLEJ KONSIGNACIJSKA PRODAJA TUDI PRI LESNINI V HOČAH PRI MARIBORU. Tel.: (062) 304 697

Konsignacijska prodaja: Titova 21, Ljubljana, tel. (061) 324 786 in 326 677

NORDMENDE

NORDMENDE
Bremen, ZRN
- tv sprejemniki
- hi-fi
- video oprema s priborom
- prenosni stereo radiokasetofoni
- walkmani

ODSLEJ KONSIGNACIJSKA PRODAJA TUDI PRI LESNINI V HOČAH PRI MARIBORU. Tel.: (062) 304 697

Konsignacijska prodaja: Trg revolucije 1, podhod Maximarketa, tel. (061) 219 107, Ljubljana

Empisal®

EMPISAL
Köln, ZRN — pletilni stroji
Modo si lahko narekujete same s pletilnimi stroji
EMPISAL
Za pletenje tudi s svilo in garnom
Naprodaj so modeli:
- 560 KL — elektronski
- 360 K — s krojilcem
- 260 K — brez krojilca
- 150 K — za debelo volno
- 155 K — za debelo volno

Konsignacijska prodaja v Ljubljani, Trg revolucije 1, podhod Maximarketa, tel. (061) 219-131

Husqvarna

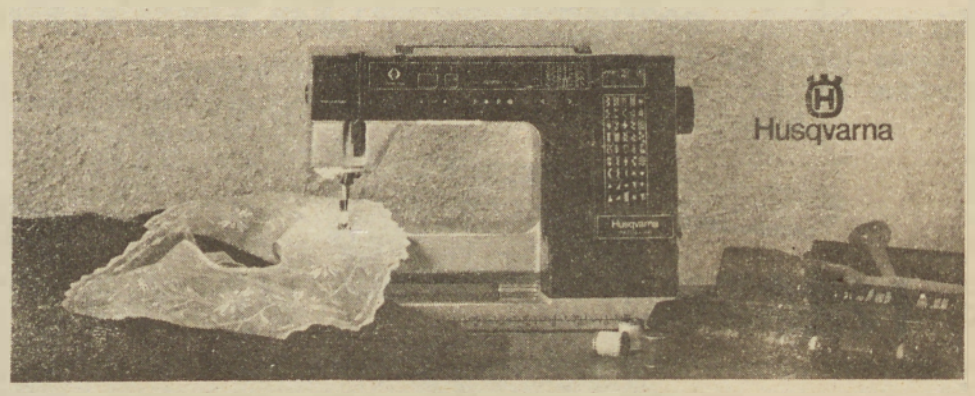

HUSQVARNA,
Husqvarna, Švedska
šivalni stroji

Stoletna tradicija najsodobnejše tehnologije, švedske kakovosti vam ponuja izredne možnosti s svojimi šivalnimi stroji:
PRISMA 980 — prvi elektronski šivalni stroj, ki misli in piše za vas
PRISMA 940
OPTIMA 150

Konsignacijska prodaja v Ljubljani, Trg Revolucije 1, podhod Maximarketa, tel: 061/219-131